

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

108236 "4

Kersansko

DEVIŠTVO.

**POTRÉBNÍ NAUKI,
izgledi ino molitve**

za

žensko mladost.

PETI NATIS.

30

V CELOVCI 1847.
Natisnil ino na prodaj ima Janez Leon.

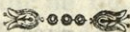
KERŠANSKO

DEVIŠTVO.

**POTRÁBNĀ NAUKĀ,
IZGLEBNĀ INO MOLITVE**

za

ŽĒNSKO MLADOST.

PETI NĀTIS.

V Celovci 1847.

Natisnil ino na prodaj imā Janez Leon.

108236

O kako lep je čist rod, ki se čednosti sveti,
zakaj njegov spomin je večer, ker per
Bogu in per ljudéh hvalo ima!

Tako govorijo bukve modrósti božje v' 4. 1.

108236

Čujte ino molite, de ne pridete v' skušnjavo,
Duh je scér voljen, meso pa slabo.

Tako opominja Jezus na oljski gori v' svoji
smertni bridkosti, per s. Matevži v' 26, 41.

To je volja božja, vaše posvečenje, de se
zderžite nečistiga djanja, de vas vsaki vé
svoje teló ohraniti, v' svetosti, ino časti,
ne po gnanji poželenja, kakor nevérniki,
kteri Boga ne poznajo.

Tako piše s. Pavl Tesaloničanam v' I. listi v'
4. — 5.

Q 4493/7950

N a g ó v o r.

Zalostno je gledati skerbno obdélan vert, kedar je huda slana mlade rože omorila, in žlahno cvetje sadunósniga drevja merzel sever 1) osmodil. — Priden vertnar za svojim róžcam žaljuje, ino kmet milo zdihuje, ker sadja ne bo.

Cél svét je božji vert, cveteče drevesa v njem so mladi fantje ino deklice. Sveta čistost je njihov cvet, ino žlahna roža je nedolžnost njihoviga serca. — Alj kdo bi ne jokal, viditi toljko nedolžnosti zapeljane, toljko fantov ino deklic nesrečnih. Zapelivost jim je serce omorila nečistost lepoto devištva odvzela. Veliko jih je že zapeljanih, dósti jih pa na pol pota stoji. Ne bo žláhniga sadja, ne pridnih ljudi, ako poštenih fantov ino deklic ne bo. — Najde se jih še, hvala Bogu, čistih mladenčov, ino nedolžnih devic, zvestih prijátelov inc prijatlic Jezusovih. O de bi se zapeljati ne dali, de bi ostali nedolžni!

Kdor časno srečo ino večno izveličanje ljubi, naj brani, kar more, de nam zapelivost ljube mladine pomorila ne bo. Kakor velika povodnja se nečistost črez vse stane razliva; ako mladost pred nečistim potopam ne ovárjemo, bojo tudi srečni časi se z njoj potopili.

Pričejoče bukvice keršanskiga devištva, če ravno malo, naj enokoljko pomágajo saj deréc

1) Krivec, merzel veter,

potok sovražne nečistosti zaježiti, ki mladencem časno in večno srečo jemlje. Le nekoljko kratkih naukov je za deklice mlade, pa za dobre, poštene duše dovolj, ki vbógajo rade. Terdovratnih se tudi dolga pridga ne prime.

Ljube deklice! zdaj je še vašiga življenja vesela spomlad ali vigred. Zdaj so dnevi (dni) vaše sreče, ako lepo, čisto ino pošteno živite. Hitro bo prišlo vroče polétje, po tém hladna jesen težavne starosti; zadnič pa tiha zima vaše smerti. Truplo bo v hladni zemli počivalo, duša pa vživala, kar si bote od svojih mladih lét zaslužile. Kar zdaj séjete, bote enkrat žele: Mislite na svojiga, Stvarnika v' dneih svoje mladosti preden léta pridejo, od katerih porečete, de vam ne dopádejo. 1)

Sovražnikov svoje čistosti imate veliko, pa prijátelov tudi. Te bukvice naj vam jih kažejo. Rade jih berite, premišljujte zapisane nauke, pa tudi življenje božjih Svetnic, vaših ljubih prijatic v' nebesih, pregledujte. Molite, in prosite Boga za milost ino pomoč, hoditi po njih svetih stopinjah, ino se z njimi veseliti tam, kjer vsmlen Jezus tudi za vas krono véčniga plačila perprávljeno ima; ki bodi hvalen vekoma!

I. Žlahnost deviškiga stana.

☉ Oče nebeški je dal človeku lepo angelsko oblačilo nedóljnosti, kedar je vstvaril moža ino ženo. Pervi stariši so nam oblačilo nedóljnosti zgubili; spet ga nam je Jezus zadobil, kér nas je na svetim križi odrešil. Sveta mati katolska cerkev nam ga v' njegovim imeni per svetim kersti podá, ino réče: „Obleci belo oblačilo nedolžnosti, katero neomažežvano pred sodni sedež Gospoda našiga Jezusa Kristusa pernesi, de boš imela večno življenje.

To kerstno oblačilo nedóljnosti poméni sicer čistost od vsákiga greha, alj posebno zapopade čistost od gerdih grehov nečistosti ali prešestvanja, ki jih šesta zapoved božja prepoveduje, ino se še imenovati po besedah sv. Pavla med nami ne smejo. 1)

Trojno je dušno oblačilo čistosti: prvo deviško, drugo zakonsko ino trétje vdovsko; nar lepsi je vender med vsim angelsko oblačilo devištva. 2) Prijela si ga, keršanska déklica! per svetim kersti, kér je tebe Bog sveti

1) Efez. 5, 3. 2) S. Hironim.

Duh posvetil, de si postala otrok božji, sestra Jezusova, svete matere katolške cérkve družica, ino nadobnica ali jerbica kraljestva vebéškiga. Le v' oblačili čistiga devištva Bogu nar bolj dopadeš.

Svet je tudi zakonski stan, Jezus sam ga je posvetil; pa veliko lepši ino imenitnejši je stan deviški pred Bogam ino pred ljudmi, ako se v' njem popólnama čisto živi.

Zavólj kraljestva nebéškiga, pravi Jezus, so eni sklenili po deviško živeti. 1) Ravno tak svetuje sv. Pavl, rekóč: Zavólj devic nimam od Gospoda vkaže, vender vam svetujem, de vam je boljši tako biti. Če se devica omoži, ne greši, kér je to perpušeno. Boljši je omožiti se, kakor od hudih želj premagani biti. Vender želim, de bi brez skerbi zakonskih bile. Devica misli na to, kar je Gospódoviga, de bi na tesli ino v' duhi sveta bila. Katera je pa vdana, tudi misli, kar je tega sveta, kako bi možu dopadla. 2) Svet je zakon, to de nižej od svetiga devištva; popólnama čistost pred Bogam nar več veljá.

Kakor se svéti na jasnim nebi svetla denica med zvézdami, tako se svéti na zemlji med dekljami čista devica, ki zvesto varje nedolžnost svojiga serca. Lepa juterna zarja ljubeznivo hribe ino doline poliva, kér nam vesel dan oznanuje: blago lice deviške nedólžnosti napove-

1) Mat. 19. 12. 2) I. Korint. 7, 25 — 34.

duje vésele časno ino véčno življenje. Nedólnost dušo Bogu nar bližnej stori: ino kdor čisto st ljubi, bo prijatelj nebéškiga kralja. 1)

Le Marijo prečisto devico si je vsmilen Jezus za svojo mater izvolil, ino le svetiga Jožefa, Marijniga čistiga zénina, si je za svojiga varha izbral. Med vsim' svojim' vučenčami je svetiga Janeza nar bolj ljubil, kér je deviškiga stanu bil. Le čiste duše so na zemlji Jezusove neveste, ino bojo njegove tovaršice v nebesih, ki bojo njega, nedolžno Jagne, spremljaje novo sveto pésem péle, katére noben drugi znal ne bo. 2)

Telo čiste device je posvečen tempel božji, v katerim sv. Duh prebiva, 3) ino nedolžno njeno serce je izvolen Jezusov tron. Čiste device so družice angelov, ino cvet kersanske cérkve. 4)

Veseli se, čista duša! svojiga devištva, ono je pervi dar neskončne ljubezni ino milosti božje; naj pa tudi bo tvoja nar pervá skerb, tajisto čisto ohrániti.

Srečna si deklica, Jezusova nevesta, Marijna hčer ino tovaršica angelov, dokler nedolžno živiš; ako pa svojo srečo enkrat zapraviš, cél svét ti je več poverniti ne more. Velika je vrednost čiste nedólnosti; ona več velja, kakor vse zlato ino srebro celiga sveta. Ni noben žlahen kamen toljko vreden, kolj-

1) Pripovest, 22, 11. 2) Skrivn. razod. 14, 3.

3) I. Kor. 3, 16. 4) S. Ciprijan.

kor čisto deviško serce; velika je pa tudi nevarnost tajisto zgubiti. Velik zaklad imamopravi sv. Pavl, pa v' slabih perstenih posodah. 1) Kakor se óse ino muhe le nar žlahnej sadja lótiyo, tako tudi sovražniki deviške nedolžnosti, de bi jo zapeljali, ino ji vzeli nar žlahnej blago. O kako potrebno je, deklica mlada! de sovražnike svoje dobro spoznáš, ino se jih skerbno varješ; zakaj, nar veči nesreča je ta, če kdo sovražnike svoje za prijatle imá, se jih ne zogiba, temuč jim v' roke gre, ino jih clo jiše. Taka se rada nar pogoje nespámetnim divicám godi.

Vsmilen Jezus opominja svoje vučence ino vučenke, naj se posebno tistih goljufnih prerokov, várjejo, ki pridejo v' prijaznim ovčjim oblačili, se nedolžne ino ljubeznive délajo, znotraj pa so zgrablivi volki. 2) Ravno taki so, ljuba deklica! sovražniki ino sovražniče tvojiga devištva. Zatorej poglej, ino premisli:

II. D e v é t

nar hujih sovražnikov ino sovražnic
deviškiga stana.

1. Perva sovražnica devištva je posvetna ljubézen, ki mlado serce v' posvetne reči zakople, de na Boga ino nebesa pozabi: Ti

1) II. Kor. 4, 7. 2) Mat. 7, 14.

si posvetna, ako te dobro jesti ino piti bolj veseli, kakor pa Bogu zvesto služiti; — če rajši poslušáš nesramne marne, kakor pa božjo besedo; — če se raji pogovarjaš od praznih reči, kakor od keršánskiga nauka; — rajši póješ klafarske, kakor pa svete pésme. — Ti si posvetna, kedar jišes moštvam 1) dopasti, se tako nositi ino zaderžati, de bi za teboj glédali; kako bi Bogu dopala, pa tebe malo skerbi. Ti si posvetna, če svojo juterno in večerno molitvo opušaš, angelskiga česjenja ne moliš, službo božjo zamudiš, ob nedeljah ino praznikih rajši pohajaš, kakor bi v' cérkvo hodila. Če ti po šegi posvetnih ljudi živiš, svét ljubiš; Bogu ino pregréšnimu svétu pa dopasti ne moreš. Kdor ni z' menó j, pravi Jezus, je zoper mene. 2) Deklica! posvetna ljubézn te bo oslepila; zapelivim ljudém boš dopadla, Bogu se pa zamérta. Svét, tvoj sovražnik, bo tebe vjél ino pogubil. Svét ino vse njegovo poželenje prejde; lekd or voljo božjo stori, ostane vékomaj. 3) Varuj se take posvetne ljubezni, ona je sovražnica božja.

2. Druga sovražnica devištva je lenoba ali vtraglivost, ki dušo ino truplo mori. Kakor stoječa voda zognije, ino bo gerda mlaka, tako tudi deviško serce slabi, ako deklica, za dušo ino telo pridno ne déla. V lu-

1) Moškimu spoln. 2) Luk. 11, 23.

3) I. Jan. 2, 27.

ži se veliko gerdobe zarédi, še več hudiga v' sercu léniga ali védliga človeka, zakaj: Lenoba je mati vse hudobije. Če se déklica v' svojih mladih létih keršanskiga nauka rada ne vučíš, rajši postopaš, kakor bi pridno v' cérkuv hodila, se pregrehi vbrani la ne boš; zakaj do takih ima skušnjava posebno oblast. Hude, nečiste misli bojo kakor muhe po leti tvojo glavo obdajale, nespodobne želje kakor červi tvoje serce nalazile, ino tvojo nedolžnost vmorile. Neprenéhama kaj delaj, naj te skušnjava praznovati ne najde; ne bo te lahko vjela, če brez dóbriga dela ne boš. 1)

Rija sneda železo, lenoba človeku glavo ino serce; vse dobro per njem vmira, in posvarjenje se ga ne prime več. — Če na deli rada postajaš, se v' cérkvi oziraš, se po kočah (kajžah) pomikaš ino službe bojiš; če te v' mladosti potreben nauk ne veseli, boš zlat čas svoje sreče zamudila. Kdor se navadi od mladih nog zanikarno živeti, bo tudi v' svoji lénosti vmorl. Lenuha glad vmori, kér noče delati njegova roka. 2) Boljši je potrebnih naukov v' mladosti vučiti se, kakor se na svoje blago zanašati. Dober nauk stori človeka prijetniga. 3)

Vse drugo lahko zgubiš, le to, kar znaš ino dobriga véš, tebi nihčer vzeti ne more.

1) Sv. Hironim. 2) Prip. 21, 15. 3) Prip. 13, 15.

Ne reci tega ali uniga meni znati potreba ni; saj ne véš, kamo še prideš. Žalostno je za gospodinjo, če kruha prav speči ne zna, ne bolniku dobre juhe (župe) narediti, ne svojim domačim zdrave kuhe napraviti. Cela hiša je nesrečna, naj si še toliko premoženja ima, če zastopne gospodinje nima. Kako bo pa žena znala, česar se je deklica navučiti zamudila? — Slaba je pa tudi za deklo, ki malo zastopi; le težko se bo živela; zakaj kdor se v mladosti ne vuči, in priden biti noče, mora na starost kruha prosti. — Zatorej, deklica! bodi pridna, skerbi za dušo ino telo; le tako ti dobro bo. V lenobi zagnilo bi tvoje truplo, ino bi se pogubila tvoja duša. Bog te je vstvaril za délati, kakor ptiče za létati ino za plávati ribe.

3. Tretja sovražnica devištva je nečémerna obleka ali nošinja, v kateri dekle posvetnim ljudém dopasti želi. — De svoje truplo pred mrazam ino vročinoj ohraniš, svojo sramoto pokriješ, ino se ob svetih dnéh po svojim stanu spodobno oblečeš, le za to daja tebi potrebno oblačilo dober Bog. Če, svoje oblačilo na drugo obračaš, grešiš.

Gizdavo, ošabno ali prevzetno oblačilo je nedolžnim dušam nastava peklénskiga sovražnika. Deklica, ki se preštmano ali nesramno oblači, napravlja duši smerten strup, ino brusi meč: ki nedolžno serce prebode: 1) ábotnim jiše dopasti, zapelivcam pa svoje serce

na prodaj nosi. O koljko deklic nosi ceno svòjiga predaniga devištva, ali pa vkrádeni ga blaga na svojim trupli! — Alj boš ti svoje truplo bogato lepotila, bo tvoja duša obóžala. Zapelivci bojo za teboj lázili, ino tvoj angel varh bo tebe zapustil. Podobna boš cvetéči roži, na katero metuli sédajo, pa červe zaredijo. Lepota rožici obleti ino nobén nje več ne pogleda. — Dekleta, ki se pogosto ogledújejo, rade pozabijo, de per Bogu samo lepota serca veljá. Čedneji ko je serce, lepši tudi lice; gerši je duša, gerši tudi obráz. Gizdavo (ofertno) dekle dušo pogublja, pa tudi svoje premoženje zapravlja; kra-de sama sebi in drugim.

Ljudjé trojno dacjo ali daronjo imajo: pervo plačújejo lenobi ali vtraglivosti, drugo zapravlivi gizdosti ali oferti, ino tretjo, ki med njimi nar manši je, svoji gosposki. Nove škodlive šege so za deželo nove vjime (nevurje), ino več škode pomalim naredijo, kakor bi toča pobila. Štimanje je dober kup, ali perprava je draga. Svoje dni so zénske eno pražno krilo ali sukno za celo življenje iméle, zdaj si jih več na leto omislijo, vender raztergane hodijo. — Ne misli, moja hčer! de si več vredna, ako štacunarjam veliko skupiti daš; oni bojo bogati, vbožna pa ti.

Če boš v' svojih mladih letah žido ino žamet nosila, lahko de boš na svoje stare dni

bosa hodila. Nar lepsi tenčica je, katero sama napredeš; nar dražji rokavci, ki jih sama narediš. Bog ne gleda na lepoto telesa, ampak na čednost serca. Za to opominja sv. Peter: Vaša lepota ne bodi vunajna, v' pletenih lasih, v' zlati noši, ali v' žlahnimo oblačili, temuč znotrajna, de ste krótke in pohlevne v' duhi; le to ima pred Bogam vrednost. 1) Hočež de klica srečna biti, le pametno po svojim stani se nosi; napčna ali prevzetna noša je zaméra božja.

4. Šterta sovrážnica je slaba tovaršija, ki lepo zaderžanje kazí. Kakor se smola tvoje roke prime, tako se prime gerdo zaderžanje tvojiga serca, ako z' razvujzdanim tovaršami ino tovaršicami obhojo imaš. Med fante v' ves hoditi, nespodobne marne poslušati, z' nesramnim' rečmi kratek čas délati, je za nedolžnost nevarnej, kakor ogenj v' streho nositi. Nesramni pogovori so derva nečistiga ognja, ino nespodobni pogledi so žive iskre nečistosti, ki čisto serce zažgejo. Pléparce ali klafarske pésme so goljufno pétje, po katerim peklenški ptičar nedolžne duše ne svoje limance lovi. Kdor po navadi klafa, lahko smertno greši, ino kdor posluša, sam svojo dušo mori. Dékle, katero razberzdan gobec ima, je huši, kakor iztekla zvér: koder hodi, z' svojim jezikam ljudi pohujša. Zato je

1) I. Peter 3, 3 — 4.

več skoz jezik pogubljenih, kakor skoz meč pomorjenih. 1)

Nevarna je slaba obhoja z malopridnimi fántami ino deklicami že o belim dnevi ali dnu: ponočno vesovanje, voglarja, samotno pogovárjanje, nesramno ségnanje, vse tako je kuga deviškemu stanu. Kdor bolj temo ljubi, ko luč, pokaže, de so njegove dela hudobne. 2) Ponočne ptice rópajo, ino ponočvavci nedolžnost morijo. Tudi Judež je svojiga Gospoda po noči izdál.

Po božjih potih, séjmi, po cérkvanji ali s'-hodih, tudi v' domačo cérkuv z moškim spolom v' nevarni tovaršiji hoditi, se pravi po široki cesti pogublenja létati. Po redkim hodi na božji pot; ako le hočež jiti, z' bogaboječimi tovaršicami hodi; malopridnih se zogibaj, pijánšine ino drúge pofvetne dobre volje se varúj, de si božji pot v' pogublenja pot ne oberneš. — Kedar ob nedeljah ino práznikih v' cerkvo, ali v' šolo ne greš, ino imaš lep pisan čas, objiši bolnike, ali beri kake svete bukve, in bodi raj sama; zakaj sveta samota je prijátlica božja.

5. Peta sovrážnica devištva je razvujzdana dobra volja v' nepoštenih krajih, brez pámetniga zaderžanja. Taberne ali kerčme so deklicam sploh nevarne. Dékle, katero se ob nedeljah ino práznikih po ošterijah potika, se hudobiji v' službo ponuja. Nespodobno za-

1) Sirah. 28, 22. — 2) Jan, 3, 18 — 20.

deržanje ob nedeljah ino svetih dneh je dvakrat veči greh, kér se namesto Bogu le hudimu služi za to se tudi nar več ljudi ob nedeljah pogubi. — Ako boš deklica v' taberno pit hodila, hitro boš svojo nedolžnost zapila. V' vini je nečistost. 1) Žganje, rozolj ino vse druge slašice so deklicam smerten strup. Taka pijača zlo milo teče po gerli, zadnič pa pikne kakor gad, ino rani ko strupna kača. 2) Gerd, de ni geršiga, je pijanc; — ali sédemkrat gerši je pijanka: ona še svojiga sramu ne pokrije, 3) ino kako bi čista devica ostala?

6. Šesti sovražnik je nevárn plés, ki je malokdaj brez gréha. Ajdi so plesali, kedar so svoje malike čestili; za to sv. Pavl kristjane pred plésam svari, rekóč: „Nikár ne vlečite jarma z' nevérnimi; kako bo luč keršanstva z' temo nevérstva sklenjena? Za tega del se iz med njih podajte, ino ločite se v' svojim zadržanji. 4) Pobožnost tebe na ples ne spravlja, nedolžnost tebe na raj ne spremlja; le zapelivost te vleče, ino skrivna slada te plésat' vuči.

Plesarija je moriše deviške čistosti; angel nedólžnosti se joka, peklenski zapelivec pa svojo radost ali veselje imá. Veliko jih zdravih ino nedolžnih plesati začne, malo malokdo

1) Efez. 5, 18. 2) Prip. 23, 31. —

3) Sirah 26, 11. 4) II. Korint. 6, 14 — 17.

brez dušne ali telesne škode plesati neha. Navadni plés spravlja truplo pod zemljo, dušo pa v' pekel. Naj bi vsi od smerti vstali, ki jih je zapeliv plés mladih pomoril ino pogubil, od strahu bi nobén pameten ne plésal več. Nedolžnost na plesi vmira, ino vmerje večdel po poti domú. Plesavki za plačilo je bila svétimu Janezu kerstniku glava vsékana: plesavcu za plačilo zapeljana déklica svojo devištvo da.

Pošteno dekcle ne smé nikolj na plés, razen v' pričo svojih stářišov, ali poštenih predpostávenih na kaki domači dobri volji. Ako hočeš pa popólnoma devíca ostati, plesala nikdar ne boš. Blagor ji, srečna je: ki plesati ne zna. Veseli se deklica v' svoji mladosti, naj bo veselo v' mladih letih tvoje serce, alj védi, de bo tebe Bog zavólj vsiga tega na sodbo postavil. 1) Jiši zatorej svoje veselje v' tem, kar Bogu dopade; le on bo enkrat tvoj sodnik, ne zapeliv svét.

7. Sédma sovráznica tvoja, deklica! je gerda nepokóršina stářišam in drugim pravičnim predpostávenim. Ni greha, de bi ga Bog bolj oistro tepel, kakor nehvaležno zadržanje otrók do svojih stářišov. Vsaka hčer, ki očela ino mater ne sluša, brez njih dopušenja v' tovaršije zahaja, ino brez njihovi-ga védenja znanje dela, sebi globoko jamo nesreče kople, ino ne bo dolgo, de bo

1) Pridgar 11, 9.

v' njo padla. Kdor svojiga očeta gerdo pogleduje, ino svojo mater zaničuje, je vreden, naj mu vrane ali krokarji oči izklújejo, ino jih mladi orli za potokam požró. 1)

Dobri materi pridna hčer vse čisto povéj, kakor svojimu spovedniku, ino kar stvarce pred njimi ne zakrivaj; vse gladko jim razodéni še popred, ko tebe poprášajo. Oča ino mati so tvoji vidjoči angeli varhi; ino hudobna si, če svojimu očetu žalost, ino materi svoji težavo narejaš: tvoja luč bo v' sredi teme vgasnila. 2)

Če si pa v' službi, ali nič več starišov nimaš, ino Bog tebi poštene predpostavlene da. Boga zahvali, ino jih lepo vbogaj: ko svojiga očeta ino mater jih spoštuj, če hočeš srečna biti. — Dekla, ki po noči iz pod domače strehe hodi, pozno domu pride, ino se gospodarju ali gospodinji posvariti ne da, nikolj se ji prida godilo ne bo. Kdor ne vboga, je brez Boga.

8. Dekličov osma sovráznica je nesramno zapelivo znanje, ali nečisto štímanje móškiga spola; ono v' srečen zakon brani, ino deklicam veliko nesreče perpravlja. Goljufne so zapelivzov oblube: dobro obétajo (obéčajo), pa hudo dajo: če jim verjameš, se strašno goljfaš. Ako tebi sladko obeta, de te bo vzel, ne zanašaj se, če le odlaga, tebe pa v' greh napeljuje: kako bo on

tebi zvést, kér se Boga ne boji. Dolgo znanje slab zakon pernese, alj pa nobeniga. Po poti pregrehe, se prava sreča ne najde: ino kdor srečo zakonsko pred porokoj zapravlja, nje po poroki imel ne bo.

Deklica, ki pred zakonom razvujzdano živi, bo težko poštena ino srečna zakonska žena. Alj bo ona dobra gospodinja za svoje domače skerbela, alj bo skerbna mati svoje otroke lepo redila, alj bo zvesto vdana svojimu možu, ki ni v' dekliskim stani za svoje poštenje skerbela, ni bila zvesta svojimu Bogu?

Ne skerbi deklica za svoj kruh, tudi za streho ne, ako pošteno živiš; tvoj Gospód Jezus Kristus je bogat dovolj, pa tudi dober, tebe oskerbeti, ako le njemu zvesto služiš, ino nje ga čisto ljubiš. — Ne verjami sladkarju, ki persega, de tebe ljubi, pa nespodobno z' teboj dlati hoče; naj bi tebe v' resnici ljubil, varval bi tvojo nedolžnost. Pregrešna ljubézn ni ljubézn, temuč nar hujši sovraštvo. — Ne jemli darov, ki ti jih moštvo daja, dokler v' poštenih ino očitnih zárokih nista; ne ponuja jih zastonj. Nedolžnost tvoja pa ni na prodaj; tvoja čistost nima cene, ino ni dopláčati.

Če v' kako nevarno sosesko prideš, v kateri zakonski brez zvestobe živijo, mladenči deklie v' miri ne pustijo: o ne mudi se, beži prej ko moreš iz take vesi, kakor bi za te bó gorelo; taka ves je živa Sodoma za čisto deviško serce. — Ne daj po noči k' sebi hodi ti; tema je sovraž devicam, katere varno ne

čujejo. Se po noči zapelivcam glasiti; jim odpirati, ino se z njimi pečati, se pravi dušne tolovaje ali rávbarje pod streho pušati. Vsaka noč ima svojo moč. Kdor sam per sebi misli: kdo me vidi? krog mene je temno, zidovi ali stene me zakrivajo; on gleda le na človeške oči, ino ne pomisli, de so božje oči neizrečeno-krat svetleji ko sonce, ki vidijo vse, kar človek stori. 1) Ne poslušaj zapelivca, ki pravi, de préšestvati ali nečistost délati ni gréh. Človek, ki to govori, je najémnik tiste peklenške kače, katera je v' raji Evo zapeljala, ino je tudi pričala, de ni greh. Hudi duh je oče laži, ino lažnivci so vsi, ki tak govorijo. O ne verjami jim, de ne boš tudi ti zapeljana Eva, nesrečna réva.

9. Deveta sovražnica deviškiga stana. smertna glava vsih drugih, je nečistost ali préšestvanje. — Ni jih še vojska toljko pobila, tudi ne kuga vgonobila, koljkor je nečistost zapeljanih duš pomorila. V' pervih časih keršanstva je peklenški sovražnik kristjane z' mečam ino z' ognjam po malikvavcih preganjal, zdaj pa sveto cérkuv po zapelivcih skoz nečistost preganja; ino to se mu bolj lahko vidi. 2)

Déklica, ki je bila v' devištvi med svojim tovaršicami, kar je svetla lilija med róžami, je

1) Sirah 23. 25 — 29. 2) S. Avguštin.

v' nečistosti kakor od červa sneden cvet, ki obleti. Nečisto serce čednosti vse zapustijo; zakaj: Čistost je vsih drugih čednosti svet pas: ako pa nimaš pasa, boš vse svoje oblačilo zamazala ino poblátila. 1)

Deviško serce je Bogu posvečen altár; na njemu se molitve ino druge dobre dela Bogu darújejo. Če pa serce čisto ni, je tudi molitva, ino vse, kar nečistnica stori, pred Bogom gnusoba. Kakor nezvesta ovčica svojiga pastirja zapustivši v' strašno pušavo za derečim volkam gre, ravno tako zapeljana nečistnica za svojim zapelivcam hodi. Svojo vest ogluší, vučenikov ne posluša, stárišov ne porajta, Boga pozabi, na strašno smert ino dolgo večnost ne misli. Ezav je za skledico kúhane leče veliko pravico svojiga prvoorojenstva predál, nečistnica da veliko večí srečo svojiga devištva, tudi nebéškiga kraljestva, za nesramno, kratko ino červivo veselje. Oh, kolika zguba!

Truplo nečistnice slabi, lepo rudečo lice blede, smert se ji na čeli pozna, ino v' kratkim bo ona grozovitna pošást, katere se vse zogiba. Nečistnica bo kakor blato na cesti pomandrana. 2)

Zapelivci so nečistnici le tak dolgo zvesti, dokler je cvetja kaj, naj vboga zapeljana ob poštenje pride, v' drug stan stopi, alj svoje zdravje zgubi, še ne poglédajo več za njoj.

1) S. Hironim. 2) Sirah. 8, 10.

Kakor so Judjé Iškarjota lepo imeli, mu dnarjev ponújali, de jim je nedolžniga Jezusa predál, ravno tak délajo zapelivci z devištvaím. Kedar se je pa v' grozovitni žalosti nesrečen Judež k' njim obernal, de bi se njega vsmilili, mu še nobeden ni lepe besede dal. Kaj je nam za to, so djali, le sam glej. 1)

Taka je vsim zapeljaním deklicam, ki predájo svojo nedolžnost. Judež je obvupal, ino se na verbo obesil, nečistnic veliko pa na rabelskim koli vmierje, v' vodo poskaka, si zavdá, se pomori, veliko v' neznaníh bolezníh živíh zgníje, ino nesrečno konča: le malo se jih poboljša ino resnično pokoro stori. Kdor v' nežistosti živi, bo hitro červam živéž, ino njegova duša izbrisana iz bukuv živlenja. 2)

O preljuba deklica, katére deviški cvet še ni nečistoti kužen véter omamil, beži pred zapelivostjo, kakor pred pisanoj kačoj. Ni gnoja tako gerdiga, ni tako černih saj, ne smertniga strupa tak hudiga, ko je nečisto djanje: le zgublénimu grésniku dopade, ki je na duši slép. Varvati se je še lehko, alj odváditi se nečistosti je težko ino gorjéj. Vreča nečista želja, gorečimu ognju enaka, ne bo vgásnila, dokler vse požgano ne bo.

Ako si pa nesrečna deklica v' strasno povodnjo nečistosti padla, primi se hitro zadne

1) Mat. 27, 4. 2) Sirah, 19, 3,

deske alj dile: prave resnične pokore, de se na večno ne potopiš. Ne odlágaj od dones na jutre, se hitro očistiti po prvim grehi: hiti tern izdreti, ki rani kervavo tvoje serce.

Če hitro nečistiga djanja ino nevárniga znanja ne zapustiš, naglo boš prišla živimu Bogu v' roke. Za nečistosti del je neskončno pravičen Bog ves prvi svét potopil, ino je cele mesta požgal. Vse pregrehe on oestro štrafuje, alj nečistost tepe do bele kosti. Zavolj nečistih pregréh pravi sv. Pavl, pridejo šibe božje črez nevérne ljudi. 1) Tudi tebe vse to hudo čaka, če poboljšanje svoje zamudiš. Vroč solze resnične pokore bojo tvoje nečisto serce omile, ino zadobile tebi zopet božje prijaznost. De si devica ravno več ne boš, saj spokornica bodi, kakor je Magdalena bila. Če ravno več nevesta Jezusova biti ne moreš saj njegova zvesta dekla bodi, ino veseli se; saj je tudi spokornicam on v' nebesih lep veličasten sedež perpravil.

1) Efez. 5, 5 — 6.

III. D e s e t.

prijatlov ino prijatlic, deviškiga stanu.

Ne boj se čista duša, ako je ravno sovrážnikov tvojih veliko, ki te ob nedolžnost ino ljubézn božjo správljajo; še več je prijátelov ino prijatlic tvojih, ki tebe pomágajo vse sovrážnike svoje srečno premágati.

1. Perva prijátlica devištva je božja beseda, če jo zvesto poslušáš ino v' svojim serci ohraniš. Kakor je Kristus, z' besedoj svetiga pisma skušnjavca zavernil, rekóč: Pisanó je, ne skušaj Gospoda svojiga Boga, 1) bojo tudi tebe hude misli zapustile, ako se spomniš, kako sv. pismo pred hudim svari. Beseda božja, je mogočno orožje, vse skušnjave premágati. Kdor moje besede poslušá, ino tajiste ohrani, govori Jezus, je podoben modrimu možu, ki svojo hišo na terdo skalo zida. 2) Kakor take hiše vetri ne poderó, tudi povodnja ne odnese, ravno tako skušnjava device ne bo premogla, ki svoje življenje po nauki Jezusovim zvesto ravná.

2. Druga prijátlica deviškiga stana je goreča molituv v' veselju ino v' žalosti, v' skušnjavah in težavah. Sveta čistost je božji dar, ino nihčer zderžen ali čist biti ne

1) Mat. 3, 7. 2) Mat. 7, 24.

more, ako mu Bog ne dá. 1) Prava serčna molituv pa čistost izprosi, ino jo ovarje. Če si vesela, hvali Boga, ino on bo tvoje veselje poslajšal; ali si žalostna, poklekni, povzdigni svoje roke, potoži svojimu Jezusu, kar tvoje serce teži, on bo tebi žalost polajšal. Ako te hude skušnjave obhájajo, ino se jim brániti ne moreš, začni moliti, ino od tebe béžale bojo. Alj si v' nevárnosti strašniga greha, ino nimaš druge pomoči, le samo zdiblej žive molitve posli h' Bogu, rekóč: Pomagaj Gospod, de se ne potopim! 2) ino vsa peklerska moč te premogla ne bo. — Tudi Jezus je molil na oljski gori v' svoji smertni bridkosti, ino je molituv vsim svojim vučencam ino vučenkam za pomočnico izročil, rekóč: Čujte ino molite, de v' skušnjavo ne pridete, zakaj duh je scer volen, alj slabo mešo. 2)

3. Tretji prijatel, tvoj deklica mlada, je svet post, skerben oče potrebne zderžnosti od prepovédanih, škodljivih reči, ino moder vučenik zdrave mere per jédi in pijači. Varjte se, opominja Jezus, de svojih serc ne preobložite z' jedmi ino pijačoj. 4) Ne razvadi se, deklica! preveliko jesti ino piti, zakaj to perpravlja bolečine; požrenost jih je že veliko pomorila: kdor pa vse po méri vživa, bo doživel

1) Modr. 8, 21. 2) Mat. 14, 16. 3) Mat. 26, 41.

4) Luk. 21, 34.

starih lét. 1) Kakor oblaki soncé zakrivajo, tako prenasiten trebuch dušo temni. Modra zmérnost (zmasa) ohrani čedno dušo ino telo. Predober živež v' mladih dneh rad nesrečno starost pernese; vsaka razvada je za človeka huda novica, ali nova dacja, ki si jo sam naklada. Ni srečen, kdor veliko gléšta ali ima, ampak srečen jé, ki maliga potrebuje. Varuj se kradlive sladkarije ali pojédičnosti: izmikati ino pojédati, kar najdeš, ino kjér moreš; to škoduje zdravju ino poštenju. Kar človek sprosi, brez strahu nosi, ino tudi zavžije; kar se skrivši zgodi, ni k' pridu.

Sveta mati katolška zerkuv zapoveduje post, de bi kristjane lepo zmérno ino trezno živeti vádila. Vsaka poštena keršanska duša jo lepo vboga; ino to ji bo v' izveličanje. Po nepokóršini ino nezderžnosti so nam pervi starši izveličanje zgubili, skoz post ino pokóršino mormo mi izveličanje svoje jiskati. — Kedar te hude skušnjave obhájajo, te grešno truplo v' hudo napeljuje ino sili, posti se, ino svoje telo z' postam strahúj, de bo duši pokorno. Post pregreho mori, konča hudobije, pomaga v' izveličanje, je korenina milosti božje, ino je dnó ali fundament drage čistosti. 2) Če se pa hočesh prav postiti, naj se postijo tudi tvoje oči, de opustijo glédati nevarnih

1) Sir. 37, 34 — 34. 2) S. Ambrož.

reči; naj se posti tvoj jezik, de praznih ali pohujšljivih marnov ne govori, ino tudi tvoje vušesa, de nespodobnih marnov ne poslušajo. 1) Post je vsim, svetnikom v' nebesa pomagal, on bo tudi tvoje čistosti zvest ino mogočen varh.

4. Šterta prijátlica devištva je ljuba ponižnost v' noši, v' govorjenji, ino v' vsim dekliškim zaderžanji. Ne bodi visokih misel zavolj svojih oblačil, 2) ino ne bodi prevzetna, če te ljudje štimajo. Vse, kar dóbriga ali čédniga imaš, je božji dar! Bogu pa le ponižno serce dopade. Vsi prevzetni so Bogu sovraž, ponižnim pa je zlo prijazen. 3)

Ne jši hvale ljudi; ona beži človeka, ki se preveč goni za njo. Naj te drugi hvalijo, sama sebe nikolj ne hvali. Več ko hvalena boš, še bolj ponižnih misel bodi, ino Bogu hvalo dajaj. — Črez druge se nikolj ne povzdigúj, zakaj: Napuh je greha začetik, ino kdor mu je vdán, napravi veliko gnusobe, Bogu ino ljudém je sovraž, ino v' pričo obuj dela krivico. 4) Ptice, ki visoko létajo, nizko obsedijo; štimane ali prevzétne glave se spotéknejo ino pádejo. Napuh je omotica devištva; prevzetnosti rado spodleti.

1) S. Bernard, 2) Sir. 11, 4. 3) I. Petra 5, 5.

4) Sir. 10, 15.

Pridna ino pohlevna bodi, pošteno ino tiho se nosi; naj te posvetni ljudjé le malo poznajo, toljko več bo te Bog poznal. Kakor modra vijólica le v' skrivnim ino mirnim kraji rada cveti, alj ves kraj z' žlahnim duham napolni, živi ti lepo tiho, polna svetih čednost ino dobrih del. Neúmneži te bojo v' miri pustili, le modri te bojo najdli; ino ravno to bo tvoja sreča. Visoke smreke viharji podérajó, štimane deklice pa zapelivci v' nesrečo správljajo. V' mirni nizkoti vijólice čedno cvetijo, v' ponižnosti pa deviško serce. V uči se od mene, pravi vsmilen Jezus, kako sim krotek ino ponižniga serca, ino boš mir svoji dusi najdla. 1)

Ne porajtaj na druge, ako se ravno visoko nosijo; ne bodi šalostna, če ravno mnogokrat zaničovana boš. Veter tudi prah v' oblake zanese, dokler žlahen kamen v' prahu na zemlji neznán leží. Hitro dež povišan prah v' blato spremeni, žlahen kamen pa lepo svetlo omije ino pokaže njegovo ceno ljudém. Takó se tudi na svétu godi. Kdor sam sebe povišuje, bo ponižan, kdor se ponižuje, bo povišan. 2)

5. Peta prijateljica devištva je sramožljivost, katero je Bog nedólnosti za várhinjo dal. Ona je znotrajni božji glas, ki tebe opominja, kedar se v' pregrešni nevarnosti snajdeš. Tvoje serce sveti strah sprehaja, ino

1) Mat. 11, 29. 2) Luk. 14, 11.

rudečica tvoje lica spreleti. Šramožljivo dekle ne moré nesramnih marnov poslušati: ne govoriti, ne glédati nečistih ino [nespodobnih reči. Sramožлива deklica se pohlevno nosi, vselej pošteno oblečena med ljudi gré, svoje oči varje, ino beži iz kraja, kjer bi se kaj nesrámniga naj še tak skrivno godilo. Nespodóbnimu nagovoru se ne posmeji, ino nesrámniga gerdeža nikdar lepo ne pogléda.

Sramožlivost je rahel cvet deviškiga stana; nesramna prešérnost pa je per deklicah, kar je smrad per rožah. — Ako bolnik svojih bolečin že več ne čuti, je blizo smerti; ino če tebe sram več ni, o tak že vmira tvoje devištvo. Le v' serci nedolžnost, sramožlivost na lici, ino pa zaderžanje pošteno daja devici pravo vrednost.

6. Šesta prijátlica tvoja naj bo modra varnost pred vsim, kar v' nečist gréh napeljuje. Jezus nas opominja varvati se, čuti ino moliti; 1) ino sv. Peter pravi: „Bodite trezni, in čujte, zakaj hudič vaš zopernik, okolj hodi, kakor rujo véč lev, ino jíše, kogar bi požerl. Terdno mu zoper stojte.“ 2) Kar on sam ne zamore, nam jíše po svojih pomagavcih ino pomagavkah škódvati, ako se zvesto ne várjemo. Varji se nespodobniga premišlovanja, ino hude misli hitro odpravi. Malo jiskro lahko vgasneš, če na njo pluneš, dokler se

1) Mark. 13, 33. 2) I. Petr. 5, 8 — 9.

veči ogenj ne vžgè; ravno tak hitro pluni tudi vsak hudoben žinj ali pomislik iz svojiga serca, de se poželenje vnelo ne bo. Kdor rad nespodobne reči premišluje, se sam v' zanke zapléta, in kedar pride skušnjava, vjiti ne more več.

Ne gledaj nespodobnih krajev, ne svojiga ne drugiga spola, tudi ne nesramnih podób. Nevarni pogledi so ojstre pušice, ki nedolžno serce prebódejo. Za to govori brumen Job: „Z' mojimi očmi sim zavezo naredil, de bi na drug spol celo ne mislil, zakaj kaki del bo imel Bog v' meni, ino kaki delež Vsigamogočni. 1) Várna bodi v' poslušanju. Kakor svinje lep vert razrijejo, ravno tako nesramne besede nedolžno serce; za to ga je potreba dobro ograditi. Če poslušavcov ne bo, bo tudi klafanje potihnilo, „Ne govori mi tega!“ reci nesrámnežu, ki gerde besede ponuja, pa tudi sama ne zini, kar se še imenovati ne smé. Tudi beseda vbije človeka skoz pohújšanje; ino enkrat bomo od vsake prazne besede odgovor dajali. 2) Gorjej pa tajistim, ki pohujšanje delajo; boljši, de bi se jim mlinski (malenski) kamen za vrat obesil, ino se v' dnó morja potopili; 3) oni so vbi-javci nedolžnih duš.

Varuj se nevárniga djanja; ne daj se za roke prijémati, de se nečist ogenj, kakor

1) Job 31, 1-2. 2) Mat. 12, 36. 3) Mat. 13, 6.

kužna bolézn, tebe ne prime. Po noči se skerbno zapiraj, ino ne pečaj se z' nobenim, naj ima gosposko ali kmétovsko suktnjo. Slama se ne bo sama od sebe vžgala, ako luči blizo ne pernesoš. — Z' moškím spolam noréti, se metati, ni brez greha; ino nevarno je tebi sprémeljati takih, katerih prav ne poznáš.

Serčna bodi, če se te hoče kdo lotiti, ino le z' hudim vstavi se mu, če vbéžati ne moreš. Pokrižaj se, zakličí v' pomoč Jezusa ino Marijo, svojiga angela varha, pa tudi ljudi. Ne bo ti hudoben človek vzeti zamogel, kar je tebi ljubši kakor življenje, ako sama nočoš. Bog je z' tebój, kdo bi te premagal, če se le maliga varješ. Alj sovražnik nedolžnosti tvoje je zvit; on le en las od tebe pogérje, ino če mu ga daš, splete pomalim iz njega močno verv ali štrik, 1) ino tvojo dušo vlovi. Kdor nevarnost ljubi, bo v' nevárnosti pokončan. 2)

Ako je hiša za tebe nevarna, zogibaj se nje; zapusti službo in še tolik dobiček, de le svojo čistist ovarješ. To se pravi po besédah Jezusovih: izdréti oko, in odsekati roko, če te pohujša. 3) Kaj pomaga človeku, naj si ves svét perdobi, svojo dušo pa pogubi. 4)

7. Sedmi nar bolj prijatelj tvoj je vsmlen Jezus; le z' njim se skleni, vsa njegova

1) S. Avguštin. 2) Sirah 3, 27. 3) Mat. 5, 29 - 30. 4) Mat. 10, 26.

bodi, ino tudi on bo ves tvoj. Prišel je tvoj Izveličar iz svetih nebés na to révno zemljo po tebe, de bi te v' večno veselje vzél. On tvoj dober Pastir te jiše ino kliče, kedar se zmótiš, ino na nevárn pot pogublenja zajdeš; nese te spet na svojih lastnih ramah med svoje srečne ovčice nazáj. On, ljubeznivi ženin tvoje duše, se tebi v' presvetim rešním Telesi vživljati daja, napolni serce tvoje že na tem svéti z' čistim veseljam in z' zadovoljnim življenjam: v' Očetovi hiši pa tebi perpravljá, kakor skerben brat svoji sestri, častiten sedeš véčniga izveličanja. Kje najdeš tólkiga prijatla, de bi tebe zvestejši ljúbil? — Alj bo mati pozabila svoje déte, pravi on, jez tebe nikolj pozabil ne bom. 1) Moja hčer, tak vsmilen Jezus tebe yabi, daj meni svoje serce! Alj more prijatelj bolj prijatla ljubiti, kakor de svoje življenje za njega dá? 2) Tudi jez sim za tebe vmerl de bi ti večno zivela. Vse sim jez tebi dal, alj boš ti mene zapustila, ino svoje serce rajši zapelivimu svetu, kakor pa mani dala? — Oh ljuba sestra! bodi Jezusu zvésta; le per njemu srečna boš. Ako se tebi hudo godi, le k' njemu se nar prej oberni, zakaj on sam pravi: Pridite k' meni vsi, ki terpite, ino ste obloženi, ino jez vas bom poživil. 3) Če tebe hude skušnjave obdájajo, le iz serca k' njemu izdihni, no vse

1) Izaia 49, 15. 2) Filip. 4, 13. 3) Rim. 8, 35 - 39.

hudo te bo zapustilo, zakaj Jezus premagávc pekla ino smerti je varh ino vájvoda tvoj. Ako se v' strašni grešni perlóžnosti znajdeš, nje-ga zakličí na pomóč, ino vse vidne kakor nevidne sovráznike premágala boš, ter veselo z' sv. Pavlam porečeš: „Vse zamorem v' tem, ki mene močno stori. Kdo me bo ločil, ljubzni Jezusove? nadloga, ali bridkóst? Ali lákota? ali golota? nevarno preganjanje ali meč? — Ter-dno vém, de me ne bo smert, ne živ-lenje, — ne sedajno, ne prihodne, ne sila, ne visokóst, ne globočina, ne drugá stvar zamogla ločiti od ljubez-ni božje, ki je v' Kristusu Jezusu mo-jim Gospodu.“ 1)

8. Osma prijátlica tvoja jo Marija pre-čista devica, ljubezniva mati nedolžnih duš. Ona je devica bila, devica rodila, ino je devica ostala, vsim deklicam nar lepši iz-gléd. — V' mladih letih tebi kaže, kako naj tiho ino bogaboječo živiš. Daleč od vsiga posvetniga šuma je svojim starišam v' vsim pokorna bila. Svét nje poznal ni, in vender jo je Bog za srečno mater svojiga Sina izvolil. Sramožлива ino čista devica moškiga spola poz-nala ni, ino se je celo angela prestrášila, ke-dar ji je češenje pernesil.

Vsa ljubezniva je bila Marija do svoje žlahte; šla je svojo že perlétno teto Eliza-

1) Luk. 12, 27-28.

beto objiskat, ino ji je tri mesce lepo stregla. — V' tovaršiji bila je božja hvala njeno veselje; ostala je le per poštenih ino bogaboječih judéh.

Svojimu možu, svetimu Jožefu, je bila Marija zvésta tovaršica v' žalosti ino v' veselji. Vsa pokorna je z' njim v' Betlehem k' popisvanju šla, ino je v' dalno Egiptovsko deželo pred Heródežam béžala; pa tudi k' službi božji je z' njim pridno hodila. Bila je skerbna gospodinja za svojo hišo, pa tudi vsmilena soseda, ino je svojiga božjiga Sina v' Kani na Galilejskim naprosila, de je svatam z' čúdežam pomagal, ino jim vodo v' vino premenil. — Božji volji vdana je bila v' sreči ino nesreči; ponižna dekla Gospódova tudi pod križam svojiga lastniga Sina.

(Srečno je bilo Marijno telo, ki je nosilo Jezusa: srečne persi, ki so njega dojile; srečna si pa tudi ti ako po naukih Jezusovih živiš, 1) ino Marijne čednosti posnémaš. — Rada, rada na Marijo misli, ino premišlúj, kako je ona živeła, ino zvesto Bogu služila. Ne pozabi, koljko je ona terpela, de tudi ti rada voljno terpiš. — Česti njo, kralico nebés ino zemlje; hodi ob njénih svetih godih k' spóved ino k' svetimu obhajilu; moli posebno ob sabotnih večérih litanijo Matere božje z' lépimi

1) Luk. 11, 27 — 28,

molitvami, tudi svet roženkranc, kedar vtegneš; pa tudi zjutraj ino zvečer se ji perporočaj. Nikolj še slišati bilo ni, de bi kdo za pušen bil, ki je prav Marijo čestil, njene čednosti posnemal, ino se njeni priprošni perporočal. 1) Ljubi jo serčno, ino bodi Marijna dobra hčér, tudi ona bo tvoja skerbna mati.

9. Deveti prijatelj tvoj je zvest angel varh; ktériga je tebi Oče nebeški za tovarša dal, de tebe spromlja ino viža od zibebe do pokopališa. 2) On ti daja dobre misli, te pred hudim svari, ino k' dóbrimu opominja. On nosi tvoje molitve pred nebeški tron milosti božje, stoji pred obličjam Očeta nebeškiga, ino za tebe prosi. On vidi vse tvoje nar skrivnejši dela, vse povsodi per tebi je, ino bo tebe enkrat na sodbi tožil, ako se greha varvala ne boš. On se pa tudi veseli, kedar se resnično poboljšas.

Ne pozabi zatorej, ljuba deklica, svojiga angela varha; zakaj: Bog je svojimu angelu vkazal, de bo tebe po vsih tvojih potih varval. 3) Vedno bodi čistih misel, poštniga govorjenja ino zadržanja; rada božjo hvalo prepévaj, tak boš ljuba tovaršica angelo. Česti svojiga zvestiga varha, perporočaj se njemu zjutraj ino zvečer, ino ga kliči v' težavah ali v' hudih skušnjavah na pomoč. Nebeški vajvodarji, vuči sv. Ber-

1) S. Bernard. 2) S. Hironim. 3) Psalm 90, 11.

nard, zamórejo, hočejo, ino ti tudi pomágajo, ako jih na pomoč pokličeš. Le sama se v' hudo ne podáj. — Poglej, pravi gospod Bog, jes hočem svojiga angela poslati, ki pojde pred tebo; on bo tebe na poti varval, ino te perpeljal v' tajisti kraj, katériga sim tebi perpravil. Spoštui ga, ino glej, de njega ne zaničuješ. Kedar boš grešila, on tebi ne bo perzanesil, v' njemu je moje ime. 1)

10. Deseti perjatlj ino prijátlice tvoje so vsi božji svetniki ino svetnice v' nebesih. Veselijo se per Očetu, za tebe prosijo, ino tebi kakor bratje ino sestre roke podájajo, ter želijo, de bi srečno za njimi prišla v' nebeško družino véčniga veselja.

Spoštúj nebeške prijatle ino prijatelce svoje, posnemaj njihove svete čednosti, ino se perporoči vsaki dan svetniku ali svetnici, katere god sveta cérkuv obhaja. Posebno pa v' časti iméj svojo sveto Patrono, katére ime si per sv. kersti za to prijela, da bi živela po njenim svetim izgledi. Za vsako nedeljo najdeš v' pričejočih bukvicah življenje ene svetnice z' kratkim popisano. Prebéri vsako nedelo, kedar kolj vtegneš ali moreš, ene svetnice življenje, zapomni ali zamérkaj si njéne posebne čednosti, se po tistih ravnaj, ino se njéni priprošni perporočaj. Tak boš svoje

1) II. Mojz. bukve 23, 20 - 21.

posebne pomočnice v' nebesih imela, ino lahko po pravim poti k' nebesam hodila; dokler enkrat na srečno zadno uro tvoje prijateljice po tebe pridejo, ino te v' večno veselje poneso. Amen.

IV. Dve ino pětdeset

božjih svetnic,

deviškiga stana posebnih prijateljic.

1. S v. A g a t a.

Izgléd, kako se skušnjava premaga.

Sv. Agata, ali Ajta, je imela v' Sicilji na Laškim žlahne ino bogate stariše. Bila je záliga lica, pa še lépsiga, nedólžniga serca. Deželski poglavár Kvincijan jo je poželjel, jo vkal, prijeti, ino nesramni babi Afrodizi dati, naj bi jo z' svojim' razvujzdanim hčérami sapeljala, ino ob nedolžnost perprávila. — *Kako nevarna je telesna lepota déklicam, ki se greha skerbno ne várjejo, ino se z' malopridnim ženstvami prijaznijo! Zapelivcov je poln ves svet, pa nar hujši so hudobne ženske.*

Kedar je sv. Agata vidila, de jo bojo v' hudo gnali, je pokleknila, ino Jezusa lepo

prosila rekóč: Moj Gospod Jezus Kristus, ti gospodar vsih stvari, saj vidiš serce moje, ino véš, kaj želim: le samo tvoja naj bom. Ti si moj pastir, jez pa tvoja ovčica, ovarji me nevsmileža, ino pomagaj, de hudobo premagam.“ — *Tako bi naj vsaka devica v' hudi prilóžnosti zdihvala, gotovo bi vsako skušnjavo premagala.*

Cel mésenc dni je morla sv. Agata nesramno nagovárjanje prešérnih ženstuv terpeti, alj Jezus ji je pomagal stanovitnej ostati. Afrodi-za je oblastniku povédala, de z' njoj nič ne opravi. Vkaže jo pred se pergnati, ino ji reče: „Alj te ni sram, žlahna hčér, po Jezusa moliti?“ Ona mu serčna odgovori: „Mene ni sram moliti Jezusa praviga Boga, le tebe naj bo sram, ki moliš nesramne malike.“ — Na to jo zapové z' pestmi biti, ino v ječo zapreti. — *Tudi nas ne smé biti sram, Jezusu zvesto služiti, ako nas ravno hudobni ljudjé zaničujejo, zakaj: „Kdor se bo mene v' pričo ljudi sramoval, pravi Jezus, ga tudi jez enkrat pred svojim Očetam poznal ne bom.“*

Drug dan jo je vkažal oblastnik spet peljati, se ji grozi, ino ji žuga, 1) jo strašno martrati ino vmoriti, če svoje vére ne zataji. Alj serčno mu ona pové: Jezus je moje življenje ino izveličanje.“ — Na to jo

1) Proti.

vkaže na tezávnico razpeti, ino z' žerečim železam žgati; ona je pa za vse to Boga hvalila. Grozovitnež vse serdit zapové persi odrézati. V' sveti sramoti njemu Agata ojestro reče: „Grozovitni kervotog! 1) kaj tebi tudi persi niso več svete, z' katerim te je tvoja mati dojila? — *Takó se nečista lubézn v' nar huje sovraštvo premeni. O kóljko deklic je že od nesramnih moštuv pomorjenih!* —

Tisto noč se je vsa ječa osvetlila, ino čestitliv mož, sam sv. Peter, se ji perkáže, ino jo ozdravi. Celo noč je po tem premolila, ino hvalila Boga. — Osleplen oblastnik se začudi, kedar vso zdravo pred nja perpeljajo; alj spet jo vkaže isleči ino po ojstrih črepinjah, po glažovni ino živim vogli obráćati. Na to se je žemlja tako strašno tresti jela, de se je nekaj zida ali mira poderlo, ino je dva oblastnikov svetvavca vbilo. Hitro marternico spet v' ječo zaprejo. Zdaj je sv. Agata serčno želela skoraj k' Jezusu priti, ino je začela moliti, rekòč: Moj Gospód ino stvarnik, ki si me iz mladih lét čisto ohranil, meni moč dal, vse bolečine preterpeti, ino ne ljubiti tega sveta; oh vzemi mojo dušo gor, de se ločim revne zemlje, ino grém tvoje vsmilenje vživljat.“ — To je izmolila, ino sladko v' Gospodi vmerla. —

1) Kervavec.

Srečna devica, ki vse skušnjave tako serčno premaga, ino svojo čistost tak lepo ohrani; oh kako vesela lahko tudi ona svet zapusti!

Nedolžnost je tvoja nar gorši lepota,
In čistost je tvoja nar žlahnej blogó;
Ohrani jo, deklica, skerbno, de zmota
Posvetna tajiste ti vzela ne bo.

2. S v. A n a.

Iz gléd srečne matere.

Sv. Ana je bila imenitne žlahte kralja Dávida, v' obljubljeni deželi rojena. Vbožna, pa bogaboječá je bila, rada je brala ino pre-mišlovala božje reči, za to jo je tudi Bog posebno ljubil, ino srečno storil.

V' svojih léтах se je omožila, ino je z' svetim Joahimam v' zakoni lepo pošteno živela. Bog njima ni dal bogastva, tudi ne veliko posvetnih dobrót, alj veči srečo je njima odločil: dobriga otroka, njiuno nar lepši veselje. — *Kaj pomaga zakonskim še toľjko premoženja, ako jim malopridni otroci veliko žalosti napravljajo, ino življenje krajšajo? Pametni otroci so starišov nar veči bogastvo.*

Izvoljen čas je blizo perhajal; de bi prišel Izvélicar svetá. Sv. Ana je porodila, že perlétna. Marijo, izvoljeno mater božjiga

Sina, ki je bila juterna zarja révnimu svétu. Skerbno je ljubeznivo devico redila, jo je vučila Boga prav spoznati, ino njému zvesto služiti. To je pa tudi nar lepši dota ali erbšina, katero matere svojim otrokam zapustijo. Bogaboječa hčer ino modra ženka se z' zlatam ino srebram ne plačate.

V lepi zastópnosti ino v' hišnim miru je sv. Ana z' bogoljubnim možam vse svoje dni preživela: prijazna svoji soseski, dobra vbo-gim, ino zvesta je bila svojimu Bogu. Ona pokaže nam, kako tudi zakonski lahko srečno živijo, ako le zvesto dopólnijo dolžnosti svojiga stanú. Vmerla je sv. Ana polna zavupanja božjiga, ino nam zapustila blago hžer, kralico nebés ino zemlje. Po célim svéti zdaj njeno ime slovi; naj jo ves ženski rod čestí ino posnema nje svet izgled.

Dobra mati

Perva sreča so otrók;

Jih spoštovati

Zapovedal je sam Bog.

3. Sv. Anastazja.

Izgléd vsmilene žene.

V' Rimi je bila sv. Anastazja rojena, ino od svoje žlahne matere v' keršanski veri do-

bro podvučena. Po volji svojiga očeta je Publija, malikvavca vzela, ki je bil scer žlahni-gaj rodu, pa zlo slábiga zaderžanja. — *Kako hudo dèlajo stariši, ako svoje sine ino hčere v' zakon persilijo, ino le na imenitne, bogate prilike ali stane gledajo. Le svétvali ne pa si-liti k' zakonu je starišov pravična dolžnóst.* — Razvujzdan mož je Anastazji vse premoženje zapravil, ino njegovo gerdo življenje jo je zlo v' serce bolelo. Za to je pa pridno molila, ino objiskovala kristjane, ki so bili po ječah zaperti. — *Tako je molituv vsake nesrečne zakonske žene nar bolji prijátlica, ino dobre dela so njeni zvesti prijateli.*

Hudoben Publijuz ji tudi ni pustil Bogu zvesto služiti. Zatoži jo per nevéni gosposki, de so njo v' ječo vergli. Prijatla ni imela, de bi jo objiskal; za to je svojimu duhóvnimu oskerbniku svetimu Krizogonu pisala, ki je bil tudi zapert, se mu je v' molituv perporočila, ga je za svet ino potolažen nauk prosila. Du-hovnik jo pisaje lepo podvuči, ino potolaži, de bo vsmilen Bog tudi prošnjo vslišal, naj le voljno poterpi. — *Blagor duši, ki dobriga spovednika ima, ino jih vboga; angelj varh so ji oni na zemlji.*

Pergodi se, de ji Publijuz njeni mož na poti vmerje. Po tem je Anastázja spet is ječe rešena bila; alj kakor vdova je le za nebesa skerbela, keršanskim jetnikom pomagala, ki so jih zavólj keršanske vére nevsmileno ter-

pínčili. 1) Kedar je grozoviten cesar Dioklecjan v' Akvilejo gnati, ga je tudi ona sprémila, ino mu do smerti zvesto stregla. — *Dobre ženke si nar več nebes zusužijo, kedar lepo bolnikom postréžejo, ino merliče čedno oskerbijo.*

Po Krizogonovi čestitlivi smerti je Anástazija tudi drugim mučenikam 2) ravno takó zvesto služila. Kjér je bila nar večí síla, tam je nar hitrej perstopila. Za to so jo pa nevéni malikvavci zgrabili, ino Ilirskému poglavarju obsódiť dali. Stanovitna je bila sv. Anastázja véri Kristusovi, in za to v' ogenj veržena. — Zdaj se per svojim Gospodu veseli v' nebesih, ino njeno sveto ime slovi po vsej keršanski cérkvi; kakor se tudi v' litaniyah pred vsim drugim bere.

Kdor rad bolnikom streže,
Si v'enc 3) nebeški veže.

4. S v. A r m e l a.

Iz gléd pobožne déklíce.

Pobožna Armela je imela kmétiške, to de brumne stariše, ino je v' svojih mladih léta h ovce pasla. Na paši je imela lep pisan čas moliti ino premislovati božje reči. En-

1) Martrali. 2) Marternikam. 3) Krenc, kitica.

krat je na polji bridko martro križa ogledvala, ino je rekla: „Kako za ljubo tebe Jezus ima, ki se je za tebe križati dal!“ Na te besede se je njena duša neizrečene ljubezni k Jezusu vnela. Pogosto je izdihvala sama z' seboj: „O moj Bog, kako si ti ljubezniv, ker moje serce od tvoje ljubezni toljko gori, naj te ravno le malo še poznám!“

Svoje devištvo je vedno ohranila; svojih zadnih trideset lét je eniga žláhnika gospodinja, 1) ino živelá v' mesti, pa tudi na deželi pošteno ino bogaboječó. Vse svoje posle ali dela je iz gole Jezusove ljubezni opravljála; za to je šlo vse ji lepo od rok.

Kakor hitro se je prebudila, je pomolila rekóč: „O moj Bog ino moje vse! ti si moj ino tvoja sim jez; tebi se vsa izročim. Pridno je za delo segla, mislila pa tudi na Bogá; ino za to ji je vsako delo lahko hodilo. — Kedar je v' jutro zgodaj zakúrila ali zanetila, ino iz male jiskre velik ogenj naredila, je djala sama per sebi: „O moj Bog, naj bi ljudjé le to hotli, kar ti hočeč, kako hitro bi se tudi v' njihovim serci živ ogenj tvoje ljubezni vnel.“ — Kedar je koklo vglédála, se je svojiga Izveličarja spomnila, ki se tudi skerbno koklo imenuje, ine je rekla: „Pod peruti tvoje ljubezni se hočem skriti, de skrita

1) Za gospodinjo služila.

vs a sovražniku srečno vjidem.“ — Če je ob nedelih njo kdo na dobro voljo vabil, se je lepo zahvalila, v' jispico, ali čumnato šla, ino je djala: „O ti moja ljubézn! kako bi se brez tebe veselila? Ti si moja nar slajši radost.1) Od konja močno vdárjena je hudo zbolela, ino terpela velike bolečine. Veselo je vse iz ljubezni do Jezusa prestala, ino srečno vmerla. Njéna posledna beseda je bila presladko ime Jezusa.

Srečen lahko vsaki stan,
Ako bo le prav deržán.

Moreš si pa perzadéti,
Ako hočeš prav živeti!

5. S v. B a r b a r a.

Iz gléd žive spoznave božje.

Oče sv. Barbare je bil v' Nikomedji, v' velikim mesti na jútrovim, mogočen ino imeniten mestlán,2) pa tudi serdit sovražnik svete Jezusove vére. De bi se Barbara, njegova verla3) hčer, z' kristjánami ne seznanila, jo je v' neki turn saperl, v' samoti prebivat. Ali povsodi lahko Boga spoznamo ino najdemo, če le sami hócemo. — Barbara je zlato sonce po dnevi, svetlo luno, zvezde po noči, ino to-

1) Veselje. 2) Purgar. 3) Lepa.

ljko lepih stvari premišlovala, je molila stvarnika vsih reči, ino je serčno želela njega prav spoznati. Bog jo je vslišal, ino kedar je enkrat nevérn oče od doma šel, je bila v' keršanski véri podučena ino keršena. — *Kako lepo priložnost pa zdaj kristjani imajo, Boga prav spoznávat!* Ne le sonce, mesenc in zvezde nam ga noč ino den oznanjújejo, temuč vsako nedelo ino zapovedan praznik nas on sam v' hiši božji po namestnikih svojih vuči. *Gorjéj nam, ako ga zvesto ne poslušamo.*

Kedar je že odrastla, je hotel sv. Barbaro oče omožiti. Ona je pa obljubila Jezusu zvesta ostati, ino je očetu lepo pohlevno povédala, de je kristjana, ino moli práviga edino trójniga Boga: Ta beseda je hudóbniga očeta toljko razserdila, de jo hoče per priči vmoriti. — *Dolžni so biti starišam otroci pokorni; alj če jim kaj zapovedujejo, kar je zoper božje zapóvedi, jih vbogati ne sméjo; zakaj več se je bati Boga, ko ljudi.*

Zdivján, oče žene svojo lastno hčer pred nevérniga sodnika, ter jo zatoži, de je kristjana. Sodnik jo z' lepim napravlja, naj malike moli. Ali Barbara je serčno odgovorila, de raj vmerje. Za to jo vkaže z' volovskimi žilami ali bikovicam pretépati, vso razmesariti, ino po tém v' ječo zapreti. Po noči se ji Jezus sam perkaže, jo ozdravi ino poterdi. — *Srečne duše, ki svojimu Gospodu*

zvesto služijo. Naj zapusti mati svojiga otroka, Jezus svoje služavnice pozabil ne bo.

Drugi den njo spet pred sodnika perženó. Zopet jo v' malikvanje nagovarja; kedar pa nič ne opravi, jo zapové nevsmileno biti, ji persi odtergati, jo za lase po mesti vlačiti, ino z' žerecim železom njene rane žgati. Ona je pa le v' nebo glédala, ino molila: „Tvoja roka, o Gospód! me ne zapusti, saj z' tebój vse premorem, brez tebe pa nič.“ —

Zadnič jo obsodi, de bo ob glavo djana. Ino glej! nečloveški oče sam svoji hčeri glavo odseka. Ta hudobija je pa tudi v' nebo vpila. Po poti k' dómu je grozovitniga očeta strela vbila. — *Tako vse, kar je iz Boga rojeno, svét premaga, vuči sv. Janez. Naša véra je premagavka sveta.*

Vbogaj rada svojo mamo,

Slušaj svoj'ga ateja;

Le takrát ne vbogaj samo,

Kér razžalijo Bogá.

6. S v. B r i g i t a.

Izgléd poštene zakonske šene.

Na Švédovskim je bila sv. Brigita rojena. Imela je bogaboječe ino imenitne stariše, ki so bili kraljéviga rodú. V' tretjim leti svoje stárosti je še le pregovorila, pa tako gladko

ino modro, de so se vsi začúdili. Kedar so ji mati vmerli, jo teta lepo v' strahi božjim izredijo. — V' svojim desetim leti je slišala enkrat od bridkiga terpljenja Jezusoviga tako lepo prédgvati, de je od te dobe križaniga Jezusa védno pred očmi imela. — *Blagor dušam, ki besedo božjo zvesto poslušajo; podobne so pridnim bučelicam ali čebelicam v' vigrédi ali v' spomladi; ki vsako jutro skerbno letijo sterd po róžicah brat. Če si le en sam nauk per vsaki predigi v' serce vtisnejo, skoraj bo Jezus v' njihovim serci prebival.*

Prihodno noč po prédigi je Brigita Jezusa vidila, kako je križan ves v' kervi ino v' bolečinah bil. Bárala ga je, kdo je njega tako strašno ranil? ino je odgovor prijela, de tajisti, ki njegovih zapoved ne deržijo; ino tako slabo povračújejo toliko njegovo ljubézn. — *Naši gréhi tudi ponovljajo po duhovsko Jezusove rane, ino hudobni zapelivci ga na križ perbijajo, kedar nedolžne duše morijo.*

Nar pogoje (nar večkrat) ino nar rajši je sv. Brigita Krístusovo terpljenje tudi per svojim delu premišlovala, ino se je premišlováje, vselej mílo razjokala. — *To premišlovanje terpljenja Jezusoviga naj bo deklicam nar lepši ogledalo ali špegel. Kedar te posvetno veselje moti, poglej, kaj je tvoj Izveličar za tebe terpel, ino ne zapravljaj drage cene njegoviga zaslužénja. Kedar težko delaš, ali kako drugo težavo imáš, spomni se Jezusa,*

kako voljno je on terpel za tebe. Is svetiga križa nas Jezus nar lepši vuči prav po keršunsko živeli.

Ko je že odrastla, so jo oče imenitnemu knezu ali firštu zaročili. Izprosila si je še eno leto, se za zakonski stan prav perpraviti. Molila je, postila se ino Bogu perporočala, naj ji zakon požegna, jo grehov varje, ji dóbriga moža ino pridne otroke da, če je njegova sveta volja. — *Kako slabo se pa v' naših časih nevéste v' zakon perprávljajo! Samo dobre volje, lepoticanje trupla, slabe tovaršije, ino celo nesramni grehi jih večdel v' zakon sprémljajo; za to je pa tudi toljko nesrečnih zakonov. Na grešnim poti nas prava sreča nikolj ne sreča.*

V' zakoni je sv. Brigita z' svojim možam lepo mirno živela, otroke skerbno redila, je rada molila, vbogim pomagala, ino je vsim zakonskim očitno pokazala, kakó se tudi v' zakoni lepo Bogu služi. Pogosto je k' spovedi ino k' svetimu obhajilu hodila, de bi živela vedno v' gnadi božji. — Še bolj goreče je po smerti svojiga moža kakor vdova Bogu služila, je vučila mlade deklice, svarila ljudi, jih k' pobóljšanju opominjala, pa tudi sama v' ojstri pokori živela. Bog je svoji služávnici veliko skrivnih reči razodél, ona pa ženski-mu spolu lep izgled zapustila, kakó naj device, kakó zakonske, ino kakó vdove živijo, de srečno v' nebesa pridejo.

Prelepo cvetijo nam rožize tri:
 Nedolsžnosti lilja deklicam:
 Vijólca poštenosti ženam cveti,
 Pobožnosti sončna udovam.

7. Sv. Doroteja.

I z g l ê d n e v e s t e J e z u s o v e .

Zavólj svete vére Jezusove je bila sveta Doroteja, ali Ratija pred nevérniga sodnika pergnana; ino kér vére zatajiti hotla ni, jo martrajo ino natezujejo; alj Bog ji da moč, za Jezusa vse stanovitno prestati. *Če smo ravno slabe stvari, vender zamóremo vse skoz tajistiga, ki nam svojo moč daja.*

Kér sodnik vidi, de nje še tako strašné martre ne preobernejo, devico k' smertí ob-sodi. Tega se ona močno razveseli, ter pravi, de bo skoraj v' nebeški raj svojiga Ženina prišla. — Na poti k' sodnimu kraju njo za tega govorjenja del neki nevern mladénč, Teofil po imeni, zasmehljivo poprosi, naj mu naj iz verta ali raja svojiga žénina kakih rožic, ali pa sadja pošle. Svetnica mu rada oblju-bi, ino veselo, kakor bi k' poroki šla, sodno mesto nastopi. Prej de je glavo nagnila, pro-si toljko ponehati, de bo nekoljko pomolila. In kedar moli, postoji mladénč ves prijazen zravno nje, ki ji v' lepim pletarci ali kor-

bíci tri dišeče rože, ino tri svetle jabelka pernese. Sv. Ratija ga Teofilu pošle; ino se da voljno ob glavo djati. — *Tako dober Bog pravične želje na tej revni zemlji dopolni; še lepši jih po smerti v' svetim raji, ali v' diki nebeški, dopolni bo.*

Ravno se je Teofil z' svojimi tovaršami od tega zaničljivo pogovarjal, kar mu je Ratija obljubila, ino že angelj v' mladenški podobi k' njimu pride, ter mu sporoči, rekóč: „Te rože ino jabelke tebi Ratija pošle iz raja svojiga Žénina.“ To je Teófila tako razsvetlilo, kakor svetiga Pavla nebeška perkazen po poti v' mesto Damašk. Spoznal je, de je le sv. keršanska, katoljška véra prava; je zapustil svoj grešen stan, se je dal kerstiti, ino je, kakor sv. Ratija, za véro svojo kri prelil.

Oj veselite se čiste duše, ki zvesto služite Jezusu svojimu Gospodu; zakaj: „Oko ni vidilo, ne vuho slišalo, tudi nobeno serce občutilo, kar je Bog tajistim perpravil, ki njega ljubijo.“

Kér z' veseljam te glušijo

Zapelivci, in želijo,

Dekle! v' dobrim zmotit' te;

Naj te zunaj vse obsuje,

V' serci Jezus le stanuje,

Jezus sám, in drujga ne!

S. Sv. Elizabeta.

Izgéd ljubezníve prijatlice vbogih.

Znana je keršánskimu svetu radodarnost sv. Elizabete alj Lize; pa veliko mladih ljudi misli, de je le bogatih ino odrášenih dolžnóst vbogim pomágati. Elizabeta nam pokaže, kako naj tudi zé otroci revežam perjатели ino perjatlice bojo.

Mlada gospodična Lizbeta je vboge také rada imela, da je raji med njimi bila, kakor pa med štímanoj gospódoj, po besedah svetiga pisma, ki pravi: „Boljši je jiti v' hišo žalosti, kakor pa v' hišo veselja.“ V' sredi med vbogimi srótami in zapušenimi vdóvami je bilo nje nar večo veselje. — Včasí se je prav borno oblekla, je šla med svoje domače gospé, ino je rekla: Tako bi se jéz nosila, ako bi bila vbóžniga stanu. — *Kakor lepo je, če se hčére imenitniga, gospóskiga stana ponižno nósijo, také gerdo ino nespodobno je, kedar se dekličí sromaških, kmetovskih ljudi kapihújejo, ino po gosposko nosijo. Take bo Bog gotovo ponižal.*

Po smerti svojiga moža je sv. Elizabeta celo sromoško zivela, de bi potrebnim več pomágala, ino Jezusu bolj podobna bila, ki vboštvo toljko česti, de hoče sam v' vbogih spoznán, ino darván biti. On bo kozárc ali glaž merzle vode, ki se vbogim podá; enkrat

lepo poplašal. — O koljko je zdaj Elizabetino plačilo v' nebesih, ki je toljko dôbriga storila na svéti! Kdor obilno dôbriga séje, bo tudi enkrat tam obilno žel.

Kdor rad vbógajime daruje,
Jezusu on posodujé:

Jezus je njegov dolžnik,
In za vboge povračnik.

9. Sv. Evdoksija.

Izgled, kaj sveto pètje premore.

Nesrečne so mlade deklíce, ki jíšejo zapelivimu svétu dopasti, alj svojoj lepotoj trupla, alj z' sladkimi marnami, alj pa z' nesramnimi; klafarskimi pesmi. Godi se jim, kakor Evdoksiji, katéro je ravno to v' nečisto življenje tako deleč zapeljalo, de ni na svojo vest, ne na Boga porájtala véč.

Dolgo časa je že v' tem žalostnim stani preživela: kar sliši enkrat ob polnoči popótniga meniha, ki je blizo njéniga stanovanja prenočval, sveto pésm od sódniga dné na ves glas prepévati: kaj strašniga čaka gréšnika, koljko veselja pa pravičniga. — *Lepe, svete pesme so Bogu ravno tako vseči, kakor molitve, ino genejo serca ljudi, kakor nar lepši nauki. — Koljko pohújšanja bi se odgnalo, naj bi mladenči, ino deklíce namesto pleperc*

svele pesmi péli; mnogo dušo bi pogublenju odteli, kakor brumen menih, Evdoksijo.

Kedar ona žalostno pésm tenko poslušá, oživi nje vést; spet se prebudi iz svojiga gréšniga spanja. Kakor hitro se je razdenilo, pošle po bogabojéčiga meniha, ino ga prosi, naj ji strašne resnice te pesmi na dalej razloži. Slišati od ojstre sodbe božje pred meniha poklékne, razodene svoje razvujzdano življenje, ino ga prosi, naj ji svétva, kaj bi za izveličanje svoje storila? — *Oj de bi mi svojiga serca božjimu opominvanju ne zapirali, ki se nam zdaj skoz našo vést, zdaj po predgarjih ino spovednikih glasi, kako lahko bi toljko grešnikov milost božjo doseglo!*

Zapustila je Evdóksija vso nečémerno nošo, spokornikov rasovnik 1) je začela nositi. Podala se je med družino bogoljubnih devic, ino je neprenéhama na božjo milost klicala. Bog je vslišal prave spokornice mil glas; je dal ji zopet ljub dušen mir, dal ji moč vse terplenje serčno premágati ino celo vmreti za sveto Jezusovo véro.

Takó zapeljajo posvetne želje mladino v pregréšno življenje; pa tudi modro posvarjenje mnogo dušo na prav pot zaverne. Če se pa očitno svariti ne vípamo, le kako sveto pésm od smerti, od sodbe, od pekla ali nebés lepo zapojmo; ino nehálo bo klafanje, omolknilo bojo hudobni jeziki, ino Bog se šalil ne

1) Ojstro oblačilo.

bo. *To nas sv. Pavl vuči, ki pravi: „Opominjajte se med seboj z' psalmi, z' hvalnimi ino duhovskimi pesmi: pojte veselo v' svojih sercih Bogú.*

Če sveto prepévaš, skušnjava beží,
In angelj varh tebe poslušá;
Nésramniga pétja se škrat 1) veseli,
In angelj varh tebe zapuša.

10. Sv. Evfrazija.

Izgléd devičné ponižnosti.

Ponižnost je sveta dolina deviškiga serca, v kateri nar gorši 2) rožice dekliških čednost rástejo, ino cvetó. Tega nam daja sv. devica Evfrazija živ izgléd.

Bila je cesarju Teodóziju bližna žlahta, pa že od svojiga petiga leta se je vsa Jezusu izročila. Imela je brumno brumno mater, ki so vedno perporočali svojo hčer Jezusu ino Mariji, rekoč: „Gospód Jezus Kristus, vzemi to déte v' svoje oskerblenje, zakaj le samo tebe ono jiše, se v' tebe zavupa! — *Blagor otrokam, za katere stariši prav mólijo; prošnje očelove, ino materne solze za otroke pred Bogam niso zastónj.*

1) Vrag. — 2) Lepši.

V' svojih mladih letah se je v' sveto družino bogatoječih devic, k' nonam podala, se ovarvat zapeliviga sveta. Zapustila je vso posvetno čast ino lepóto, pozabila imenitno žlahnijo svojiga stanu. Bila je med svojimi sestrami, kakor nar slabši dekla. Rada je drugim postéljala, hišo pométala, vóde v' kuhnjo nosila, kruh pekla; nobeno delo ji ni bilo preslabo, ni jo grozilo še tak težávniga posla. 1) — Alj ne le pridna, tudi pohlevna, ino z' vsim tako prijazna je bila, kakor bi bila med njimi nar borniši. — *Nar veči vrednóst per Bogu ino per ljudéh tajista deklica imá, ki sama ne vé, kaj veljá.* — Kedar je enkrat neka tovaršica, hčér porednih starišov, Evfrazijo gerdo razžalila, ni čakala, de bi jo ona za zaméro prosila, ampak sama je pred njo pokleknila, ino se z' njo lepo správila. — Kaj tákiga le ponižno ino pohlevno serce storiti zamore; kdor od sam sebe previsoko misli, še odpustiti noče. Kako nekeršansko bi to bilo!

Ljuba deklica! če hočesh pred Bogam kaj veljati, varji se žtimanja. Vse, kar dobriga imaš, je božji dar; če on tebi to svòje odvzeme, kaj bo tebi ostalo? „Kaj imaš, pravi sv. Pavl, de bi ne bila prijela, če pa prijela si, kaj se hvališ, kakor bi né bila prijela?“ Lepo se zastopi z' vsim, ne žali tovaršov, ne tovaršic; ako pa drugi tebe razžálijo,

1) Dela.

le radu jim vse odpušaj, kakor rad tebi Bog odpusti; le tak boš imela veliko veselih dni na sveti. „Vučite se od mene, govori Jezus, kako sim pohleven ino ponižniga serca, ino bote najdlji mir svojim dušam.“

Ponižnost, pohlevnost in ljuba krotkóst,
Te dajo deklicam nebeško vrednóst.

11. Sv. Evlalija.

Iz gléd keršanske serčnosti.

Sv. Evlalija, Španska deklica še le štirinajst lét stara, je bila močnejši kakor vse martre, z' katerim so jo hotli nevérniki ob sveto keršansko véro správit. Za to, kér je iz mládiga zvesto Bogu služila, se malopridnih tovaršij varvala, je serčnost Jezusova v' njej prebivala.

Grozoviten oblastnik je nevsmileno kristjane preganjal. Vsi véрни so v' strahih bili, mlada Evlalija se pa ni zbala. — Kedar óna serčno pred sodnika stopi, jo on serdito pobará: „Kdo si ti?“ Ino ona mu brez strahu odgovori: „Jez sim Evlalija, služavničca Jezusa Kristusa, kralja nebés ino zemlje. — *Oj srečna vsaka duša, ki to odgovoriti zamore! Ni se bati težáv, ne še toljko grozovitnih sovražnikov.*

Nevsmilen kervolók ji z' ognjam proti, ji druge strašne martre kaže, ino jo šotepsti za-

pové, alj ona se njemu nasmeji, ino pravi:
 „Bog je per meni; ni česar se ne bojim.
 — Naj bi se vsaka deklica vselej spomnila, de
 je Bog per njej, kedar bo od zapelivcov k'
 hudimu skušana; sveta groza bi njene slabe po-
 čutke spreletela, in vsak greh bi z' božjov po-
 močjoj lahko premágala.

Sodnik ves serdit, de mládiga dekliča
 premágati ne more, jo vkaže na tezávnicó
 razpeti, z' želéznimi grebeni razmesáriti, ino
 z' žerjavcoj po ranah žgati. Vsa v' eni rani,
 z' kervjój oblita, je veselo zavpila: „O moj
 Ženin ino Izveličar! kako lepo se své-
 ti v' teh mojih ranah tvoja živa podó-
 ba. Vse te kervave riže, po mojim ži-
 voti zapisane, tvoje terplenje prav ži-
 vo pokažejo, kako si ti v' resnici ter-
 pel.“ Tako vse voljno prestopi, ino gre k'
 svojimu Jezusu v' večno veselje.

*Glej, ljuba duša! mlado mučénico, 1)
 kako serčno za Jezusovo ime vse pretérpi;
 kako nevoljna si pa ti, če tebi kdo tvojih
 domačih kaj žaliga reče, če te kak zob poboli,
 ali tebi Bog kako drugo težavco pošlé!*

Le samo kdor z' Jezusam rad poterpi,
 Se enkrat v' nebesih tam z' njim veseli.

1) Marternico.

12. Sv. Evstohija.

Izglèd ponižne, pámetne nošinje.

Močno grešijo matere, tete, babice ino pestovne, ktere že v' pervi mladosti otroke nečémerno obláčijo, ino jih po tém takim gizdosti ali oferti vučijo. To priča življenje sv. Evstohije. Bila je žlahna Rimska deklica, ino je že od mladih nog vse nečémerne ino prazne šege žénskiga spola zaničvala. Le Bogu služiti, ino njemu dopasti jo je veselilo. Neki teti ta pohlevna nošinja mlade deklice ni dopadla. Rece ji ponižno, preprosto oblačilo izsleči, ino drugo štimano obleko dati, de bi se po šegi drugih deklic nosila. Vkaže ji lase nakrišpati, ino olišpati glavo, ter pravi, de se takó nositi njénimu stanu spodobi. Mlada Evstohija bila je tega zlo žalostna. Alj kaj se je zgodilo! —

Prihodno noč se gizdasti 1) ženi angelj perkaže, ino ji strašno zažuga, rekóč: „Prederznila si sa z' svojimi pregrés nimi rokami deviške glave lotiti, ki je Bogu posvečena; sa to se ti bojo ravno te roke posušile. V' petih mésencih tebe k' pokopi poneso. „Kar je govoril, se je zgodilo.“

Neumne matere pogosto nar veči veselje imajo, viditi svoje hčere prav drago oblečene; celo natihim očetam jemljó, de hčeram

1) Prevzetni.

gizdavo obleko omišljújejo. Alj ravno te hčere, skoz gizdost v' greh zapeljane, svojim materam solze prelivajo, ino jih prehitro pod grudo správijo. — Oj nesrečna draga kupčija, z' kateroj se duša ino telo zapravi, premoženje zatrafi, hišni mir odžene, časna sreča ino večno izveličanje zgubi. *Déklicam nar gorši lepota je čednost serc, nar lepši oblačilo je kri- lo, ki si ga same naredijo.*

Od te dobe se je devica Evstohija še bolj nečémernosti varvala, je za svojiga vučenika sv. Hironima imela, ino je svoje tiho bogoljubno življenje v' Betlehemi blizo jaslic Jezusoviga rojstva sklenila.

Kaj pomaga vsa lepota,
Ako serce lepo ni?

Vsa nečémernost je zmota,
Ki nedolžnost oslepi.

13. S v. F i n a.

Iz gléd deviške sramožlivosti.

Sv. Fina je bila deklica záliga lica, pa še lépsiga nedólžniga serca, ino sramožlive duše. Veliko mladenčov se je hotlo z' njoj znániti, alj bali so se Fine ogovoriti, ker se je toljko pametno sramožljivo nosila. — *Tako je dober Bog nedólžnosti dal za tovar-*

šico sramožljivost, ki jo zvesto varje, ino se nje ločili ne dá. Srečna deklica, ki te dve sestri zvesto v' svojim serci ohrani; ne bo svojiga devištva zgubila. Lice, ki ga rudečica objide, kaj nesrámniga slišati, ali zaglédati, bo dolgo lepo rudeče; ako ga kerv več ne oblije, bo kmalo blede, zakaj nedolžnost je vmerla.

Fina je rada večdel sama bila, ino ni v' slabe tovaršije zahájala; Vedla je, de slaba pajdašija dobro zaderžanje kazi. Kedar je šla po svojih poslih ali opravilah, ni na poti postajala, ne zjalov prodajala, ni prešérno ozirala se; ponižno je hodila svoj pot. — *Kdor oči okolj sebe pase, germado nečistiga ognja v' svoje serce nanaša, ino ne more biti čistiga serca. Nečisti pogledi so strele, ki nedolžnost vbijejo.*

Pogovarjati se za prazne reči Fino ni veselilo; posebno skerbno se je moškiga spóla zogibala. Drugih ljudi ogovarjati se je zvesto varvala, kér je vedila, de tudi beseda človeka vbije. Le za potrebne reči se je rada ino kratko pomenila, zakaj: Veliko govorenja ni brez greha.“

Ravno to njeno modro zaderžanje je pa drugim močno merzelo. Rekli so, de za to, ne govori, kér je preštimana. Alj preterpela je vse te krive besede, ino je raj v' djanji pokazala, kakó je ponižniga serca. Kdor hoče vsem ljudem vstréči, se ves zmoti, Bogu pa zaméri:

Bóg tepe, ktére ljubi, de jih očisti ino izveliča. Tudi Fina je hudo zbólela ino je morla strašne bolečine terpeti. Če dalje huj je z-hajala, k' slédnimu se še zméčiti ali geniti sama zamogla ni. Alj poterpežlivost ji čásno, kratko terplenje v' nebeško veselje premení. Lepo je v' Gospodu vmerla. — *Blagor jim, ki so čistiga serca; Boga tojo gledati.*

Če nedolžna hočeš bit' devica,
Naj bo sramožlivost tvoja tovaršica.

14. S v. F l o r a.

Izgléd, kako dobre dela oprávljati.

Sv. Flora je bila na Španskim rojena. Očeta je imela Turka; zakaj Turki so tistčas v' Španskim zemlji gospodárili; mater pa skerbno kristjano, ki so jo lepo v' keršanski véri podučili. Že iz mladiga je bila vbogim posebna prijateljica, ino je potrebnim pomagala, kar je premogla. Pa svojih dobrih dél ni ljudem pravila; tiho je djala, in mislila: Bog vé ino vidi vse, tudi kar se skrivaj z godi. Levici ni potreba véditi, kar desnica dobriga stori; kakor je Kristus vučil.

Kdor vbógajime daja, Bogu posoduje; alj Bog plačoval ne bo, kar zavolj ljudi storimo, de bi hvaleni bili. Če le za to dobro délamc,

de bi od drugih videni ino po tem hváljeni bili, smo že svoje plačilo prijeli.

Sv. Flora se je iz mládiga rada postila, če je še ravno mala bila. Kar je sebi pertergala, je vboščekam dala. — *Dobro je za vse ljudi, se po keršansko postiti, potrebno pa za vsákiga grešnika. Post pregrehe pomori, ino naši duši k' nebesam pomaga. Srečen, kdor se iz maliga posta vadi.*

Sv. Flora je pa tudi rada molila, posebno kedar je od svojiga lastniga brata pregánjana, ino Turskimu oblastniku zatóžena bila. Serčno je stopila pred nevérniga sodnika, je pričala sveto Jezusovo véro, ino je vesela za njo svojo mlado glavo dala. Dobre déla so jo v' nebesa sprémile.

Skerbite si za prijatele, pravi Jezus, ki vas bojo enkrat v' večno prebivališe sprijeli. Dobre dela dušne ino telesne milosti nas v' nebesih čakajo. Rija jih ne sné, mol ne končá; tati jih ne vkradejo, ino smert nam jih ne vzame. Vse drugo nas bo minulo, le one nam bojo večno ostale.

Ako tebe z' svojoj hvaloj svet polona,
Tak zgublena bo za tebe večna krona,

15. Sv. Franciška.

Izgléd bogaboječe zakonske žene.

Kakor se drevce nagne, tako bo izrastlo drevó, ino dete že v' mladosti pokaže, kaj bo v' starosti iz njega. Ravno tako sv. Franciška ali Franca. Bila je še déte ino se je že rada doma v' kak kotec stisnila, skrivaj moliti. Se v' molitvi z' Bogam pogovarjati, jo je več veselilo, ko pa z' drugimi otroči jigrati.

Kar se dekle navadi, tudi žena zna. Po volji svojih staršov se je omožila, ino je z' svojim možam štírdeset lét v' lepi zastopnosti mirno živela. Pohlevno je poterpela slabosti svojiga moža, mu je jiskala vstreči v' vsih pravičnih rečéh. — *Srečna je samo tista zakonska, ki je pohlévniga, mirniga serca. Poterpežljivosti je v' zakoni toljko potreba, kolikor vsakdánjiga kruha. Le v' ljubeznivi zastópnosti zákonska sreča cveti.*

Svoje otroke je skerbno vučila, ino v' strahu božjim redila nje; ravno to je bila pa tudi otrók nar večí sreča. Veliko premoženja otrokam več škodje, ko hasne ali pomaga, če pámetno ino pošteno izrejeni niso. — *O naj bi vse matere to spoznale, svojim otrokam bolj za lepe nauke skerbele, kakor za polne škrinje blaga! Dobra mati otrokam hišo prave sreče postavi, oče jo pokrije.*

Svojo družino je sv. Franciška lepo imelá, ino je z' svojimi posli, takó prijazno zivela, kakor bi bila njihna sestra. Z' njimi je delala, z' njimi molila, ino si je vsako jutro ino zvečer toljko časa vzela, de jim je kaj lépiga brala, ali se kaj svetiga pogovárjala z' njimi. Za to so jo pa tudi hlapči ino dékle vsi radi vbogáli. — *Srečna hiša, ki ima dobro gospodinjo, ona je svojim časne sreče ino večniga izveličanja mati, ino je več vredna, ko polne zhrambe blaga; žlahni kamni nje ne pláčajó.*

Če pa hočeš kdaj dobra gospodinja biti, ne sméš v' svojih mladih letah mehko ino razvujzdano živeti. Sv. Franciška je oestro živela, je z' porednim ali slabim živežam za dobro vzela, se je terdo postila, ino se je preprosto nosila, de si je ravno imenitniga stana bila. — *Ni lepo za gospodarja ino gospodinjo, ako sta kmétskiga stana, ino zdrava, pa posebej jesta. Družini slab živež dajati, sebi pa boljši jedi kuhati, je malopridna razvuda. Skupaj délati, skupaj vživati, Oče nebeški požegna.*

Po dobrih voljah hoditi, ni bilo Franciške viditi; raj je doma vbogim dala, kar bi bila po veselicah zapravila. — *Hujiga greha gospodarji ino gospodinje ne storijo, kakor cele dni po božjih polih, po gostijah, botrinah ino kolithah hoditi, dom, otroke ino družino pa v' nemar pustiti; ki se lahko pohujšajo kedar brez vsiga strahu živijo. Hiša brez gospodarja ino*

gospodinje, pa truplo brez glave, kaj bo iz nju, kakor merlič?

Posebno skerb je sv. Franciška za mlade ženske imela, jim je delo dajala, ali pa v službo pomágala, de bi se v pohajanji ne sprídile, zakaj lenoba je košata mati vsih pregréh. Vučila jih je toljko skerbno, ko bi jim lastna mati bila. — Po smerti svojiga moža se je vdova vsim posvetnim rečem odpovídala, ino je na svojo starost le za nebesa skerbela. Bila je vsim pobóžniga življenja lep izgled, ino tudi srečne smerti. — *Takó léhko je človek v vsakim stani srečen ino izveličan, naj le svoje dolžnosti zvesto dopolni.*

Hočeš biti srečna mati,
Mor's devištvo prav spoštovati;
Le poštena déklica
Srečna žena zakonska.

16. Sv. Genofeva.

Izgled bogaboječe kmétiške deklice.

Hočeš deklica mlada srečna biti, ne zanašaj se na svoje zalo 1) telo; lice ravno ko rožen cvet obleti. Ne poželjúj gizdavih ali štímánih oblačíl; ona se za dnar kúpijo, pa tebi nobene vrednosti, ne dajo. Le za čednosti serca skerbi, kakór sv. Genofeva.

1) Lepo.

Na Francóskim od bornih staršov rojena, je bila zale postavc, pa še lepši duše. Ni porájtala na telesno lepoto; le sveto živetí, ino dušo z' čednostmi lepšati, jo je nar več skerbelo. — *Deklice, ki truplo svoje preveliko lišpajo, rade svoje duše pozábijo; le pregrešni-mu svetu dopádajo. Bogu se pa zamérijo. Kaj bo iz takih, kakor grešnice.*

V' sedmim leti svoje starosti je sv. Genofeva od svetigá škofa Germana čeden križec dobila, in ga je na vrati nosila, de svetih naukov pozabila ni, ki so jih škof deklici dali, rekóč: *Zaničuj nečemerno obleko, ponižna bodi, ino svojo čistost, ohrani.*“ Vse to je sv. Genofeva obljubila, ino tudi zvesto dopolnila. — *Oj naj bi se spomnile vse keršanske déklice, ki tudi nosijo križce na roženkrancih (móljkih) ali na persih, de jih križan Jezus ravno to vuči.*

Kér je sv. Genofeva brumna ino poštena bila, so jo začeli ljudje hvaliti, ino povzidígvati; alj ona se ni štimala, še le ponižvala se je, ker je védila, de hvala ljudi nar več pogubi. — *Koljko devic je že zapeliva pohvala goljufnih perlizvavcov ob nedolžnost spravila! Deklica, ki rada sladke besede posluša, sama sebe oglušá, de posvarjena slušala več ne bo.*

Genofeva je pridno ovce pasla, in vsa nedolžna, kakor one, je bilo zvésta ovčica Jezusova, ki je zvest Pastir svojih ljubih ovčiz. — *Kako srečne so lahko na deželi deklice, ki*

služijo zvesto svojimu Bogu! Veči nevarnost je po mestih ino gradih svojo čistost zgubiti. Boljši je per kmetih čisto ino vbožno živeti, kakor med gospódoj brez postenja košato hoditi.

Kedar so sv. Genofevi stariši odmerli, je šla v' bližno mesto Pariz, ino je tudi v' mesti zvesto Bogu služila. Ravno za to je pa morla veliko terpeti. Imeli so jo sa hinavko, copernico, ino še druge gerde perimke so ji dajali, alj molčala je, molila za sovražnike, ino se ni dala motiti v' svojim svetim življenji. — Ako je ravno oestro živela ino pogosto boléhala, je vonder včakala blizo devêdset lét. Bog je ji dal pred smertjo ino po smerti veliko čudežov delati, naj bi ljudje spoznali, kakó zvesta božja služávnica je, ino de bi nje stopinje posnémali.

V' čistim serci svojimu

Lépšaj sedež Jezusu;

Tvoje čisto naj teló

Tempel svet'ga Duha bo;

17. S v. H e l e n a.

Iz gléd dobrodarne kristjane.

Sv. Helena je mati perviga keršánskiga cesarja Konstantina. Rojena od bornih ajdovskih ljudi, pa zale postave ino glave modre, je rimskiga vojšaka Konstančja Klorá za moža

dobila, ki je po tém za cesarja povzdignjen bil. Alj slaba je bila vsa njena sreča, ker še práviga Boga spoznala ni.

Mogočen Konstantin, njen sin, je imel z' svojim naspròtnikom hud ino nevárn boj. Bal se je od svojiga sovražnika premagan biti. V' tej skerbi se njemu na nebi svetel križ perkaže, ino na križi besede zapisane: „Po tém znamenji boš premagal.“ — Dal je zatorej na svoj bandér zlat križ narediti, ga pred sebo v' vojsko nesti, ino sovražnik je bil pokončan. — Po tém se je on kerstiti dal, ino tudi njagova že per štir ino šestdeset lét stara mati Helena. Od téga časa je bila ona vsa goreča za sveto Jezusovo véro; je cérkvam po mestih ino po vesih lepe, drage cerkvene reči vbogajime dajala, ino je vsa ponižna z' drugimi kristjánami k' božji službi bodila.

V' svojim osemdesetim leti se je še v' sveto deželo podala, je v' Jeruzalemi ino na drugih svetih mestih, kjer je naš Gospod Jezus Kristus hodil, vučil ino terpel, lepe cérkve zidala. Ne hribu Kalvarije je dala ajdovski tempel, ki so ga bili nevérniki iz sovraštva pozidali, razsuti, ino sveto mesto spet očéditi, na katerim je bil Kristus križan, ino pokopán. Per tej prilóžnosti je čudama svet križ najdla, na katerim je bil Jezus razpet. Postávila je cérkuv v' Betlehemi, kjer je bil Kristus rojen, ino na oljski góri, kjér je v' nebesa šel. Tako lepo je za božjo čast skerbela, pa tudi vbogim vsákiga stanu, po vsih

krajih čudno veliko dóbriga storila; vsim je bila dobra mati. — *Če ravno nima vsaki človek premoženja, toljko dobriga storiti, imu vender perložnost po svojim stanu Bogu služiti, ino ž' révnimi smilenje imeti po svojim premoženji. Kdor ima veliko, daj veliko; kdor pa mulo imá, naj le da, kar premore. Bog ne gleda na dar, temuč na serce léga, ki daruje.*

V svoji veliki starosti je še svojiga sina cesarja Konstantina lepo materno podučila, ino je v' njegovim naročji sveto vmerla. — *Blagor vsim, ki v' Gospodu kakor ona vmerjó; njih dobre dela grejo za njimi.*

Vsako pridno dobro delo
Bo plačilo tam imelo;
Le kdor dela dobro rad,
Bo v nebesih tam bogát.

18. S v. H e m a.

Iz g l e d k e r š a n s k e g o s p o d i n j e.

Blaga Hema je bila na Plištanji v' spodnim Štajarskim doma, kjér se še malo kaj stáriga grada pozna. V' leti devet sto tri ino osemdeset se je vrodila. Njeni bodati inu imenitni stariši so po Koroškim, Krajuskim ino Štajarskim veliko gradov imeli, pa njih narveči veselje bila je mlada Hema, zakaj sama pamet, krotkost ino pokóršina jo je bila. —

O pač res! dobri otroci so starišov nar veči bogastvo, pa tudi slabi nar veči nesreča. Kaj de bi tudi vsaki stariši za svoje otroke toljko skerbeli, kakor stariši za svojo Hemo.

Kedar je Hema nokuljko odrasla, jo pošlejo na dvor némskiga česarja svetiga Areha, 1) cesarici sveti Kunigundi, de bi se per téh imenitnih ino bogaboječih ljudéh vsiga dóbriga navučila. —

Kako gerdo je pa v' sedajnih časih za stariše, ki pogosto sami kaj ne znajo, pa tudi svojih otrok v' poštene hiše né dajo: de bi se potrebniga izvučili. Kaj pomuga hčeram še takó bogata dota ali érbšina, če pa v' glavi potrebniga nauka ni, ne v' sercu poštenih misel keršanskigá zaderžanja? Otrokam za potreben nauk ino pošteno zaderžanje skerbeti je boljši, kakor jim sapustiti polne škrinje blaga.

Od brumne cesarice lepo podučena je Hema po volji svojih starišov Wilhelma, imenitniga, pa tudi pošteniga kneza ali grofa v' Selcah na Koroškim vzela, ino je z' svojim zakonskim veliko lét v' lepi zastopnosti ino v' ljubezni živela. Skerbela je kakor pridna gospodinja za svoje pohištvo, alj zravno časne skerbi ni Boga pozabila. Rada je po premoženji žlahna gospa veliko vbógajime dajala, zvesto molila, pa tudi svoje podložne v' svetim strahi imela, de só Bogu zvesto služili.

1) Hajnriha.

Le tam, kjer je strah božji domá, tudi žegen božji prebiva.

Bog je svojo služávnico tudi z' velikim terplénjam objiskal, de bi njej lepši krono v' nebesih perpravil. Imela je zala sina dva. Lepo jih je izredila, ino čes vse drugo na svéti njuj je bila vesela. Nekoljko hudobnih služávníkov, ki so rudo kopali, je neko strašno gerdobo storilo, ino mlada gospóda sta jih oestro poštrafala. Na to so se hudóbneži spuntali, ino sveti Hemi oba sina vbili. — Tudi mož ji je na poti vmerl. Bila je zdaj vboga, zapušena vdova brez moža ino brez otrók. Velika je bila njena žalost, pa še veči zavúpanje v' svojiga Boga. Kakor Marija božja mati, je tudi ona rekla: Dekla sim svojiga Gospoda, naj se meni zgodi po njegovi besedi. — *O naj bi se vsaka gospodinja v' nesreči ino v' terplenji, brez klériga nobena hiša biti ne more, vseléj spomnila, de: „Kar Bog stori, vse prav naredi.“*

Kér ni več svojih na svéti imela, je skerbela toljko več, kako bi bolj Gospodu dopadla. Pozidala je z' svojim premoženjam v' Kerci na Koroškim lep kloštar, de bi v' njem duhovni za božjo čast, ino za podučenje ljudi živeli. In kedar je svoje posvetne skerbi pooprávila, se je ravno v tajisti kloštar k' nonam podala, je med njimi kakor narmanjši sestra živela, ino na svoje stare dni le za nebesa skerbela. Kar je jiskala, je tudi najdla: med izvoljenim večno življenje.

Naj sveto Hemo vse deklice v' svojim devisti, žene v' zakoni, ino vdove v' svoji starosti zvesto posnemajo, ino ne pozabijo, kar sv. Duh govori: „Lažniva je lepota, ino prazna posvetna čast: žena, ki se Boga boji, ona bo hvalena.“

Le nebés je treba nar. poprej jiskati; Bog nam hoče drugo za naveržek dati.

19. Sv. I z a b e l a.

I z g l é d v s m i l e n e d e v i c e.

Srečni otroci, ki imajo bogaboječe stariše: kakovi stariši, so več del tudi otroci, ako jih vbogajo; kakor sv. Isabela, Francoskiga kralja hčer. V' kraljevi hiši bi lahko bila vse iméla, kar bi se ji spoljubilo blo; alj pošteni devici ni bilo za posvetno mar; vsa ponižna in krôtka 1) je bila, ino pobožno živela, kakor so jo bogaboječa mati sv. Blanka vučili. Svojo nedolžnost varvala, svete bukve brala, ino pridno za vboge délala je. Marskateri sroti je oblačilo naredila, ino mnógiga otroka oblekla. — *Kako lepo je, ker se bogate hčere ponižno nosijo, ino namest, svoje truplo s' draginoj lepotiti, raj vbogim oblačila omislijo, ali pa bolnikam postrežejo kakor sveta Isabela.*

Naredila je enkrat neko posebno čedno kapco, za katero jo je brat, kralj Ludvik prosil, naj bi jo njemu dala. Alj lepo prijazno mu

1) Pohlevna.

reče: Ta kapca je prvo delo mojih rok po tej šegi, za to jo hočem Jezusu dati, naj bo pervina njegova.“ Ino naravnost je kapo bolni ženi poslala katero je z' vsim preskerbéla.

Tuko naj vbožne za namestnike Jezusove spoznamo, de tudi nam enkrat poreče: „Lačen sim bil, ino meni ste jesti dali: žejn sim bil, ino dali ste meni piti; gol ali nag sim bil, ino ste mene oblekli. Resnično vam povem, vse, kar ste enimu mojih nar manjših storili, to ste meni storili. — O kako bogátiga dolžnika, ino povračnika zvestigá si je Izabela izvolila, per katerim zdaj svoje plačilo zavživa! — Vesela bodi pa tudi vsaka srota Jezusovih obljúb; on bo za tebe povernil, kar ti namésto njega dobiš. Ako si pa bogata ino premožna, vbogih ne zaničúj; spoštúj jih ko samiga Jezusa ino pomagaj jim v njegovim imeni; tako postrežeš svojimu Isveličarju.

Kar kolj vbogim podelimo,
To zgubleno nam ne bo;
Tamkaj enkrat zadobimo
Stokrat vse povernjeno.

20. S v. J e d e r t.

Iz gléd keršánskiga devištva.

Sv. Jedert, ki jo tudi sveto Jero 1) imenujejo, bila je žlahnih ino bogaboječih starišov hčer. Ker je vedla, de Bog ne porajta na

1) Ljuto.

žlahen ino imeniten stan, ampak de njemu le žlahno serce dopade, se ni šlimano nosila, temuč skerbela je prav bogoljubno živeti. Bolj jo je veselilo moliti, kakor rájati; rajši je pogosto k' božji mizi hodila, kakor na posvetno gostvanje. De bi z' vsém Jezusova bila, mu je svoje devištvo na večno ohraniti obljubila.

Veliko je žlahnih mladenčov Jederti v' svate hodilo; celo kralj Dagobert je njej imenitniga zénina ponujal: alj ona je odgovorila: Nočem tega, ne drugiga; Jezus Kristus je moj ženin.“ — *O de bi vsako pošteno dekle sléhernimu zapelivcu ravno to odgovorilo, ki jo hoče ob obljubo nedolžnost správit!*

Po očetovi smerti se je z' svojó bogaboječo materjò v' klošter podale, bolj zvesto Bogu služiti, ino ložej sveto živét. Kakor je iz mládiga lepo živela, je tudi sveto vmerla. Jokale so se nje ne tovaršice za njó, alj veselo so sprémili nebeški angeli nje dušo k' nebeški svatovšini ali ohceti véčniga veselja.

Srečna je devica, ki po izglédi sv. Jederti Bogu posvečena v' kloštri živi, ino lahko z' veselím sercam reče: „Kraljestvo svetá ino vse posvetno lepoto sim zaničvala zavolj ljubezni svojiga Gospoda Jezusa Kristusa, ki sim ga vidila, kaleriga sim ljubila, v' njega vévala, le njega rada iméla.“ — Alj vsaka ni poklicana, de bi v' kloštri živela; tudi na sveti se pošteno ino sveto živi. Ljubi Boga, ino greha se varji, svoje dolžnosti zvesto dopolni, takó boš časno srečna ino večno izveličana; zakaj iz vsakiga stana je pot v' nebesa odpert.

Hočeš časno srečna biti,

Enkrat pa v' nebesa priti:

V' svojim stani zvesta bodi,

Pot pravice skerbno hodi!

21. S v. Julija.

Izgléd zveste služavnice božje.

V' velikim mesti Kartago v' Afriki, kjér zamorci prebivajo, je bila Julija žlahniga stanu rojena. Grozovitni sovražniki, ki so jih Bandale imenovali, so mesto premágali, veliko ljudi pomorili, druge pa v' služnost predali. Julijo je kupil neki kupčóvác v' Sirski deželi na jutrovim, ki mu je bilo Evzepí ime. Težek je bil za Julijo služen stan, alj iz ljubezni Jezusove je rada služila, zvesto svoje opravila storila: se je ponižno ino pohlevno nosila; za to je njeni ajdovski gospodár njo toljko rad imel, de je sam rekel: „Raj bi vse svoje premoženje zgubil, kakor to deklo.“ — *Takó dopade zvest hlapec ali dekla Bogu ino ljudem; malopridne družine pa se vsak boji. Né za posvetnih gospodarjov del, ne za časno plačilo, tenuč zavolj Bogu naj hlapci ino deklet pridni bojo; zakaj on bo njim pravičen ino večén povračnik. Vse naj k' njegoví časti storijo, kakor sv. Julija, ki je bila perprávljena za Jezusa tudi svojo kerv preliti.*

Evzepe se je v' Francoško na kupčijo podál. Daleč po mórji so se peljali, ino gredóč v' sredi morja na otok pridejo, ki se mu Korzika

pravi. Otočani so ravno svojimu maliku imenitno godvanje obhájali, ino mu vola zaklali; so plésali ino jedli. Tudi Evzepi z' njimi potegne; Julija pa v' barki ostane, ino kléče svojimu Jezusu služi. Kedar poglavár to zvé, začne Evzepija krégati, zákaj kristajno v' službi imá, ino ga nagovarja, naj bi Julijo njemu prepustil. Kér se pa Evzepi ne da pregovoriti, ga hudoben poglavár toljko vpijani, de se zavedil ni.

Zdaj reče Julijo pred se pergnati, jo z' dobrim ino z' hudim nagoverja, naj svojo vero zotaji; alj ni se mu vdala. Vkaže jo tepsti ino za lase vlačiti; alj ona v' tém terplenji veselo Jezusa hvali rekóč: „Hvala tebi moj Bog, de sim vredna zavolj tvojiga imena terpéti. Kakor mene za lasi vlačijo, so tudi tebe z' ternjam vénčali; 1) kakor mene tepéjo, so tudi tebe ker-vavo bíčali.“ 2)

Nevsmilen oblastnik se nad njeno stano-vitnostjo vjezi, ino jo vkaže križati. Veselo je na križi vmerla, ino ostala do konca zvesta služávnica božja.

Kakor sv. Julija, naj vsaka keršanska dekla zvesto dopolni opominanje sv. Pavla, ki pravi: „Vi služevní, bodite pokorni svojim gospodarjam z' očitnim sercam, kakor Kristusu. Saj veste, de bo vsaki za vse, kar je dobriga storil, od Gospoda prijel, naj bo služen, ali sam svoj.“

Sreča je v' vsakim stani domá,
Alj le zvestoba nam jo podá.

1) Kronali. 2) Gajuhlali.

22. S v. Julijana.

Izgléd goreče keršanske ljubezni.

Od nevérnih starišov rojena se je Julijana skrivši kerstiti dala. Zali ino bogati devici je imeniten ženin Evlezi, ravno za oblastnika postavljen, v' svate prišel. Obljubila ga je vzeti, ako malike zapusti, ino pravimu Bogu služiti začne. — *Takó bi naj neveste ne gledale na posvetno imenitnost, ne na bogastvo, ampak le takim ženinam naj bi roke podale, ki Bogu zvesto slúžijo. Kaj pomagajo bogati ino imenitni snubci, če so pa nezvesti in razberzdani ljubci!* —

Julijane besede so njéniga očeta ino ženina zlo v' serce zbolele; nista se kaj takiga nadjala. Vse si perzadéneta, njo pregovoriti; alj ni se njima vdala. Od svojiga očeta je bila kervavo tepena, potem pa oblastniku, svojimu snubcu dana, ki se ji na vse viže ponuja; alj ona stanovitno terdi, de se hoče, z' njim omožiti, ako v' Kristusa verje. On se pa izgovarja, de se boji cesarju zamériti. Na to mu Julijana reče: „Ako se ti pred vmerjočim vladnikom 1) tresaš, kako se pa prederzneš mene pergovarjati, de bi Večniga zatajila? — *Koljkokrat delajo nesrámneži deklicam zlate oblube: de jih bojo vzeli, jim obečajo, alj ne verjámite jim. Kdor se Bogu ne boji, ne spoštuje njégovih*

1) Kraljam.

zapoved, kako bi vam bil on zvest? Le nekoljko časa, ino njegova legana ljubézn se vam bo v' nevsmileno sovraženje sprémenila.

Oblastnik ves serdit, de ga Juljana ne vboga, jo reče za lepe lase na drevo obésti, ino z' razstoplenim svincam páli. 1) Gospód njo pa močno stori, iz ljubezni do njega vse prebiti, ino potem túdi v' ječi vse skušanje premágati. — *Kolko se najde skušnjavcov ino skušnjávk, posebno hudobnih bab, ki mlade deklice v' nésrámno znanje zaplétajo, besede ali pisma nó-sijo, ino gerdobe vučijo! Kdor lake posluša, pride hudiču v' oblást, zakaj taki ljudjé so njegovi najémniki ino najemnice.*

Strašne muke 2) je morla Juljana terpéti. Z' roglatin kolesam so jo terli, z' plamenam žgáli, v' razpušen svinec namákali, alj vse je premagala iz goreče ljubezni do Jezusa. — Videti toljke martre, toljko stanovitnost iz gole ljubezni do Jezusa, se je sto ino trideset ma-likavcov spreobernilo, ino je v' Jezusa vévalo. — *Tako lepi izgledi poboljšujo, kar hudobni ljudjé pohújšajo.*

Oblástnik jo je zadnič k' smerti obsodil. Vsa vesela gre Juljana vmrét, še na moriši gledavce v' dobro opominja, si dá voljno glavvo odsékati, ino nam pokaže, de je prava lju-bezn do Boga močnejši ko smert.

Srečna duša, ki Bogá,
Več kakor svét ljubi;

1) Peči. 2) Martre.

Povračnika tam imá,
In ne bo na zgubi.

23. Sv. Katarina marternica.

Izgléd modre keršanske device.

Koljko deviški stan premore, nam pokaže sv. devica Katarina, ali Katinka, v velikim mestu Aleksandriji na Egiptoskim rojena. Bila je bogata, zala in žlahniga stanu; pa tudi modra ino toljko rasvetlena v' božjih rečéh, de je stare modrijane premogla.

Hudoben cesar Maksimin, keršanstva ino devištva nevsmilen sovražnik, bi jo rad bil ob pravo véro ino ob nedolžnost spravil. Sladke besede ji daja, zlato ino srebro ji ponuja; alj vse to modre device ne oslepi. Kér z' dobrim per njej nič ne opravi, njo žuga grozovitno mártrati ino vmoriti; pa nedolžno serce, v' katerim Jezus kraljuje, se vsiga téga ne vstraši. Stanovitna ostane, kakor škala v' sredi šumečiga morja, ob kateri se serditi valovi vbijejo. — *Oj de bi deklice saj modre bile, za nobeno ceno svojiga devištva predati, naj bo zapelivec kmet ali gospód, naj bo mogočen ali sromak, ne z' hudim ne z' dobrim; zakaj lahko jim hudoben človek vzeme, kar jim cel svét dati ne zamore.*

Nevsmilen cesar pošle po svoje modrijane, de bi jo v' njegovo voljo pregovorili; alj ona

jim resnico toljko modro ino serčno priča, de se sami preobernejo. — Serdit cesar jo zapové z' kolésam tretí; alj kolo v' pričo sv. device razleti. Zadnič jo vkaze ob glavo djati; ino tako je ona dvojin venec prijela; kakor devica ino marternica.

Kaj pa bote ve slabe deklíce énkrate na sodbi Jezusu odgovorile, ki se dasle tako lahko nesramnim zapelivcam pregovoriti? ve ki od njih perstane, dnarje, robce 1) in drugo go-tljufno blago jémlete, z' katerim vas oslepijo? Vse to kervavo blagó bo vam v' pogublenje.

Le kdor za čistost vse terpi,
Za preganjávce prosi,
Deviški venec zadobi,
In ga v' nebesih nosi.

24. S v. K l a r a.

Izgléd zveste vučenke Jezusove.

V' Asisi na Laškim rojena je sv. Klara že iz mladiga posebno gorečo ljubézn do Jezusa imela, ter se je njemu vsa izročila. Tisti čas je sv. Franciško Serafinski, ravno tistiga mésta roják, poln božjiga Duha, po veséh ino méstih ljudi k' pokórí ino poboljšanju življenja močno opominjal. Kakor bister vir, ki se med vedle 2) rožice razliva, ino jih zopet lepo ozele ni, je teklo njegovo svarjenje, ino je veliko

1) Haderce. 2) Vele

zapušenih serc za božjo čast spet oživelu. Kér ga sv. Klara zaslišala, je sklenila, se vsa Bogu v' službo podati.

O naj bi se lepo opominvanje tvojih starišev, vučenikov ino spovednikov, deklica, tudi tebe tako rado prijelo, koljko manj solz bi se med nami prelivalo!

Sv. Klara si je več tovaršic pervzela, ino je šla sv. Franciška prosit, naj jim regelce naroči, po katerih de hočejo živeti. Z' veseljam je svet mož to njeno prošnjo dopolnil, ino jim tudi prebivališe odločil, kjér bi naj skupaj Bogu služile, pridno delale, ino za izveličanje skerbele. Sv. Klara je vboštvo Jezusovo lepo posnémala, ino ni imela svojiga, kamor bi glavo položila. Za vsakdanjo potrebo si je z' lástnimi rokami perslužila. — *Ne bodi zaloraj žalostna, deklica moja, ako si vbožniga stanu; vbožnej ko si, bolj si podobna Jezusu. Le samo to naj ti bo skerb, dé boš bogata v' čednostih ino dobrih delih, kakor je sv. Klara bila.*

Vsakimu človeku Bog en križ odloči, za to, kér ga ljubi. Sveti Klari je poslal dolgo bolezen. Celih osem ino dvajset lét je svoje težave poterplivo nosila; ter je vřim bolnikom dala lép izgled, hoditi za Kristusam, ino si takó nebesa služiti.

Hočeš z' Kristusam kraljvati,
Se ne smés ti križa bati,
Le skoz križ in poterplenje
Večno dobi se življenje.

25. Sv. Kristina.

Izgléd keršanske stanovitnosti.

Sv. Kristina je bila mestniga poglavarja hčer, ki je bil malikvávc, ino je kristjane nevsmileno preganjal. Mlada Kristina je bila dobriga serca, vsa krotka ino pohlevna. Kristjani so se ji močno vsmilili, ki so jih grozovitno martrali. Čudila se je, de takó stanovitno terpijo; rada jih je imela. Bog ji prilóžnost da, sveto keršansko véro spoznati, ino svet kerst prijeti. — *Tako vsaki, ki vsmilenje skáže, vsmilenje najde*

Vsa goreča za véro Kristusovo je vse domače malike zdrobila, ter je to srebro ino zlato vbógajme razdajala. Grozoviten oče njo pa tako strašno razmesariti da, de je meso v' koscih od njeniga telesa padalo. Terpela je vse za nebeško kraljestvo, ino ni hotla svojiga Jezusa zatajiti.

Serdit oče njo vkaže na kolo pervézati, pod kolo močno zakúriti ali podnétiti, njo z' oljam politi, ino tako po malim na ogni obrácati. Bog svoje zveste služávnice zapustil ni. Plamno je po okolj stojećih gledavcih planilo, ino se device še doteknilo ni. Njeni oče je od prevelike jeze per priči vmerl. — *Takó se Bog za svoje poskuša.*

Dijon, ki je za njenim očetam službo nastopil, jo vkaže v' tempel malika Apolona

vleči; pa še ni praga prestópila, že se malik iz svojiga altarja zverne, ino razleti; Dijon pa nagle smerti, vmerje. Za njim je Juljan ravno to službo prijél, ino jo dal z' pušicami prestrélati. Bogu se je zadosti zdelo; vzel je njeno dušo v' sveto nebó. — *Nebesa so drage ino silo terpijo. Kdo do konca stanoviten ostane, bo izveličan.*

Stanovitna le v' terplenji

Bodi duša moja!

Čaka v' véčnimu življenji

Tebe krona tvoja.

13. Sv. Kunigunda.

Izgléd svéte zakonske žene:

Sv. Kunigunda, ali Kunged, je na Nemškim žlahne ino imenitne stariše imela, katéri so jo prav skerbno ino pobožno izredili. Ni se hotla méhkiga ino predóbriga življenja vaditi, ako je ravno visokiga stanu bila, ter je vedla, kako iz razvájene mladosti nesrečna starost pride. — *Kdor hoče srečno živeti, naj se vadi v' mladih letah z' bornim živežam in oblačilam za dobro vzeti; tako bo v' sakim stani lahko z-hajal.*

Omožila se je z' Hajnrikam ali Areham, ki je bil po tem za rimskiga cesarja izvoljen. Obljubo sta si obedva storila v' zakoni kakor brat ino sestra po deviško živeti, ino sta svo-

jo oblubo do smerti terdno dopolnila. — *Narveči sreča v' zakoni je lepa zastopnost; le iz nje za zakonske vse dobro izvira. Najde pa se tudi veliko sovražnih jezikov, ki iz hudičoviga zavida 1) zakonsko ljubézn ránijo, ino zakonskim ljubi mir poderajo. Tako se je sv. Kunigundi ino sv. Hajnriku godilo, de sta ravno svetnika bila.*

Hudobni ljudjé so jeli sv. Kunigundo obrekvati, kakor bi Hajnrikú nezvesta bila, in druge štimala. Dolgo je to gerdo obrekvanje voljno poterpela; alj kér je tudi njéni sv. mož slabo od nje misliti začél, je Boga na pričo vzela, ino je z' golimi nogami po razbélenim žezezi gor in dolj šla brez vse bolečine. — *Slabo zakonski ljudje stórijo, ki na hudobno ogovarjanje porájtajo; živi pekel si pa narededijo, ako med sebó ajfrati začnó. V' taki bridkosti ni nesrečnim zakonskim ne svétvali ne pomagati. Ako vse pričanje z' dobrim ne pomaga, naj se k' Bogu obernejo in voljno póterpijo.* — Dolžnost pa tudi je za zamero ali odpušanje brez odláganja prositi; sonce naj ne gré za goro črez jezo ali serd zakonskih. Tudi Hajnrik je svojo nedolžno ženo sv. Kunigundo klečé sa odpušanje prosil, ino nje vse svoje žive dni razžalil ni več.

Po smerti svojiga svetiga moža je sv. Kunigunda vso posvetno čast ino oblast zapustila, se v' klošter podala, pridno délala, zvesto

1) Nevošlivosti, nida,

molila, ino je lepo pohlevno med svojimi sestrami živela. — *Tako more vsake vdove nar perva skerb biti, le Jezusu dopasti; ino pa veliko dobriga storiti. Vdove, ki razberzdano živijo, gerde besede delajo, svoji hiši ino celi soseski nepokoj napravljajo, so po besedah sv. Apostelna Pavla že žive mertve.*

Kakor je sv. Kunigunda lepo živela, se je tudi k' smerti lepo perprávljala. Rada je sveto branje poslušala; ino kedar je svete zakramente prijela, je veselo v' Gospodi vmerla. Šla je za svojim možam nebeško krono prijét.

Naj bi zakonske žene po izgledi sv. Kunigunde posvetne nečemernosti, gizdaste ali prevzetne oblačila, ino mehko razvájeno življenje sovrázile, ponižnost, bogaboječnost ino lepo zastopnost pa toliko bolj ljubile: koliko več bi srečnih zakonov bilo, ki jih zdaj posvetno zaderžanje nesrečne stori.

Sveta čistost in poštenje

V' srečen zakon perpelja;

Srečno zakonsko življenje

Dá zvestoba zakonska.

27. Sv. Lidvina.

Izgléd poterpežlive dekllice v' bolezní.

Posvetne dekllice zalo lice nar več veseli, ino sladke besede zapelivih lizunov: de so lepe, jim medeno dopadejo; alj ravno to je nar

nevárniši mreža, v' katero pregrešen svét nedóljno deklinstvo zapleta. Lep izgled módriga zaderžanja je deklicam sv. Lidvina.

Imela je revne, tode poštene stariše. Lé-piga lica je bila, alj še žlahnejši duše. Ker so se ji moški ponújali, ino za njoj hodili, je Boga serčno próсила, naj njo nesreče ovarje, v' katero je telesna lepote že toljko deklic zapeljala. Bog jo vsliši, ino ji pošle hudo bolézn, ki je Lidvini zdravo dušo ohranila. Lidvina je na ledi padla, si rebro vlomila, se je vlegla, ino iz svoje bolne postelje celih osem ino trideset let vstala ni.

Velike bolečine je imela: roka se ji sušila, drobovina gnila, zobjé se jo nevsmileno boleli, ino ni bilo zdravnika, ne zdravila njej za pomoč. Veči pa, ko vse težave, je bila njena poterpežljivost. Ni jo blo slišati žal besede; več ko je terpela, še več je po izgledi Jezusovim iz ljubezni do njega terpeti željela. Vsim sosedam je bila svete poterpežljivosti živ izgled.

Brez terplenja ni človeka pod soncam, pa tudi ne izveličanja; alj škoda, de ljudjé skoz nepoterpežljivost zasluženje zgubijo, dvakrat toljko terpijo, ino si v' terplenji pomagati ne vejo. — Tudi sv. Lidvina je bila v' prvih letah svoje težavne boleznii zlo žalostna: duh je bil voljn, alj njeno meso je bilo slabo. Bogaboječ duhóvn so jo podvučili, naj se celo božji volji podverže, svoje terplenje z' Jezuso-

vim sklene, ino se plačila veseli, ki nje v' večnosti čaka. Po tem nauki ni le voljno, temúč tudi veselo je terpela. Vsim, ki so njo objiskovat hodili, je nar' lepši nauke dajala.

Pogosto nimajo domači z' bolnikom práviga poterpenja; še večkrat pa tudi bolniku vstreči mogoče ni. Tako si dvakrat toljko nadlogo napravljajo. Imela je tud sv. Lídviná hudobno ženstvo, ki je bolnico silo gerdo imela; alj bolna Lidvina je z' zdravoj poterpela, ino je večkrat rekla: „Lehko z' njoj poterpim za voljo Jezusa, ki mene to vuči, pa tudi za nje del, de se poboľjša.“

Bog je svojo služávnico že v' življenji z' čudežmi počestil; še več pa po smerti. V' tri ino petdesetim leti njene starosti njo je v' svoje prebivališe vzel, kjér ni več bolezní, ne smerti, ne terpenja, kjér je vse poprejno minulo.

Varji se, de lice zalo

Ne bo tebe ogoljfalo;

Kakor roža ono obleti.

Voljno svoje križe nosi:

Za lepoto duše prosi,

Ki v' nebesih vékomaj cveti.

28. Sv. Lucija.

Iz gléd stanovitne čiste device.

Sv. Lucija je bogaboječe stariše v' Sirakuzi, v' velikim permorskim mesti na spodnim Laškim, imela. Bila je še ótrok, de so ji oče vmerli; alj skerbna mati Evtihija njo po keršansko lepo izredijo, ino kedar je že odrastla, njo imenitnemu mladenču za nevesto obljubijo. Alj božja volja ni bila, ino tudi Lucijina ne; zato se ni zgodilo.

Njena mati so dolgo lét na kervoteki boléhali, ino ni jim pomagálo nikako zdravilo 1) več. Sv. Lucija jim je težave polájšala, ter je svoji materi lepo stregela. V' Kataneji, v' nekim mesti ravno tiste dežele, se je na pokopališi sv. Agate veliko čudežov godilo. Tudi sv. Lucija se z' svojoj materjo na božji pot podá, materi ljubiga zdravja prosit. Bog ji da na pokopališi zaspati. V' spanji se ji sv. Agata perkaše, ino ji pové, de bojo mati zopet ozdravili za voljo terdne vére svoje hčere; pa da bo tudi Lucija ravno tako čestitliva devica ino marternica v' svojim mesti, kakor je ona v' Kataneji. Na to se veselo prebudi ino máter zdravih najde. Boga ste iz celiga serca hvalile; ino Lucija je mater nagovorila, naj vso njeno doto ali erbšino vbogim razdelijo, ino njo, omožiti se, ne silijo več.

1) Arcnija.

Srečno se povernele v' svoje mesto Sirakuz, ino začete premoženje med vboge deliti. Kér pa Licijan nje ženin to zvé, jo hitro nevernimu oblastniku Paškazju zatoži. Nevsmilen poglavar jo reče pred se pergnati, ino si vse perzadene, de bi jo v' hudo pregovoril. Alj serčno mu je devica odgovorila, de hoče le práviga Boga mólití, naj stori z' njo, kar hoče. „Ti si zapravlivka, ji serdit oblastník pravi; svoje lepo premoženje si med pohajáče rastrósila; na duši ino telesi nesramna si!“ Lucija mu je odgovorila: „Svoje premoženje sim na dober obrest položila, 1) sim ga dala svojim potrebnim bratam ino sestram, ino nisim zapravlivka.“ „Tudi ostudna nisim, ker sim ohranila svoje devištvo. Le ti si nesramen, ki duše zapeljuješ, de Boga zatajijo, ino za minejoče pozemlsko veselje, nebeško večno prodáš.“ Veserdit ji oblastník reče: „Vmolknila boš, kedar te bom terpinčiti dal.“ Lucija mu odgovori: „Per služavnikih božjih božja beseda ne vtihne, zakaj obljudil jim je Kristus Gospód, de bo sv. Duh iz njih govoril, kedar bojo pred kraljami ino oblastnikami stali.“ Paškazi jo pobara: „Alj je tudi v' tebi sv. Duh?“ Ona mu reče: „Vsi, ki čisto ino sveto živijo, so tempel božji, ino sv. Duh prebiva v' njih.“ Na

1) Na činž, alj v' lehen dala.

to grozovitnež pravi: „Vkazal te bom v' nesramno hišo (kurbárnico) gnáti, naj te sv. Duh zapusti.“ Ona mu je odgovorila: Ako mene posiloma osramotiti vkažeš, ino jes v' to ne dovolim, bo dvakrat lepši devištva venec moj.“

Hudoben poglavár vkaže sv. Lucijo v' nesramen kraj vleči, de bi njo ob devištvo djali; alj še toljki junaki nje niso zamogli iz mesta premekniti. Na to oblastnik zavpije: „To je copernija!“ Sv. Lucija pa pravi: „Ni nobena copernija, ampak le božja, moč.“ — *Poglejte deklice, kako Bog čiste device varje, ki se serčno, kakor sv. Lucija, greha branijo. Nihčer jih ne premaga.*

Sodnik je vказal germado okolj nje nanositi, ino njo zažgati. Alj ona moli, ino v' sred plamena zdrava stoji. Ves zdivján poglavár jo zadnič zapové ob glavo djati. Ino sv. Lucija je lepo pokleknila, za sveto cerkev prosila, naj ji Bóg ljubi mir da, po tem je voljno glavo meču podala, ino dušo izročila svojimu Bogu.

Ne pozabite deklice tudi ve, de ste za veliko ceno drago odkuplene Jezusove služavnice, ino de je vaše telo tempel sv. Duha, ki ga čisto ohranité naj.

V' nebesih venci dva

Med vsim nar lepši sta:

Ta prvi je device,

In' drugi marternice.

29. Sv. Marija Magdalena.

Is gléd resničniga pobóljšanja.

Vesél izgléd zapeljanim deklicam, ki so nedolžnost svojo nesrečno zapravile, ako skerbijo izveličane biti, je po sv. evangelji Marija Magdalena.

Očitna gréšnica je bila, veliko jih je pohujšala; pa vender nje vsmilen Bog še ni zaverigel. — *Tudi za tebe, revna zapeljana gréšnica, še Jezus razpete roke derži, ino te zopet k' sebi želi, ako se hočeš kakor Marija Magdalena k' njemu poverniti.*

Jezus je, od nékiga farizeja Šimona na obéd 1) povablen, ravno za mizo sedel; alj štímán gospodar je malo spoznal, koga za mizoj ima. Zdaj pride Magdalena, zavolj svojih pregréh vsa vjokana, v' hišo, poklekne k' Jezusovim nogam, začne mile solze točiti, z' njimi njegove svete noge omivati, nje z' lastnimi lasmi briše, ino z' žlahnoj dišavoj mazili. — *Oh kako so drage solze prave pokore, ki iz studenca čiste ljubezni zvirajo! Tudi ti lahko z' njimi vse dolge svojiga pregrešenja poplačaš.*

Farizeju je na gréšnico merzélo, ko bi Jezus pravi prerok bil, je sam per sebi djal: vedel bi, kako razglasena gréšnica je, še dotákniti bi se ji ne dal. — *Takó pregrešen svét*

1) K' mizi.

tudi prej ali slej 1) gréšnika zamečuje; alj Bog ga ne sverže, če ga je ravno hudo razžalil, naj le prave pokore ne zamudi. Jezus se za vjokano spokornico poskusi, ino jo zagovárja, rekóč: „Njej bo veliko odpušeno, ker veliko ljubi.“ Potem se ljubeznivo k' njej oberne ino ji reče: „Tvoji grehi so ti odpušeni. Jidi v' miru!“ — Ravno to storijo tudi namestnik božji per spóvedí v' Jezusovim imeni. Srečna duša, ki se prav spové, pa tudi resnično pobolša.

Od te srečne dobe ni Magdalena Jezusa več zapustila; hodila je za njim, njegove božje nauke poslušala, njemu stregla, ino ga sprémila tudi na strašen hrib mertvaških glav, kjér je per njegovi smerti žalostna pod križam stala. — Tako more tudi vsaka prava spokornica storiti, zapustiti svoje hude tovaršije, izsleči gizdasto ali prevzetno nošo, pridno objiskovati službo božjo, ino tako pohižšanje poravnati, ki ga je z' svojim razvuždanim življenjam dala, ino se nikdar ločiti več Jezusa, svojiga dobriga pastirja.

Kako za ljubo vsmilen Jezus prav spokornjene duše imá, on Magdaleni očitno pokaže. V' jutro svojiga častitliviga od smerti vstajenja Magdalena z' drugimi ženami zgodaj, ali zarano, k' njegovimu pokopališu hiti, njemu še zadno čast skazat, ino njegovo presveto telo v' žlahno mazilo djat; alj one po-

1) Poznej.

kopališe prazno najdejo. Angelj njim pove, de je od smerti vstal, ino Marija Magdalena teče to vučencam povedat. Kedar spet nazaj perdirja, se per pokopališi pomudi, ino milo joka.

Angelj jo ves prijazen pobara: Žénka: kaj jokaš? Ona globoko izdihne, ino pravi; Ker so mi mojiga Gospoda vzeli, ino kam so ga položili, ne vém. Na to so jo še bolj solze polile, in ker se oberne, vgleđa moža, ki jo poprašá: „Žena! kaj jišes?“ Mislila je, de je vertnar, 1) ino mu jokaje odgovori: „Gospod! alj si ga ti vzél, povéj, kamo si ga položil, de jez po njega grem.“ Jezus jo na to po imeni zakličé, ino se ji spoznati dá. Ona pa pred njega na kolena pade, rekóč: Moj ljubi Vučenik! ino se ga okleniti hoče. — *Tako naj vsaka grešnica Jezusa jiše, ino svoje grehe milo objokuje: gotovo najdla ga bo.*

Magdalena je do svoje smerti v' ojstri pokori živela, ino je po voski stezi pobólšanja veselo za Jezusam v' nebésa šla.

Skoz življenja gre od tod
V' sveti raj le dvojni pot,
Pervi pot nedolžnosti,
Drugi je spokornosti,
Ako perviga zgubiš,
— Glej, de drujga ne vgrešiš.

1) Gartnar.

30. Sv. Magdalena od Paciz.

Iz gléd pridne šolarce.

Kakor se žlahno drevce že v' mladosti lepo kaže, tak je Magdalena, hčer imenitnih starišov, ki so se od Paciz pisali, že iz máliga lepo živela. Rada je molila, pridno v' šolo hodila, željno svete bukve brala, ino je zvesto božjo besedó poslušala. Take pridne dekleta so marlivim bučelicam 1) podobne, ki v' jutro svojiga življenja skerbno nabérajó, kar bojo enkrat drugim dajale.

Svoj kruhek, ki ga je za kosilce, 2) ali pa za malo južno dobila, ino v' lični kórbici, ali v' jérbasci v' šolo nesla, je po poti vbogim razdelila, ino je tako že v' svoji mladosti dobre dela telesne milosti dopernášala. Alj še več so jo dobre dela dušne milosti skerbele. Malih, nevednih otrók je okolj sebe nabrala, ino jih je tako lepo keršanskiga nauka vučila, de so jo vsi radi poslušali. Ona se je tudi toljko pametno nosila, de se ni podstopil kdo v' pričo nje kaj nespodóbniga ziniti, ali pa kaj gerdiga začeti. — *Oh kako drugi so taki otroci Bogu ino vsem poštenim ljudem!*

De bi se na sladkarije ne razvádila, si ni brez potrebe nikolj jesti pervóšila, ino je takó vse svoje slabe počutke premogla. — *Ne razvadujte se, mladenčice! vse, kar vidite,*

1) Čibelicam. 2) Froštik.

poželeli, ino kar najdete, v' vusta zanesti; taka razvada stori ljudi nar več nesrečnih, ki svojiga slabiga poželenja strahvati ne znajo.

Vsmíleniga Jezusa si je Magdalena za svojiga ljubiga izvolila, ino ga je v' presvetim rešnim Telesi posebno čestila. Nje nar večí želje so bile, se v' svetim obhajili, z' njim skleniti. Dokler je še premala bila k' svetimu obhajilu perstopiti, je svojo mater tajiste dni, ob katerih so per svetim obhajili bili, posebno v' česti imela; jih je ljubeznivo objela, ter je rekla: „Oh moja mama! kako srečni ste vi, ker Jezus Kristus v' vami prebiva!“ — *Blagor dušam, ki pogosto ino vredno k' svetimu obhajilu grejo; juterna rosa rožno čvetje omladi, še lepši oživi bogaljubno serce vredno sv. obhajilo.*

V' svoji večí starosti je veliko skušnjáv zoper sveto vero, svoj deviški stan, ino zoper druge svete reči imela; alj vse z' molitvijo z' postam, posebno pa z' pogostim svetim obhajilam srečno premágala.

Hude bolezní so jo obdale, alj vse bolečine je voljno poterpela. Enkrat jo tovaršica popraša, kdo ji moč daja tako voljno terpeti? Magdalena ji na bridko martro pokaze rekóč: Pogláj, kaj je neskončna ljubézn božja za izveličanje mojo storila! Kdor se terplenja Jezusoviga spomni, svoje težave z' njegovim sklène, ino Bogu izroči, njemu bo vse terplenje sladko, ino ljubeznivo. Takó si je ona

od mladosti do starosti nebeško krono služila, katire se zdaj per svojim Ženinu veseli.

Sačnite že v' svojih mladih letih, keršanske deklice, sveto živeti, ako hočete časno srečne, ino večno vesele biti, zakaj:

Kar se otrok navučíš,
To boš v' starosti imela;
Kar v' mladosti zamudiš,
Tega stara ne boš žela.

31. Sv. Marjeta devica ino marternica.

Izgléd keršanske stanovitnosti.

Sv. Marjeta, ali Margareta, je bila na jutrovim doma. Svójo mater je hitro po rojstvi zgubila; njena dojka pa jo je skerbno v' keršanski veri izredila. Bila je vsa ponižna, krotka ino bogaboječa deklica. — *Srečni so otroci, ki poštene péstovne ali varučke imajo, ki jih húdiga várjejo, ino lepo vučijo. Sprideni posli so per otrokah kuga.*

Kér je Marjética že odrastla, jo oče damu vzeme; pa čudno se mu zdi, de je toljko ponižna ino sramožlivá. Vrajtal si je, de bi lahko kristjana bila. Pred se njo sakliče, ino pravi: Jeli si kristjana? alj je to mogoče? kdo bi te bil tako daleč zmotil? „Ona mu lepo čedno odgovorí: „Resnica je: Go-

spód me je po svojim vsmilenji v' svoje kraljestvo poklicál!" Oče ostermi, ino pravi: „Vender ne pozabi, koljko grozovitnih marter boš imela, če bogov svojiga očeta ino dézele molila ne boš.“ Ona je odgovorila: „Véro v' práviga Boga meni nobeden vzeti ne more; perpravljena sim, za svojiga Izveličarja tudi kerv prelití. Ničesar bolj serčno ne želim, kakor de bi tudi vi z' menó práviga Boga spoznali, ino molili.“ — *Kako močna je živa véra ino goreča ljubézn čiste duše! Ona premaga zapeliv svét; ino se tudi smerti ne boji.*

Terdovraten oče svojo keršansko hčer žoldnirskému poglavarju Olibriju izporoči, naj bi njo od keršanstva odverníl. Zaglédati, čedno ino ljubeznivo devico se za njo vneme, ino jo hoče vzeti. Zlate obljube ji dela, naj keršansko vero zataji; njo lepo prosi, ino ji hudo žuga, alj ne premore nje. — *Kako ra-
de pa sedajne deklíce sladkim obljubam zapelivcov verjámejo, za kako malo reč svoje drago devištvo, pošlenje ino dobro ime prodajo, kér bolj svét ino njegove dobrote ljubijo, kakor pa svojiga Boga.*

Poglavar se začne sv. Marjeti groziti, ji sapové malikam očitno darvati, ino ker tega storila ni, njo vkaže z' šibami raztepsti, ino z' želéznimi grebeni po celim životi tako nevsmileno razčesati, de nje ni sam poglédati mogel. Da jo v' ječo zapreti. Ona se je Go-

spodu perporočila, ino ozdravil njo je, pa tudi moč ji dal, vse skušnjave premagati.

Vso zdravo vglédati se poglavár začudi, ino pravi: „Poglej, kako te bogovi radi imajo, ki so ti tako hitro rane pocélili; zahvali se, ino daruj jim!“ Alj Marjeta je odgovorila: „Tega niso mertvi bogovi, pa tudi ne ljudjé storili, storil je sam božji Sin, ki duso gréhov, telo ran reši, ino svojim vérním pomaga. — *Srečna deklica, ki se tako zvesto na Jezusa zanese.*

Serdit poglavár jo reče vnovič terpinčiti, z' razbélenim železam žgati, ino zadnič ob glavo djati. Veselo je svojo glavo rabelnu, svojo nedolžno dušo pa Jezusu dala. Ohranila je sveto izveličansko véro; za to na podobi križ v' rokah derži; premagala je peklenško hudo-bo, za to neznano kačo na pasi ima.

V' vsih skušnjavah in težavah

Stanovitni bódimo;

Če nas ravno svét zaverže,

Nam odperto je nebó.

32. Sv. Marjeta Kortonska.

Izgléd velike spokornice.

Na Laškim blizo mesta Kortone je Marjeta svoje stariše imela; dobriga očeta, pa še

baljši mater, ki so njo lepo v' božjim strahi izredili. — *Blagór otrokam, ki dobre stariše imajo; naj bi jih le tudi vselej vbógali hotli! Alj če se ravno dobro podučeni otroci nekoljko časa molijo, ino na slabe pole zajdejo, spet jih starišov dobri nauki zbudijo, ino na prav pot zavernejo.*

Še le osem lét stara je Marjeta svojo skerbno mater zgubila, je dobila preojstro mačoho, ino je preméhkiga očeta imela. Deklica začne posvetno živeti, ino svoja truplo nespodobno lišpati, de bi moškemu spolu dopadla. Kar je hudóbniga jiskala, je najdla; v' svojim trinajstim leti se je z' razberzdanim gosposkim mladenčam ziznánila, v' eno ptuje mesto pobégnila, ino je devét let v' gerdi nečistosti z' njim živela; ter se nosila, kakor bi njegova zakonska bila. — *Gorjej deželi, mestu ino hiši, kjér se zakon ne spoštuje več, ino po divjaško v' prešestvanji živi! Nesrečno moštvo ino jomene ženstvu, ki se v' tako življenje podá, ino tako rekóč od nesrámniga greha živi. Eden bo sploh nesrečen ino pogublen, ako čas milosti božje zamudi, ali pa obedva; zakaj pravičen Bog je takó razvíjzdano življenje preklel.*

Marjeta je bila še le eden ino dvajset let stara, alj vsa v' grehi, od nečiste ljubezni svojiga razvujzdaniga mladenča slepa. Bogu se je zadosi zdelo; moral je on smert storiti, de se ona je prebudila, ino zapustila, svojo pregrešno življenje.

Mladenč je na ene dni od nje slovó vzela, se na pot podál, pa ji objubil kmalo spet priti. Ona čaka, alj ne dočaka, ga več. Marjetni psičeh, ki je mladenča spremil, nazaj percveli, njo za krilo ali sukno z' se-bój vleče, ino jo zunaj mesta za eno germovje pelja. Pod germado najde svojiga mladenča vbitiga; červi so ga že jedli. — Vsa prestrašena zavpije: „Oj nesrečni! kje je zdaj tvoja duša?“ — *Tak žalosten konec imá nečisto znanje med moštvam ino ženstvam; ki raz zakona en z' drugim živijo; zakaj sv. Duh govori, „Kdor se z' kúrbami (ali z' kurbirjami) sklene, bo nesramen; on bo červam živež, ino njegova duša iz bukev živih veržena.“*

Hitro je svoje grešno mesto zapustila, je očitno vse za odpušanje prosila, ki jih je pohújšala, se je k' svojimu očetu povernila, ino si izvolila svojiga spovednika, délat ojestro pokoro. — *Za velike pregrehe je potreba tudi velike pokore. Če si deklica ti z' svojim slabim zaderžanjem ljudi pohújšala, moreš tudi v' djani očitno pokazati, de si se poboljšala, in zapustila vse svoje gerde navade. Nar pred si je potreba dobriga spovednika izvoljiti, per enim ostati, ino se zvesto zaderžati po njihovih naukih. Voljno more spokornica vse zasmehranje ino preganjanje hudobnih ljudi preterpéti, zakaj pregrešna ljubézn svetá se v' sovraštvo spremeni.*

Mačeha ni pervolila, de bi oče Marjeto pod streho vzeli. Šla je spet od svojiga doma v'

mesto Kortono, ino je v' tretjim redi ali ordni sv. Franciška do smerti v' stanovitni pokori živila. Bog njej ni le grehov odpustil, tudi z' čudežmi je spokorjeno služávnico svojo počestil, de spoznamo, kaj prava pokora stori. — *Varujte, deklice! svojo nedolžnost, ne verjamite zlatim oblubam, ne vdajte se zapelivcu; naj bo gosposkiga ali kméčkiga stanu, ne vbogajte ga. Ako ste pa po Marjetno grešile, ne odlagajte pokore, de vam ne odjide zlat čas izveličanja vašiga. Dones vam je obljubil odpušanje dober Bog, alj jutre ni obljubil.*

Gléj, de ne zmoti,

V' tvoji lepoti

Tebe, o deklica, spačeni svet,

Če si grešila,

Glej, de omila

Hitro boš z' sólzami mádeže spet.

33. S v. M a r i n a.

Iz gléd práviga pobóljšanja.

Še le tri leta stara se je Marina od svoje sestre deset božjih zapoved navučila. Med vsim ji je prva ino nar imenitnej zapoved nar bolj dopadla, kí pravi: *Ljubi Boga črez vse, ino svojiga bližniga kakor sama sebe.* Varvala se je hudobnih otrók, ino za vsak greh so jo solze polile, ki so ga

drugi otroci storili. — *O kaka lepo je dobro podučeno dele v' svoji nedóležnosti!* — *Alj slabe tovaršije ga popáčijo.*

Marina je v' svojih večih letah z' enoj razvujzdanoj nesramnoj déklicoj znanje imela, ino od nje se je zapelivih norčij navučila. Nehala je moliti, ino lepo Bogu slúžiti, začela se lišpati ino štimamo nositi. Brumno se je le na videž po hinavsko délala. — *Tako se vsáki godi, ki Boga zapusti, ino jiše zapelivimu svétu dopasti.* —

Že so štiri léta njeniga slábiga življenja pretekle; ino zdaj jo bogaboječ mašnik spreobernejo, de je spet začela Bogu zvesto služiti. — *Duši zamujeno ni, dokler še le k' spovedi hodi, ino se božjih namestnikov ne zogiba. Za greham more pa priti ojstra pokora, ino resnično pobólšanje.*

V' pervih létah pobólšanja jo je vest toljko pekla, de je tudi njeno truplo slabelo. Celih štirnájst let je ves dušen nepokoj poterpežlivo prestala. Po tem ji je Bog scer dušne težave odvzel, ino njenimu sercu veliko veselja dúšniga dodelil, alj brez terplenja spokornice ni pustil, ino ji hudo bolézn pošle. Vsi persti so se ji kerčili, sama kost ino koža nje je bila. V' toljkih bolečinah vsa voljna ino krotka ni rekla žal besede, če njo ravno kdo razžalil je. V' svoji hišici je prebivala, ino več drugih poštenih devic per sebi imela, ki so v' sveti družbi med sebó živele. Naj si ravno neprenehama v' posteli, je vender celo hišo v'

lepi zastopnosti vižala. — *Tako se čednost v terplenji čisti, kakor v' ognjeni peči zlato. Srečen, ki voljno terpi.*

Nar hujši je za Marino zadna bolézn bila, pa je vender svojimu spovedniku djala: „Naj vse bolečine nad mene pridejo, ki mi jih dober Bog pošle, rada do konca sveta terpim, če je božja volja tako.“ — Jécalo je scer njeno telo v' strašnih bolečinah, alj duh je bil voljn, dokler je svojo dušo v' božje roke izročila. — *Kdor v svoji mladosti greši se naj na starost ojstro pokori, ino to brez vsiga odláganja, zakaj brez pokore za gréšnike izveličanja ni.*

O deklice, zapustite

Vso nečémernost svetá,

Za nedolžnost le skerbite,

In ljubite Jezusa.

Vsa posvetnost bo nehala,

Čednost vékomaj ostala.

34. Sv. Marcelina.

Izgléd poštene deviške tovaršije.

Kdo ne pozná imenitniga cérkveniga vučenika, sv. škofa Ambroža? Njegova sestra je bila sv. Marcelina, bogaboječa kakor njeni svet brat. — *O kako lepo ino slavno je, če se brat-jè ino sestre med sebó k' dobrimu opominjajo,*

ino kudiga varjejo, de si niso le v' rodi, ampak tudi v' čednosti žlahta!

V' njeni mladosti jo ni draga posvetna obleka skerbela, de je ravno imenitnih starišov bila. Živela je tiho ino pohlevno, je pridno dékala ino molila. Zogibala se je slabé tovaršije, ne le prešérniga moškiga spola, temuč tudi ženskih, katere se nesramno pogovarjajo, ena drugo slabih reči vučijo, poštene tovaršice pa zasramujejo. Veliko devic bo skoz tako obhojo mlačnih ino zapeljanih. — *Srečna zatorej duša, ki raj v' samoti živi, ino po voski poti hodi, ki v' nebesa pelja, kakor sv. Marcelina.*

Po smerti svojih starišov je z' brumnimi deklicami v' sveti prijaznosti ino ljubezni živela. Njena hiša je bila prebivališče poštenih devic, katere so skupaj Bogu služile, ino se k' dobri mu opominvale. — *Taka soseska ali družba Bogu dopade! ino božji angeli so nje veseli.*

Prava čednost se more poskusiti, ino skoz terplenje poterditi. Tudi sv. Marcelino je terpenja veliko objiskalo. Znotrajna žalost ino zvunajno obrekvánje hudobnih ljudi je veliko nadlóg njej délalo. Poterpela je, ino se tolažila, rekoč: „Če bi ravno pred ljudmi nedolžni bili, vender pred Bogam ni nobeden zadosti čist. — Na smertni posteli je svojim tovaršicam djala, ki so se okolj nje milo jokale: „Ne jokajte; dozday je Bog v' meni prebival, od sedaj bom pa jez v' njem prebivala.“ — *Služi le*

zvesto, deklica moja, svojimu Bogu, lahko boš čisto ohranila svojo dušo ino telo; božji tempel boš, inó sv. Duh bo v' tebi prebival.

V' tvojim serci Bog prebiva,

Dokler čisto vest imáš:

Božja roka te zakriva,

De se v' hudo ne podáš.

35. Sv. Matilda.

Iz gléd lepe sésterne ljubezni.

Sv. Matilda, brumna devica, ni le sama bogaboječo živela, ona je tudi za svojiga brata Aleksandra skerbela, ki je bil štiri leta mlajši od nje. Merzele so ji vse posvetne nečémernosti, pa tudi bratu jih je perstuditi si perzadévala. Bog je Matildi pomagal, de je sveta sestra tudi svetiga brata imela. — *Kako lahko bi srečna vsaka hiša, vsaka žlahta bila, naj bi se bratje ino sestre med sebó v' resnici ljubili, pred hudim svarili, ino v' dobro nagovárjali, kakor sv. Matilda svojiga brata.*

Kedar je njeni brat že odrastil, pa tudi posveten biti začel, ga je enkrat Matilda nagovorila, rekoč: „Saj véš, ljubi moj bratec! kako mene izveličanje tvoje skerbi. Kako slabo je pa najno življenje Jezusovimu podobno! Kje je najna ponižnost, katere bi se imela od nje-

ga navučiti? Kje je najno vbožtvo, katero nama on v' besedi ino v' djanji perporočā? Kje je križ najne poterpežljivosti, ki bi ga imela za njim nositi? — Vbogaj me, ino odpovejva se goljufnīmu svētu, ki naj zapeljuje, ino celo lahko pogubi!“ —

Z genjenim sercam ji bratec odgovori; „V' resnici spoznam, de je za mene to posvetno živ'enje zlo nevarno; bojim se za svoje izveličanje. Tebi se perporočim, de me vodiš; v' vsim te hočem vbogati.“ Kakor sta sklenila, sta tudi sveto živela, zaničvala pregrešno veselje, ino sta srečno en drugimu v' nebesa pomagala.

Sveta dolžnost je, de starejši bratje ino sestre svoje mlajši vučijo, svarijo in hūdiga varjejo. Pa tudi velik greh je, če vidiyo hudo dēlati jih, pa molčijo, ali njihove pregrehe starišam, ali drugim předpostavljenim zakrivajo; ravno tistih grehov se deležni storiyo. Še hujši je, ako stareji svoje mlajše brate ino sestre drážijo, lépejo, pohújšajo, ali clo v' neznane pregrehe zapeljajo. Toraj vbogajte svoje starejše brate ino sestre, pa le v' pravičnih rečeh, ino varjte se hūdiga od njih navučiti.

Lepa je, lepa med brati ino sestram'

ljubézn,

Gréšna prijaznost pa strašna bolézn.

36. Sv. Monika.

Izgléd iz veličanskiga posvarjenja.

Sv. Monika je per svojih stariših vino točit hodila. Vsak den je po malim tako dolgo piti poskušala, de se ga je preveč pervadla. Imeli so staro pošteno deklo, ki ni dopustila otrokam vse jemati, tudi ne brez potrebe jesti ino piti, kakor bi hotli. Enkrat ste se z' Monikoj sporekle 1), ino dekla jo je očitno pijánko imenovala. To je mlado deklico toljko v' serce zaboletelo, de se je per priči tej hudi navadi za vselej odpovídala.

Omožila se je, pa je hudóbniga moža imela; alj vsa krotka ino pohlevna, se je lahko z' njim zastópila. Imela je zaliga sina Avguština, ki je bil scer visoko učén; alj slabo je živel. Sv. Monika je pa tako dolgo molila, ino se jokala za njega, de ga je skoz svoje solze prerodila. Svet škof ino imeniten cerkvén očák je postal. Veselo je v' njegovih rokah vmerla.

Vsak človek ima svoje slabosti; kaj de bi se tudi vsak posvariti dal! Alj malokdo se z' lepim dá posvariti; le jezijo se, ino sovražijo svoje svarivce. Dokler pa človek pregrehe svoje ne spozná, se tudi poboljšati ne more. Zatorej pravi moder mož: „Boljši je očitno zvarjenje, kakór pa skrita ljubézn; boljši so

1) Skregale.

*rane nam od prijallov dane, kákor kušleji listi-
ga, ki nas sovraži.*

Huda navada se lahko premaga,
Če se poboljšanje le ne odloga.

37. S v. N e ž a.

Iz gléd nepremaglivo device.

Kaj deviški stan veljá, kako se zapeliv
svét premaga, nam sv. Neza lepo, de nič
lepši, pokaže. Bila je v' Rimi bogatih stari-
šov hčer, že v' svojim trinajstim leti toljko
zala ino ljubezniva, de je veliko snubcov ime-
la. Med vsemi jo hoče Prokop, rimskiga ob-
lastnika sin, za svojo imeti. Pošilja ji na
dom mnogotére ino drage dare, pa še ne
pogleda jih, ino mu vse nazaj pošle. Začel
je za njoj láziti, da bi njo premotil; alj zapo-
dila ga je rekóč: „Poberi se siten zapeli-
vec, ino ne misli, de bi devica se tebi
vdala, ki je Gospodu vsiga sveta za-
ročena. Čisté duše so zaklad ali šac
nebéškiga Žénina, ino nevmerlivost je
njihova juterna.“ 1) — *Zapiši si deklica
te besede globoko v' svoje serce, ino tudi ti
zapelivcam tako odgovori.*

1) Dél.

Iz nečiste ljubezni rado nevsmileno sovraženje izvira. Kér sv. Nežo premotiti niso mogli, jo nevérnimu sodniku zatožijo, de je kristjana. Oblastnik njej vse obéta, kar je kolj lépiga ino dôbriga; pa tudi z' strašnimi mukami ino z' grozovitnoj smertjoj ji žuga: alj vse zastonj. Jezus Kristus je moj ženim, je sv. Neža djal, on, káteriga mati je devica, katerimu angeli slúžijo, ki je lepši ko sonce ino luna. Če njega ljubim, sim nedolžna, kedar se njega doteknem, sim čista, ker njega vzemen, devica ostanem. Le temu svojimu Bogu hočem zvesta ostati, le v' njega vérvatí, ino z' njim poročena biti. On je moj, ino jez sim njegova. Kakor mlada ino slaba sim, močna bom vender zadósti svojimu Žéninu živeti ino vmreti.

Gnali so njo pred malikvavski altár, de bi po ajdovsko aldovala 1); pa niso nje pergovorili, ne persilili. Pokrižala se je, v' nebesa roke povzdignila, ino vse premágala. — Oblastnik jo vkaže v' nesramen hram peljati, ino razvujzdanim mladenčam dati, de bi ji devstvo vzeli. Neža se tudi tega ne vstraši, ter pravi: Jezus moj Gospód mene pozabil ne bo. On čistim ljubim rad pomaga, ino ne bo dopustil telo oskrúiniti, 2) katero je njemu posvečeno. Ona moli, božji angel njo zakriva, ino nesramni mla-

1) Ofrovala. 2) Onadežati.

denči še poglédati se nje ne zvépajo. Samo eden njo z' nespodobnim očesam pogleda; alj per priči ga božja roka zadene, ino se zverne. Sv. Neža pa za njega prosi, ino ga zpet oživi. — *Tak močna je sveta čistost; božji angel je nje poseben varh. Le tam, kjér nečist ogenj poprej v' deklíškim serci gori, se devištvo več vbraniiti ne more, de bi v' hudi perložnosti ne pogorelo.*

Serdit sodnik jo obsodi na germadi sežgati. Serčno je na germado stopila. Visoko ino široko je plamno švigalo, béžali so trinogariji 1); sv. Neža je pa v' sredi goreče germade brez vse škode stala ino molila, kakor čista duša, ino ogenj se nje ne prime. — Po tém jo obsodi, de bo ob glavo djana. Veselo, kakor nevesta k' poroki, na sodno mesto gre; ljudjé se za njo milo jókajo, le ona svete pésme póje. — Tudi rabelnu 2) se je toliko vsmílila, de ji ni glave vsékati mogel.

Serčno ona ljudém reče, ki so jo ožalovali: „Kaj me mudite! moj Žénin bo razžalen, de me tako dolgo čaka. Naj mene prejme, ki me je poprej isvolil.“ Trepetáje še rabel stoji, alj ona mu serčnost pergovarja, rekóč: „Kaj čakaš vmoriti telo, ki je tak nesrečno bilo, dopasti očém, za katere ne maram. Ne boj se mene vmoriti, saj se po smerti začne za me boljši, večno življenje.“

1) Martroveci ali beriči. 2) Frajmanu.

Po tem je molila, rekóč: Hvalim tebe o Bog, de si me greha varval. Vzemi mojo dušo, o Gozpod, ki je tebi draga bila, ino katéro si toljko ljubil. Zadobila bom, kar sim vselej željela; k' tebi grém, katériga sim vselej ljubila. — Vsekal je rabel glavo, ino v' svete nebesa je njena čista duša zletela, nedolžna kakor lepa ovčica, katero na podobi zravno sebe ima.

Oh kako lep je čist rod, poln časti pred Bogam, ino pred ljudni! Device so žlahen cvét svete keršanske cerkve. Ohranite devištvo, tjube deklice, ina dokler v' svet zakon ne stópíte, bodite neveste Jezusove. Serčno se vojskujte za deviški venec; ako ga enkral zgubite, cël svét vam ga ne more poverniti več.

Glej, de ne zmoti

V' tvoji lepoti

Tebe, o déklica, spáčeni svét;

Serčno se brani,

Čištost ohrani:

Jezus, tvoj ženin, te hoče imet'.

38. S v. N o t b u r g a.

Izgléd postene keršanske dekle.

Na Tiroljskim, zlo vbogih, pa bogaboječih ljudi, je Notburga v' eni grašini za kú-

harco služila. Bila je vsa pohlevna, pridna, ino vsim dobra. Gospá so ji perpustili vsak den med vboge razdeliti, kar je gospódí permizi ostalo. — *Tako družinče 1) ne smé gospodarjam brez védenja jemati, ino vbogajme dajati; le kar sebi perterga, ali pa sprosi, to brez greha drugim dá,*

Po smerti stare gospé je mlada gospá Otilja ostankov vbogim dajati prepovedala, ino je vkázala jih v' pomije metati. To je vsmileno Notburgo močno v' serce bolelo. Vsako nedelo ino zapovedan praznik je z' suhim kruham ino z' vodó za dobro vzela, svoj del pa vbogim dala, de bi saj enkrat v' nedelo jih poživila. Alj tudi to je Otilji merzelo. Notburgo per gospodu toži, de potepuhe ino kradlivke v' grašino vadi: Gospód Notburgo enkrat perčaka, viditi, kaj vbogajme nosi. Ona mu pokaže nekoljko svojiga malča, ino pa čúterco ali flaško vina, ki ga je vbogim perhránila. Gospód pa tego vidil ni, ampak je svoji gospéj povedal, de je le óblancov ino pa luga nekoljko Notburga nesla. Na to seže gospá vsa serdita nad Notburgo, kakor bi bila ona gospóda goljfala, ji da slovó, ino zapové, se na ravnost iz grada pobrati.

Poterpežljivo Notburga svoje reči pobere, ino se ravno odprávlja, kar Otilja naglo zboli. Zatorej še Notburga ostane, hudobni gospój ljubeznivo stréže, jo prosi ino opominja,

1) Posel.

naj se z' Bogam spravi, ino svojo dušo oskerbi. Po smerti gospé še le grašino zapusti. — *Kako lepo je, tajistim dobro storiti, ki nam hudo hóčejo! Taki so pravi otroci Očeta nebeškiga.*

Notburga k' kmetu v' službo gre, pridno dela, zvesto Bogu služi, ino parv veselo ino srečno živi. Grašino 1) je pa z' Notburgoj tudi vsa sreča zapustila; nesreča za nesrečo je gospóda zadela. — *Tako je bogaboječa družina velika hišna sreča, pa tudi matopridni hlapci in dekle nar veči nesrcča; ino boljši, de kamen na tistim mesti leži, kjer razberzdano družinče sedi, ki celo hišo pohujša, de božji žegen ali blágoslov od hiše beži.*

Zapušen gospód je Notburgo spet v' službo prosil, ino njej obljubil, de bo kakor nekaj po svoji volji vbógajme delila. Ino glej, v' enih letah je bilo per gradi spet vsiga dovólj. Notburgi se je posledna ura perbližala, ino lepo mirno je v' Gospódi vmerla. Vbogi so za njoj jókali, kakor za svojoj máterjoj; njene dobre dela so jo pa v' nebesa sprémile, kjer zdaj svoje plačilo zavžíva.

Kar dobriga vbogajme tukaj deliš,

Povernjeno tamkaj v' nebesih dobiš.

1) Grad.

39. Sv. Apolonija.

Izgléd goreče ljubezni do Jezusa.

Sv. Apolonija ali Polona je bila v' Aleksandriji na Egiptovskim doma. Od svojih mladih lét je kakor kristjana pošteno ino čisto živela. Grozovitni nevérniki so njo zgrábili, pred malika peljali, ino hotli persiliti, de bi svojo véro zatajila, ino Jezusa preklinjala. Alj ona je serčno odgovorila: „Jezus Kristus je pravi Bog; njega mormo moliti, ne preklinjati.“ Na to so ji z' pestmi ino z' kamnjam vse zobe izbili. Zavolj tega se še zdaj za posebno priprošnico v' zobnim bolenji česti. — *Za nas bi bilo boljše, de bi nas vselej kdo raj po zobih vdaril, to se pravi posvaril, kedar kaj nespodòbniga govorimo, kakor de nas posluša, ali clo pomaga klafati: ino druge obrekati. Za vsako prazno besedo bomo enkrat odgovor dajali.*

Hudobni malikvavci so sv. Polono iz mesta vlekli, veliko germado naredili, ino žúgali njo živo sežgati, ako Jezusa ne zataji. Ona si nekoliko oddihne, ino kedar jo zopet vprašajo, raj sama v' ogenj gre, kakor bi sv. véro zatajila, ino v' večer ogenj prišla. — *Takò živa véra ino prava goreča ljubezn vse martre za Jezusa raj preterpi, kakor njega zgubiti.*

Nikolj ne bo na zgubi,

Ki Jezusa prav ljubi.

40. Sv. Potamjana.

Izgléd svete deviške sramozlivosti.

Sv. Potamjana ja imela nevérniga, malo-pridniga gospodarja, ki je nečisto živel, ino hotel tudi z' svojoj deklój prešestvati. Z' dobrim ino hudim njo nagovarja, de bi z' noj svoje gerdo djanje napravil, pa zvesta služavnica božja se mu ne vda, ino hoče rajši vmreti, kakor zgubiti svojo nedolžnost. — *Takó je za služevné nar boljši služba, nar veči nesreča; ako pošléniga zaderžánja per hiši ni. Boljši je manji slúžiti, in bornej živeti, alj per pošetnih ino bogaboječih ljudéh. Nar veči nesreča je gréh.*

Nesramen gospodar je svojo pošteno dekló hudóbnimu oblastniku izročil, in njega plačal, naj jo vmori. — *Ni ostati pošteni keršníci več per taki hiši, kjér nesramno moštvo njej po čistosti streže, zakaj iz gerdiga zapelvanja se nevsmileno preganje začne: ino težko brez stovesa neha.*

Nevsmilen oblastnik njo hudo martra ino sili, de bi Kristusa zatajila, ino svojimu gospodarju povolji storila; žuga njo tudi vojšakam v' osramotenje dati; alj nič ni z' njoj ópravil. Na njeni serčen odgovor zapové nekímu vojšaku Bazilidu njo k' smerti peljati. Obsodil njo je, de bo do góliga islečena, ino v' kotel vrele smole vtoplena. Sramožлива devica se je

več vstrašila nesramne isleke, kakor vrele smole. Lepo je roke povzdignila, ino toljko prosila, naj jo saj oblečeno vmorijo, de so ji dovolili. — Vesélo se po tem rabelnam v' roke da, ki jo po malim od nog do glave cele tri ure v' vrélo smolo spúšajo, dokler svojo čisto dušo Bogu izroči.

Tudi Bazilidu, ki je njeno sramožlivost pred razvujzdanim, nevernim ljudstvam branil, je nebeško krono izprosila. — *Deklice! vučite se od sv. Potamjane deviške sramožlivosti. — Sakrivajte spodobno svoje telo, ino pošteno se obláčite; nespodobna noša, ino nesramno zadržanje nedolžnost mori. Blagor vam, ki ste ino ostanete čistiga sercá, Boga bote glédale.*

Sramožlivost je device

Ljuba zarja júterna,

Če nje nima tvojo liče,

Si devištvo vgasnila.

41. S v. R e g i n a.

Iz gléd bogaboječe pasterice.

Sv. Regina je žlahne, pa ájdovske stariše imelá. Mati ji je na njenim porodi vmerla. Dali so jo neki keršanski dojki v' amstvo ali dojstvo; od nje bila je v' keršanski veri podučena; ino po tem keršena. Kedar jo

nevérni oče damu vzeme, ino zvé, de je kristjana, njo ves serdit k' njeni dojki ód hiše zažane. Dobra ženka je jo rada pod streho vzela, ino Reginca ji ovce na deželi pase. — *Oh boljši je na kmetih med nedolžnoj živincoj biti, kakor po gradih ino mestih per zapelivcih živeti. Svoje nedolžno veselje imá scer vsak stan, nar lepši pa kmetiški, naj bi prav v njim živeli.*

Z' veselim sercam je sv. Regina svojo malo čedo pasla, ino božje reči premišlovala. Rada je na Jezusa mislila, ker se tudi dober pastir svojih ovčic imenuje; prosila ga je, de bi tudi ona bila njegova zvesta ovčica. Premišlovala je srečne pastirce na Betlehemskih planjavah, 1) ter jih je v' duhi glédala, kako so per jaselcah Jezusovih klečali, ino Odrešenika svojiga molila. Darvala je tudi ona ljúbimu Jezusa svoje serce, ino mu je obljubila zvesta vselej ostati. — *To so lepe ino svele reči sa fante ino déklice na paši. Od takih naj bi za kratek čas pogovárjali se; angeli božji bi se z' njimi veselili. Alj pogosto se pastirji ino pasterice na paši gerdo saderžijo, nesramno norijo, se skrivši ostudnih reči vučijo, ino greh delajo, ki v' nebo vpije, ino se še imenovati ne sme. Bog se vsmili takih mladenčov!*

Deželski oblastnik je po tistim kraji hodil, je zalo Regino spoznal, ino njo vzeti hotel. Ravno je bila v' petnajstim leti; v' nevérn zakon

1) Ravninah.

z' nevernikam vdati se hotla ni, ino mu je ot-
krito serčno povedala, de je kristjana. Z' hu-
dim ino z' dobrim njo nagovarja, keršansko
véro zatajiti, ino njega vzeti; alj ona Jezusu
zvesta ostane. Vkaže jo tako nevsmileno bičati
ali tepsti, de se je clo nevernikam vsmililá, ino
po tém v' ječo potisniti; alj ječa se je razsvet-
lila; ino ona ozdravljena bila.

Drugi dan njo zopet pred sódnika perpel-
jajo; ino kedar se zmotiti dala ni, jo z' želez-
nimi grebenmi raztergajo, z' gorečimi háklami
pálijo, ino v' merzlo vodo pomákajo. Kedar
ona v' nar hujših martrah Boga hvali, se glas
iz nebés zasliši: „Bali (pridi) Regina,
de boš deležna krone Izveličarja svo-
jiga!“ — Na te glas se je nad osem sto ne-
vernikov preobernílo. — *Tako bo izveličan,*
kdor do konca zvést ostane.

Dve rožce cvetijo iz zemlje v' nebó:

Lilja nedolžnosti béla;

Rudeča ko kri bo zravnilje lepó

Roža terplenja cvetéla.

42. S v. R o z a.

Izgléd deviške potérpežljivosti.

V' Ameriki, v' novim deli sveta, je bila
sv. Roza rojena. Vbóžnigá stanu je bila, pa
lépiga obličja; za to so njo Rozo imenovali,

namesti Izabele, po kateri je keršena bila. Rozi pa ni dopadla telesna lepota, ki deklice tak rada vkane ali ogoljfa, ino v nesrečo pravi. Skerbelo njo je pošteno, bogaboječe serce; za to se terdo postila, ino je rada molila, po izgledi svete Katarine Seneske, katero si je v' svojim življenji posnemati izvólila, ter je sklenila za vselej v' deviškimi stani ostati.

De bi se grešne nevárnosti zognila, ni hotla v' posvetne tovaršije zahájati, ne po navadi drugih razvujzdano živeti. Za to so njo malovredni ljudje čertili, 1) zasmehvali, ino gerdo obrekali. Alj vse je voljno prenesla, ino vesela bila za Jezusoviga imena del pregánjana biti.

Sv. Roza je tudi za svoje stariše pridno délala, ino jim je kakor pridna bučeliča ali čebelica živés nosila. — Kedar je pa vidila, de bi za njo prenevarno med zapeljivimi ljudmi živeti bilo, je šla v' kloster svetiga Dominika, de bi Bogu bolj zvesto služila. — *Tako naj vsaka deklica kraj zapusti, kjer bi se težko gréha ovarvala. Kdor nevarnost ljubi, bo v' nevarnosti končan.*

Človek pa brez vse skušnjave biti ne more; v' njej se človeška čednost poterdi. Tudi Roza je imela veliko skušnjáv, alj vse je z' božjoj pomočjoj serčno premágala. — *Tudi mi svoje skušnjave lahko premagújemo, ako le hóčemo: „Bog nas ne da črez našo moč skúšati.*

1) Sovražili.

De bi sv. Roza v' čednosti popolnoma do-
rastla, ji Bog hudo bolézn pošle. Voljno je
vse bolečine terpela, ino pogósto zdihovala,
rekoč: „O ljubeznivi Bog! le pošli mi
težáv, pa tudi svojo ljubézn v' mojim
serci poterdi!“ Mlada v' letih, pa bogata
v' čednosti, je svoje življenje polna ljubezni v'
Jezusa sveto sklenila.

*Bog svoje ljube pogosto objiše, jim pošil-
lja dušne ino telesne težave, ino jih tudi hu-
dobnim ljudém pregánjati da; alj srečna duša,
ki svojo skušnjo dobro obstoji, zakaj kër bo
pravičnu najdena: bo prijela krono, ki jo je
Bog obljubil tém, ki njega ljubijo.*

Hočeš ti v' življenje

Enkrat jit' od tod:

Kriš ino terplenje

Je kraljéva pot.

43. S v. R o z a l i j a.

Iz gléd izveličanske samote.

Na Laškim v' mesli Palermo rojena je
sv. Rozalija, mlada, imenitna, ino bogata de-
vica, hitro spóznala, de je svét goljufen, ino
nevarne njegove dobrote. V' strahu pred za-
peljvanjam, ino iz gorečih želj Jezusu v' lepi

nedóľsnosti služiť, se v' samóten kraj na goro podá, ino tamkaj veliko lét lepo Bogu služi, moli za slepe posvetne ljudi, ki se v' časne reči preveč zaljubijo. — *Naj bi mlade deklice bolj samoto ljubile, kakor posveten truš 1) ino nevarne tovaršije, lahko bi se, kakor sv. Rozalija, greha varvale. Če ravno ne v' pušavo, pa vender v' cérkuv ali v' kak tih kraj se more večkrat nedolžnost podati, svoje slabosti spoznat ino objokat, ino Boga prosit, naj ji pomaga zapeljvanje srečno premágati.*

Sv. Rozalija si je k' zadnimu na hribi Palernijo blizo morja prebivališe izvolila, ino je verh hriba v' enim berlogi sveto vmerla, kakor vsi nedolžni lahko vmerjó, ki so čistiga serca. — Dolgo lét niso védeli za nje sveto truplo; alj v' veliki sili je Bog sveto devico ljudém za priprošnico dal. Strašna kuga je po Palermi morila, za to je veliko ljudi v' góre zbéžalo. V' bližni gori najdejo to sveto truplo, ino zravno zapisano: „Jez Rozalija, hčér Sonibalda Montrejalskiga gospoda, sim iz ljubezni do Jezusa te berlog za prebivališe izvolila.“

Kakor hitro so truplo sv. Rozalije vzdignili, v' mesto Palermo pernesli, ino se perporočili njeni priprošni, je kuga nehala. Za to so jo kristjani za patrono v' kužnih morijah izvólili, ino se njéj po več krajih v' priprošno izročili; kakor postavim v' Junski dolini na

1) Hrup, brum, praska, šum.

Koroškim v' sedemnajstim stoletji. Strašna kuga je bila v' deželi, ino ljudjé silno merli. Brumni duhovni, Jezviti, so na hribi pod sv. Hemoj v' enim berlogi njeno podobo oskerbeli, Bogu altar naredili, de so véрни po priprošni sv. Rozalije, ino skoz terdno zavupanje v' božjo pomoč nevsmilene kuge réšeni bili. — *Tako Jezus, ženin čistih duš, prošnje svojih nevest gotovo vsliši, ako so le po božji volji zravnané. Srečen, kér svojo čistost ohrani: on bo prijatelj nebeškiga kralja.*

Oj ne bodi vam težko ljube hčére, se posvetni lepoti, dobrovolji ino tovaršiji odpovedati, tudi zapelivo hišo zapusti, ki vam nevarna je; saj vas Bog ne bo zapustil, ino vam vse stokrat povernil.

Če serce po nebeškim hrepeni,
Prav lehkó vse posvetno zapusti.

44. S v. S i n k l e t i k a.

Izgléd lépiga deviškiga zadržanja.

Sv. Sinkletika daja vsim deklicam lep zgléd, kako lahko skoz svoje lepo zadržanje tudi tovaršice pobóljšajo. Imela je bogate starše, ino za to tudi svatov veliko; pa ni se omožiti hotla, ter je mislila v' deviškim stani lehkejši za svoje izveličanje skerbeti. — *Naj*

bi dekleta] v sedajnih časih tudi takih svetih misel bile, znanja ne delale brez dopuščenja pošteni starišev, ali drugih [predpostavlenih, ino zakonskiga stana toljko ne poželjéle, če jim odločen ni: koljko več bi srečnih devic ostalo, ki zdaj svoje dni v žalosti prevékajo. Alj če hočeš ostati poštena devica, moreš tudi po deviškó živeti, kakor sv. Sinkletika.

Rada se je postila, je le za potrebo pila ino jedla, zakaj nezmérn živéš je ogenj nečistosti. Svoje oči je v svetim strahi imela, je vsako nespodobno poželjenje svojimu sercu perpovídala, ino svoje molitve zvesto oprávljala. Kedar so druge deklice to njeno lepo zadržanje vidile, jih je tudi skerbeti začelo. Objiskovale so njo, ino prosile, naj jih vuči ravno tako bogaboječe živeti; kar je z' veseljam storila.

Kaj pa ti razberzdano ženstvo v svoji soseski delaš? Ljuljko med dobro pšenico seješ; za to boš pa tudi enkrat ljuljko želo, ino Bog, tvoj plačnik, bo tebe ino tvoje ljuljkino snopje v' večén ogenj vergel.

Bog dá Sinkletiki starih let doživeti, jo pa tudi z' težávami objiše. Nekoljko lét pred svojo smertjo je suho bolézn dobíla; tudi znotrajna pustóta je njeni duši veliko žalosti napravljala. Alj ene dni pred smertjo so vse bolečine nehale, ino dúša je že okušala nebeškiga veselja, v' katere njo je Bog iz téga sveta vzela.

*Ne bodi prežalostna, ljuba duša! ako ravno mnogokrat nobéniga práviga veselja ni-
maš do božjih reči. Kakor za temnim ob-
lakam še lepši sonce posije, bo tudi dal tebi
dober Bog zopet še več dúšniga veselja; le sta-
novitna v' službi božji ostani.*

„Kdor hčé za meno priti,
Sam sebe zataji,
Naj kriš na rame vzeme,
In za menó hiti!“

45. S v. T a j a d a

Zapelvanja žalosten izgléd.

Tajda, ali Tajs, je bila prebrisane glave, záliga lica, pa gerdiga zaderžanja. Od svojih starišov slabo podučena je tudi slabo živela. — *Oh koljko deklic zanikarnost starišov pogubi, ki se za Tajdoj v' hudobno življenje podajo!* Vse posvetno je ljubiti jéla, na božje reči pa celo pozabila. Hitro je bila od nesramnih mladenčov v' greh zapeljana, ino kmalo je tudi ona bila drúgih zapelivka, vsi pošteni so se nad njoj spotikali. — *Glej, moja deklica, kamo te nečémerna noša ino slabo znanje pelja! Tudi ti boš namesti otroka bóžjiga slu-žavnica hudičova, ino nastava ali zanka peklen-ska, v' katero bo nedolšne duše pekel lovil.*

Bog še ni zgublene gréšnice zapustil. Prišli so svet duhóvni ino njo spreobernili. Njih goreče besede so ji oči odperle; zaglédala je preveliko gerdobo svojiga gréšniga življenja, vidila strašno véčnost, ki take gréšnice čaka. Na svoje kolena pred mašnika pade, ino prosi, rekóč: „Oče! naložite mi pokoro, takó težko, kako so mojí grehi zaslužili; perpravljena sim vse storiti.“

Opustila je svoje zapelivo obláčenje, zažgala je svoje pregrešno blago, ki je bilo cena nečistiga življenja, ločila se je vse gréšne prilóžnosti, ino se v' samoto podala, po nauki svojiga dušniga pastirja pokoro délat. — *Blagor duši, naj še toljka gréšnica bo, če svojiga spovednika zvesto vboga; prava pokora njo isveliča.*

Od prevelike žalosti zavolj svojiga pregrešenja, si božjiga imena izreči vupala ni; samo te beséde je po nauki svojiga duhóvnika izdihvala: „O Bog, ki si me vstvaril, usmili se čez me!“ Bog se je svoje spokornice vsmilil, je vse grehe ji odpustil, ino jo k' sebi v' nebeško kraljestvo vzela.

O deklica, ki si še v' svoji nedólžnosti lahko vesela, varji zaklád ali šac svojiga devištvá, de ti za njim milo jókali potreba ne bo. — Če si pa dosedaj po gréšnih stopinjah Tajide hodila, ne odlagaj tudi po slernim poti pokore za njoj hoditi: zakaj:

V' nebeško kraljestvo sta pota le dva:
 Ti prvi nedožen po rožcah pelja;
 Ti drugi pokore je z' ternjam nastlán'
 Alj k' zadnimu troštu je grešniku dan.
 O duša, ki perviga enkrat zgubiš,
 Le skerbi, de drugiga ne zamudiš.

46. S v. T e k l a.

Izgléd, kakó se Bog v' svojih služáv-
 nicah veličesti.

Bila je sv. Tekla bistre pámeti, tudi sker-
 bno podučena; alj vse to bi nje izveličalo ne
 bilo. Kedar je pa sv. Pavl v' njeno mesto per-
 pridgal, se je nauka Jezusoviga zvesto prijela,
 ino se dala kerstiti. Od te dobe nje je nar-
 več skerbelo ljubimu Jezusu dopasti, ino do-
 pólniti vse, kar je per sv. kersti obljubila. —
*Ne pozabi keršanska duša tudi ti per sv. ker-
 sti storjenih oblub; one so zastava trojiga iz-
 veličanja.*

Hitro se je razvédelo, de je Tekla kristja-
 na, Zaročena je bila: ženin ino stariši so si
 vse perzadeli, njo z' dobrim ino z' hudim od
 svete vére odverniti, pa niso zamogli. Ker so
 jo hotli po gosposki persiliti, de bi se omožila,
 je k' svetimu Pavlu zbežala. Zenin za njo
 zvé: vjeli so njo, ino divjim zverinam raz-

tergat vergli. Ali vsigamogočen Bog je nevérníkam pokazal, de je on, človeških serc vižar, tudi gospodár levov ino tigrov, ki njegovim ljubim žalíga storiti ne sméjo, ako jim on prepové. Strašna zverina se devíce ni doteknila; kakor jagneta so se levi ino tigri krog nje vlegli, lepo krotko ji noge lizali, ino šli zopet v svoje berloge. — *Srečen, kdor Boga za varha ino prijatla ima; tém, ki njega ljubijo, vse v' dobro izide.*

Nevsmileni malikvavci so njo v' ogen potisnili, alj zdrava je prišla iz razbelene peči nazaj. — Takó je skazal Bog po marterníkih ino devicah svoje veličastvo. Sv. Tekla je še po tém veliko lét žívela; ino njeno ime zdaj po celim svéti slovi. — *Svojo čistost ino nedolžnost varvati je tudi tvoja dolžnost, kersanska deklica! Zogibaj se nevarnih priložnost, živi lepo tiho ino bogaboječe; pridnu bodi, ino prosi Boga, naj ti v' skušnjavi pomaga, posebno, kér v' svetim Očenaši molíš: „Ne vpeli nas v' skušnjavo; lemuč reši nas od zlega, ali hudiga.“ Ako bo Bog z' teboj, kdo bo zoper tebe?*

Kdor v' zavetju 1) božjimu prebiva,

V' sredi levov sladko on počiva.

1) Zagotji ali varstvi.

47. Sv. Teodózija.

Iz gléd žive vére.

V' jutrovi deželi je sv. Teodózija živela, ob časi cesarja Dioklecjana, ki je nar hujši preganjavc kristjanov bil. Polna žive vére ino goréče ljubezni v' Jesusa, je bila perpravljena za svojo sveto véro terpeti ino vmreti. Ravno je nekoljko kristjanov na sodnim mesti v' železji vklénjenih stalo, ino svoje smerti čakalo. Kedar sv. Teodozija memo pride, jih lepo pozdravi, v' véri poterdi ino jih poprosi, naj se per Gospodu nje spómnijo. — *Ne smémo se svojih prijatlov ino znancov v' nesreči sramovali; pomágati jim, kar je mogoče ino prav, je naša dolžnost. Spoznati smo pa tudi dolžni svojo sveto véro, ako nas viši oblast na odgovor postavi.*

Vojšaki, ki so kristjane varvali, mlado devico hitro popádejo, ino zavolj vére pred sodnika peljajo. Očitno mu je povedala, de je kristjana. — *Ni naša dolžnost, komur bodi svojo vero praviti; alj dolžni smo dati rajši svoje življenje, kakor pravo véro zatajiti, ino druge pohújšati.*

Sodnik Teodózijo z' dobrim nagovarja, naj Jezusa zataji; kér se pa ona stanovitno brani, njo reče isleči, ino z' želéznimi grebeni tergati. Vse je voljno terpela, le to je nar več bolelo njo, do goliga islécenej biti.

— *Kako vse drugač je zdaj per mnogih deklicah! Svetih reči se sramújejo, če jih kak posvetnež za to kaj maliga podraži; nesrámniga zaderžanja jih pa ni sram, de le posvetnim ljudém dopádejo.*

Nevsmilen oblastnik, kër njo stánovitne vidi, vkaže devico vtopiti; ino tako je dala ona za sveto izveličansko véro svojo mlado, nedolžno življenje. — *Tudi mi se ne smémo svoje vére, ne keršánskiga zaderžanja sramovati: zakaj: „Kdor bo mene pred ljudmi spoznal, govori Jezus, ga bom spoznal tudi jez pred svojim Očetam. Kdor mene bo pa pred ljudmi zatajil, ga tudi jez v' pričo angelov za svojiga spoznal ne bom.“*

Sveta prava véra je nebéški kluč;
Kdor njo zataji, si vgasne vežno luč.

48. Sv. Terezija.

Izgléd, kaj branje dobrih bukuv velja.

V' Španski deželi je sv. Terézija imenitne, pa tudi bogaboječe stariše imela. Njeni dober oče so vsak večer otrokam ino družini po navadi iz svetiga pisma, ali iz življenja svetnikov kaj lépiga brali. Mala Terezija je tenko poslušala, pa tudi sama rada brala, kakor hitro se je bratí navčila. To branje

je toljko ljubézn božjo v' njenim serci vnelo, de bi rada bila kri prečila za sveto Jezusovo véro. Sklenila je v' svojim življenji svetnike posnémati. — *Srečna deklica, ki rada svele bukve bere. Bog, ki viša modre može, de jih pišejo, on sam skoz nje govori. Koljko kratkiga časa nam lepe bukvice napravijo, koljko veselja nam branje da; nas varje postópanja, ino zapelivih tovaršij.*

Perva sreča otrók so skerbni stariši; kdor jih pa nima na zemlji več, v' nebesih svojiga Očeta in Mater imá, kakor sv. Terezija. Kedar je v' dvanajstim leti svojo mater zgubila, je pred neko podobo Matere božje tekla, ino je tam jokajé prosila, de bi Marija bila v' prihodno njena mati.

Terezin oče niso vtégnili, za njoj dovolj oestro glédati; za to se je z' enó spačenó deklicó, ino z' nékimi mladéncami zeznanila, se je z' njmi od slabih reči pogovarjala, ino takó cé dalje slabej perhájala. Od téga znanja je poznéj sama rekla: „Zdaj spoznám, kako je v' mladosti, v' kateri bi imeli čednosti saditi, nevarno, z' ljudmi obhajati se, ki nečemernosti sveta ne spoznajo, ampak le veliko več v' nje napeljújejo. Če bi starišam svétvala, prosila bi jih, dobro glédati, kar je nar bolj mogoče, z' kom otroci hódijo. Tudi jez sim se po takim znanji toljko premenila, de nisim ne znamnja prave čednosti imela na sebi več.“

Terezija je tudi v' tem časi nekoliko slabih bukov dobila, jih željno brala; ino te so ji čisto serce spačile. Jéla se je gizdavo ali ofertno nositi, lase krišpati ino róke mehkúžiti; le skerbelo njo je, kako bi posvetnim ljudém prav dopadla. — *Vidiš, ljuba deklīca! kakor je po svēti veliko zapelivih ljudi, je tudi škodljivih bukov: potreba se jih je ko živiga ognja varvati, ino zamečvati slabe nauke, kakor kačji strup. Preden se bukve béro, morjo se duhovnim pokazati, če ji sami prav ne poznamo, de bi nam ne škodvale. Slabe tovaršije ino pa zapelive bukve so nar hujši sovražniki mladih ljudi.*

Sreča je bila za Terezijo, de so oče nje nevárn stan še o pravim času spoznali. Dali so jo brumnim nonam; ino sveti nauki, pa lepi izgledi bogaboječiga življenja so mlado Terezijo spet na prav pot povernili. Bila je po tem hudovna mati veliko svetih devic, ino bogaboječih ljudi. Vučila jih je sveto živeti, ino je sama veliko svetih naukov popisala. De bi jo očistil, ji pošle Bog hude boleznī, ino veliko drugih težáv. Vse je lepo voljno prenesla, ino večkrat v' voljo božjo podana, izrekla: „Gospod, daj mi terpeti, ali vmreti!“

Čedno bránje,

Lepo znanje

Tebe srečno st'ri.

Slabo branje
 Gerdo znanje
 Tebe pogubi.

49. Sv. Uršula.

Izgléd sesterniga posvarjenja.

Lepo se svétijo zvezde na jasnim nebi, še lepši se svétijo božji svetniki ino svetnice v' nebesih; nar lepši pa tisti, ki so drugim lepe izgledé dajali, jih pred hudim svarili, ino v' dobro opominjali. To je storila sv. Uršula, ali Urša, devica ino marternica. Bila je, po mislih vučenikov, na Angleškim kraljeve rodovine. Pokázala je že v' mladosti, de bo imenitna svetnica. Zalo je bilo njeno obličje, alj lepši so bile njene čednosti. — *Prazna je vsa deklinška lepota, goljufna vsa perljudnost, če serce žlahno ni, ino glava malo prida. Le pošteno zaderžanje, ino pa priden nauk stori devico vredno.*

Na Francoskim si je tisti čas neki vajvoda lepo deželo v' vojski osvojil, ino je med svoje vojsake razdelil. Vojsaki so hotli žene iz svojiga kraja imeti; poslali so zatorej na Eng-lendarsko po neveste. Veliko lepih, mladih devic je bilo nabranih, ino med njimi nar imenitnej sv. Uršula, nekimu vajvodu obljublena. Če se je ravno devicam tožilo po svoji domovini, vender so se Bogu v' roke podale,

ino čez morje so jih na Francosko zemljo peljali. Božja volja pa ni bila, jih posvetnim ženinam dati; Jezus jih je za svoje neveste izvolil. Hud vihar ali burja ladije na Nemško zaneše, ino prišle so v' imenitno mesto, ki se Keln na Rájnu imenuje. V' tim kraju je ravno strašna vojska grozovitniga Atila ležala, tajistiga nevsmileniga vajvodarja, ki je toljko lepih mest razsúl, ino ljudi po naših krajih pomoril. Divji, nevéni vojšaki so se devic lotili; alj sv. Uršula se vstavi, ino svoje tovaršice serčno nagovori, rajši vmreti, kakor v' pregreho dovoliti. Po izgledi svoje vájvodice so vse device Bogu zveste ostale, rajši dale svoje življenje, kakor devištvo. — *To je prava živa ljubézn dobrih tovaršic, de se med sebó hüdiga várjejo, inò posvarijo. Take bogaboječe ino tudi za druge skerbne deklíce so pomočnice angelov božjih. „Če tvoj brat ali sestra greši; posvari ju na samim. Če te sliši, si svojo sestro perdobila. Ako tebe ne poslušá, še eno za pričo pokličí, ino spet njo posvari. Če tudi to ne pomaga, povej predpostavljenim. To tebe Jezus vuči.“*

Serditi vojšaki so device z' sulicami pomorili, ino z' pušicami postréljali. Vse so vmerle, alj angeli so nesli nedolžne duše v' nebeško kraljestvo, kjér se med njimi zdaj sv. Uršula veseli. — *Bodite serčne, keršanske deklíce, tudi ve, ino ne bojte se tistih, ki truplo vmorijo, duši pa kaj storiti ne morejo.*

Bojte se veliko več léga, ki lahko dušo ino truplo v' večno pojubljenje pahne. 1)

Vse hudo premagujmo,

Ki dušo pogubi;

Za venec se vojskujmo,

Ki vekomaj cveti!

50. Sv. Veronika.

Izgléd kako se moli ino dela.

Sv. Veronika, v' Laški deželi rojena, je imela vbožne, pa bogaboječe stariše. Že z' maternim mlekom se je navučila Boga živo ljubiti: Kér niso imeli za čém Veroniko v' šolo dati, je toljko bolj zvesto keršanske nauke poslušala. Moliti bilo je njeno posebno veselje, pa tudi dolžnosti svojiga stanu dopolniti nar veči skerb. — *Tako že v' mladosti déle pokaže, kaj v' starosti bo.*

Bog je odločil vsakimu človeku posebno dvojno dolžnost: moliti ino delati; alj malokdo obedvoje tako lepo dopolni, kakor sv. Veronika. Vedno je imela na deli svoje roke, ino per Bogu svoje serce. Ni na polji stala, ne poslušala, kaj drugi kramljajo: pridno je délala, ino po tiho premišlovala božjé réci. Vsaka rožica njo je spominila na Očeta nebeškiga, ki je stvaril njo: slišati ptičice

1) Pelme.

péti, se je od veselja posolzila, kér tako lepo Bogu hvalo pojó. Z' vsim je bila prijazna ino dobra, zakaj božji mir je v' njenim serci prebival. Kedar je vtégnila, se je v samotén kraj podala, ino dokler so drugi praznovali, drugi čas z' slabimi pogovori trátili, se je ona v' molitvi z' Bogam pogovarjala. — *Tako lahko v' vsakim stanu Bogu služimo; ino če ga ljubimo, najdemo časa dovolj.*

Veronika je imela velike želje v' sveto družino bogaboječih devic v' klošter jiti, pa brati ino pisati znala ni. Za tega del se je ponoči, kedar je že vse poppravila, branja učiti jela. Kér pa nikogar imela ni, de bi ji kaj pokazal, ji ni po sreči šlo, ino njo toljko skerbela, de spati ni mogla. Marija, tolažnica vsih revnih, se ji na to v' spanji perkaže, ino njo potolaži rekoč: „Nikar si toliko k' serci ne ženi; zadosti je znati tri besede ali resnice; katere so; prvič: Ohrani čistost svojiga serca; drugič: Iméj poterplenje z' spotikleji ino slabostmi svojiga bližniga; tretjič: Vadi se vsak den premišlovati terplenje Kristusovo.“ — *Blagor tudi tebi, deklica, ako teh tréh resnic ne pozabiš!*

Veronika ni živéla za minejoč svét, le za nebesa je skerbela. „Jez morem delati, je večkrat djala, dokler še moč ino čas imam.“ Nar večo veselje imela je, komu kaj dóbriga storiti. Svojim predpostavljenim bila je v' vséh rečéh pokorna. Bog je dal

svoji zvesti služavnici že v tem življenji čudeže délati, de bi pokazal, kako pridne ino bogaboječe device za ljubo ima.

Deklice! po izgledi sv. Veronike dolžnosti svojiga stanu vselej zvesto dopolnite: molite ino delajte, de bole časno ino večno srečne.

Moli ino delaj,

De pošteno se živiš;

Moli ino delaj,

De nebesa zadobiš.

51. Sv. Cecilija.

Izgléd tovaršije angelske.

V Rimu je bila sv. Cecilija žláhniga rodu, pa tudi žláhniga zaderžanja, od svojih mladih dni zvesta služavnica Kristusova. Njemu se je zaobljubila devica ostati. — *Pravične obljube delati je dobro, ako se zvesto dopólnijo; alj bolši je obljube ne storiti, kakor storjeno prelomiti. Zatorej se morjo spovednik vselej posvétvati, preden se kaka posebna obljuba stori.*

Sv. Cecilija je po tém vzela žláhniga mladenča Valerjana, če ravno ni bila njena volja; ker so starši to hotli. Hitro po poroki pa razodene mladenču, de je obljubila devica ostati, rekoč: „Valerjan! mene angelj varje, ki brani moje devištvo. Varji se zatorej mene dotekniti, de se jeza božja ne vneme nad tebo. — **Ke-**

dar se zakonski lepo pošteno zastópijo, lahko en drugiga nesreče varjejo, kakor sv. Cecilja svojiga ženina,

Valerjan je devištvu svoje neveste spoštoval, ino je djal, de hoče biti kristján, naj bi le angela vidil. Cecilja mu odgovori, de to biti ne more, doklér keršen ni. — Pošle ga svetimu pápežu Urbanu, ki je zavolj pregánjanja skrito živel. Bil je od pápeža v' sveti veri podučén, ino keršen. Kedar nazaj pride, najde sv. Ceciljo molíti, zravno nje pa angelja v' veliki svetlobi dva venca v' rokah deržati. Obedva sta na to molila ino hvallila Boga. — *Naj bi tudi zakonski takó lepo en z' drugim molili; združena molitva per Bogu narveč premore.*

Valerjan je po tem tudi svojiga brata Tiburcja k' keršanski véri perpravil. Sv. Cecilja ga je podvučila, ino sv. Urban kerstil. „Dones te spoznam, de si prave moje žlahte. je sv. Cecilja veselo Tiburciju rekla, ker si iz ljubezni do praviga Boga zaničvavec malikov postal.“ — *Naj bi si vsaka žlahta tako dobra bila, več za izveličanje kakor za časno premoženje skerbela, koljko bolj srečna bi bila; alj po gostó se le čerti, ino v' nesrečo perpravlja. Kako gerdo je to!*

Kedar deželski oblastnik to zvé; vkaže brata vmoriti, kér svete vére zatajila nista. Tudi sv. Ceciljo primejo, ino ob glavo dénejo.

Angeli so vsih tréh nedolžne duše v' nebeško kraljestvo sprémili.

Sv. Cecilja je tudi z' lepoj, vbranoj muzikoj Bogu hvalo prepévala; za to njo še zdaj za patrono poštene muzike imajo. — *Veselo tudi ti lahko po vsih svojih potih prepévaš, dokler nedolžno serce imaš, rekòč:*

Kjér kolj se znajdem, kamor grém,
Vesela sim, za to, kér vém,
De so per meni angelci,
Moji zvesti prijateli.

52. S v. C i t a.

Izgléd poštene kmetiške deklice.

Nar zališi 1) lepota je sveta nedolžnóst, boljši ko zlahten stan je ljuba čistost serca, ino mladih deklic nar večí bogastvo je pošteno zaderžanje. — Ako si bórniga stanu, naj le to trojno blago imaš, takó si bogata dovolj; ino če ga zgubiš, ne bó ti ga cél svét povernil. To je mislila Cita, bogaboječa kmétiška hčer, kedar se je v' eno grašino 2) služít odprávljala. — *Tudi v' sedajnih časih naj bi deklice ravno tako obljubo storile: raj vse zgubiti, kakor svojo nedolžnost zapraviti, kedar se v' mesta, v' laberne (oštarije) ali k' gospódi v' službo podajo, kjer jih po nava-*

1) Lepši. 2) Grad.

di toljko zapelvanja čaka! Naj bi pa tudi, kakor Cita, sveto živele!

Vsako jutro je zgodaj, ali za rano vstala, hitro k' sveti maši tekla, ce je mogoče bilo, ino po tém je pridno k' delu segla. K' spovedi ino k' svetimu obhajilu je rada pogosto hodila, ino tako je od ljubezni Jezusove vneta vse težave lahko prestala, vse skušnjave serčno premagala. — *Devico, ki svete zakramente prav pogosto ino vredno prijema, Jezus ne bo zapelivcam v roke dal. Le tiste, ki so malokdaj per spovedi, ino redko per božji mizi, pogosto pa v' slabih tovaršijah, take na duši mertve grešnice, se lahko zapelajo.*

Mladine nar več slabi pogovori, ino razberzdane tovaršije pohújšajo. Če nesramne marne rada poslušáš, pleperce poješ, ino sé z' možkim spolam pečaš, o tako že vmira tvoja nedolžnost, ino bo hitro v' prvi perložnosti vmerla. Za to se je sv. Cita plesa, ino vsiga nevárniga tovarštva skerbno varvala, ni nespodobne besede rekla, pa tudi ne poslušala. Hlapca, ki njo je hotel poljúbiti, je za uho vdarla, ino mu se grozila, njega gospodu zatožiti, če nje per miru pustil ne bi. *Vsako dékle se lahko zapelivcam vbrani, z' dobrim ali z' hudim, ako le hoče, ino pa v' svojim serci dopádenja nima do nespodobnih reči. Hujši je premagati znotrajne, kakor zvonajne sovražnike.*

Nar nevarnejši zanka zapeljvanje je túdi gizdava ali štimana noša. Prevzetno oblečena

deklica bo hitro razvájena gréšnica. Za to se je sv. Cita ponižno ino le po svojim stani nosila; rajši je dala vbógajime, kakor bi bila na predrago oblačilo zapravlja, ki se rjenimu stanu ni spodobilo, ker je vedla, de deklice z' gosposkim oblačilam tudi rade gosposke slabe navade, ne pa čednosti posnemajo.

Hudobni so pravične vselój sovražili, ino ravno tako se je tudi Citi godilo. Družina njo je čertila, celo gospód ino gospá sta jo nekaj časa zaničvala; alj ona je vse to Jezusu izročila, ki je bil tudi za nas zaničvan: Kér se je pa lepo krotko, ponižno zaderžála, nobeniga razžálila, ino vsim rada dobro storila, so njo po tém vsi radi imeli, ino tudi vbógali, kedar jih je posvarila. Osem ino štirideset lét je per eni hiši služila, ker je vedla, de si pogosto službe prebérati ni koristno, 1) zákaj: Goste službe dajo redke sukne. — Ino kakor je lepo živela, je tudi srečno vmerla. Vboga je bila na zemlji, alj zdaj je bogata v' nebesih. — *Ne jiši, ljuba duša, pregrešnemu svétu dopasti, ampak le v' nebesa naj se povzdiguje tvojo serce. Ne bodi žalostna, ako boš zaničvana; le k' nebesam se oglédaj, ino veselo zapój:*

Pregréšen svét me ne štimá;

Pa tud' ne maram jez za nja;

Le tam v' nebesih je moj dom,

Kér z' Jezusam vesela bom.

1) Pridno.

V. Poseben opomin deviškiga življenja.

Ako premišliš, ljuba déklica, lepo, sveto življenje božjih svetnic, tvojih prijateljic v' nebesih, ino pogledaš, kako posvetne déklice v' sedajnih casih živijo, lahko očitno spoznaš, de se življenje zvestih Jezusovih služavnic, ino pa življenje posvetnenk loči kakor noč ino dan. — Kaj si boš izvolila: biti Jezusova, ino po izgledi njegovih svetnic živeti, ali biti posvetna, ino za posvetnim potegniti? Dvema gospodama ne moreš služiti: 1) Jezusu, svojimu zéninu, ino pregéšnimu svétu dopastí ne moreš. Poslušaj, kako lepo tebi sv. Janez piše, on čist ino ljubežniv Jezusov učenc: Nikár ne ljubi sveta, tudi ne tega, kar je na svéti. Če kdo svét ljubi, ljubezni božje v' njemu ni. Vse, kar je pregréšnica na svéti, je nečisto poželenje mesa, ino lakomno, nevošljivo poželenje oči, ino prevzetno zaderžanje napúhnjeniga življenja; ino vse to ni iz Očeta, od Boga, ampak je téga svetá. Svét pa prejide, ino vse njegovo poželenje; le kdor voljo božjo dopolni, ostane vékoma. 2) Svét pomeni vse zapelive ljudi, nevarne dobrote, grešno veselje, ino tako blago, ki

1) Mat. 6. 24. — 2) 1. Jan. 2, 15, — 17.

naše serce od Boga na posvetno vleče, ino v' greh napeljuje. Ljubézn takih reči oslepi dušo, ino jo pogubi; zakaj, kdor svét ljubi, bo z' svétam konec vzal. Kdor ni z' menó, govori Jezus, je zoper mene, ino kdo z' meno dobriga ne spravlja, raznaša. 1) Čigava hočeš biti? Jezusova, ali služávnica téga sveta?

O ljuba déklica! bodi pridna Jezusova ovčica: le vsmilen Jezus je tvoj dober dušni pastir. On, ki svetle zvezde kakor bele jagmeta po visokim nebi pase, ino jih lepo v' širokim morji napaja, on je tvoj ljubi pastir. Njega sámiga si za svojiga zénina izvoli, dokler v' samiškim ali ledik stanu živiš; alj boš kdaj hotla v' svet zakon stopiti, naj tebi on zkoz tvoje stariše, predpostavlene ino prijatle zénina zbere, ki po njegovi sveti volji bo. Le takó boš gotovo srečna.

Če pa nevesta Jezusova biti želiš, moreš tudi šiveti takó, de njegove čiste ljubezni vredna boš. — Vzemi zatorej, ino globóko si v' serze zapiši.

VI. Pet zlatih nauk deviški-ga življenja.

1. Hodi pogosto ino vredno k' spovedi, ino k' svetimu obhajilu. — Posvet-

1) Luk. 11, 23.

ne nevéste želijo védno ali ves čas z' svojim ženinam biti; in kóljkorkrat perložnost imajo, objišejo se. Jezus, ženin tvoje duše, posebno v' presvetim zakramenti réšniga Telesa perbiva, ino tudi želi, de ga večkrat objišeš, ter te vabi rekóč: „Pridite k' meni vsi, ki terpite; ino ste obloženi, jez vas bom poživil. 1) Jez sim prava vinska terta, vi mladike. Kakor mladika ne more roditi sama od sebe, ako ne ostane na terti, tako tudi vi ne, ako v' meni ne ostanete. Kdor ostane v' meni, ino jez v' njem, on rodi veliko sadú: ker brez mene ne morete nič storiti.“ 2) To se pa v' svetim obhajili zgodi, kedar se skoz čisto spoved, živo obžalvanje storjéniga greha, ino resnično pobólšanje vredno perpraviš, ino se per njegovu sveti mizi z' njim skleneš; zakaj on sam govori: „Kdor zavživa moje meso, ino pije mojo kri, ostane v' meni, ino jez v' njem.“ 3)

Ako se ženin ino nevesta poredko objišeta, se ne bota dolgo rada imela; vmerla bo tudi tvoja lubézn do Jezusa, če malokdáj k' spóvedi, ino k' svetimu obhajilu greš. Vsehnila boš v' dobrim, kakor mladika, ki jo bojo pobrali, ino v' ogenj vergli. 4) Vsako vredno sveto obhajilo je svatovski ali ohcetni den nebeseske poroke za dušo, ki

1) Matt. 11, 28. 2) Jan. 15, 1-5. 3) Jan. 6, 57.

4) Jan. 15, 6.

Jezusa živo ljubi. Ino kakor rósa juterna cveteče rože omladi, še lepši oživi vredno sveto obhajilo čiste duše, ki svojiga Jezusa v' resnici ljúbijo, ino ga z' živo véro pod svojo streho vzemejo.

2. Jezusa svet spomin védno ali ves čas v' mislih iméj, ino njega nikólj ne pozabi. — Vsako jutro naj bo on pervá misel tvoja, de bo pervína mládiga dne njemu posvečena. Hitro ko vstaneš, se pokrižaj, ino ga pozdravi rekóč: Hvalen bo di Jezus moj, ki si varval me nicoj. Varji me še dones hudiga, de bom te bi zvesto služila. — Vsak večer, préden se vležeš, pokrižaj se, ino njemu se perporočí rekóč: Ljubi Jezus! lepo te zahvalim za dobrote vse, ki sim dones jih od tebe zadobila. Tudi noč prihodno ne zapusti me, in odpusti meni, kar sim pregrešila. Daj mi sladko spát', jutro zdravi vstat', ino spet veselo jit' na svoje deló. — Tako boš vsak dan z' Bogam začela, ino srečno z' Bogam nehala.

3. Skazúj očitno svojo ljubézn k' Jezusu, ino se njega pred ljudmi ne sramúj. — Posvetna nevesta nosi vidno znamenje svojiga zénina, perstan na roki, de ne pozabi, komu se je obljubila. Perstanov tebi nositi potreba ni, zakaj znamenje ljubiga Jezusa je tebi vsak križ, ki ga na polji vidiš, ino te pomni na njega, ki te je na križi odrešil. Kedar mémo križa greš, vselej glavo nagni,

ino pozdravi Jezusa rekóč: Molim te b'e, križan Jezus, ino te častim, ker skoz tvojo smert na križi, bit' zveličana želim! — Vsaka posvečena c'erkuv je njegova hiša, ki te na njega opominja. Kedar mémo hodiš, v' c'erkuv stopi, ino klečé pozdravi svojiga Izveličarja. Ako pa v' c'erkuv ne moreš, pred vratmi svojo pozdravljenje opravi. — Koljkorkrat slišiš v' jutro zgodaj j'uternico, ali o poldné angelsko česenje, večno luč ali več'ernico zvečer zvoniti, spomni se, de je to njegov glas, ki kliče, de bí njega ne pozabila, ampak vredno njega počestila, ino Marijo, njegovo ljubo mater. Le gredóč pokrižaj se, in odmoli angelsko česenje; tako boš svojiga žénina, vsmileniga Jezusa lepo darovala.

4. Rada božje nauke premišluj, ino svoje serčne želje le k' nebesam povzdigúj. — Nar slajši veselje posvetna nevesta imá, od svojiga ženina slišati, ali kaj lépiga brati. Vsako nedelo in sapovedan praznik tudi zlato perlóžnost ti imaš v sveti božji hiši veliko lépiga brati. Vsako nedelo in sapovedan praznik tudi zlato perložnost ti imaš v' sveti božji hiši veliko lepiga od Jezusa slišati. Zatoraj naj bojo prédige in keršanski nauki tvoje nar večí veselje. Kdor je iz Boga, besedo božjo poslusá. 1) — Namestniki božji so prijatli tvojiga ženina; on

1) Jan. 8, 47.

jih pošilja tebi svojo voljo oznanvát, tebe opominjat, k' sebi vabit ino tebi kazat pravo pot. Če njih rada ne poslušáš, tudi Jezusa ne ljubiš. — Kedar v' spomladnim ali vigrednim jutri ljubo sonce rožice posije, veselo pridne bčelice ali čibelice na polje letijo po razsvetlenih róžicah sladkiga medú nabérat: vsaka nedela ino svet praznik je tudi za tebe lepo jutro dušniga življenja.

Jezusov vauk je sonce tvojo, vsaka prédiga ino keršanski podvúk je žlahtna róžica, od katere naj duša tvoja sebi medú nabéra za večno življenje. — Alj še ob svetih dneh lépiga časa več imaš, o ne praznúj! Móli ali beri dobre ino svete bukvice; skoz nje on tebi piše, ino njegov duh z' tebó govori. — Tvoje veselje naj bo, se v' tovaršijah od božjih reči pogovárjati, ki si jih v' cerkvi slišala, ali v' kakih búkvicah brala. Nespodobne pogovore svojih tovaršov in tovaršic pa, kakorkolj moreš, v' lepo oberni, de se Bog razžalil, ino bližen pohujšal ne bo.

5. Skerbi za svoje tovarše in tovaršice, k' dobrimu opominjaj ino hudiga varvaj jih. — Nevesta, ki svojiga ženina ljubi, tudi za njegovo žlahto skerbi. Vsi smo ene žlahte, otroci Očeta nebéškiga; tvoji tovarši ino tovaršice so tudi bratje in sestre Jezusa, ženina tvoje duše. Če njega ljubiš, tudi za nje skerbéla boš. — Ako vidiš, de kaka deklica tvojiga znanja v' pregrešni nevárnosti je, ino začne slabo živeti, ne

pusti njej po nevarnim poti hoditi. Lepo po samim njo posvari; ino če tebe vboga, si svojo sestro perdobila. Ako pa na tebe ne porajta, še eno pervzemi, katero spoštuje, ino v' pričo nje zopet svojo sestro posvari. Če pa tudi to ne pomaga, povéj prédpostavlenim, katerim je v' skerbi: starišam, rednikam, gospodarjam, ali tudi dušnim pastirjam, naj njo oni posvarijo. Ako pa tudi teh slušala ne bo, nobene obhoje več z' njo ne iméj, de tudi tebe ne pohújša; zakaj taka je terdovratna, očitna gréšnica.

1) To tebe [Jezus', tvoj ženin, vuči. — Ne porajtaj, ako te ravno tvoja posvarjena tovaršica za to sovraži, ali tudi preklinja; tvoj Jezus bo tebe za to blagoslovil, ali požegnal. Ako bo kdo med vami od resnice zajšel, govori sv. Jakob. ino ga bo kdo najzaj vernil, ima véditi, de kdor gréšnika ali gréšnico od njegove pregrešne poti verne, reši njegovo dušo smerti, ino pokrije grehov veliko število 2) — Kedar pa vidiš, de se ktera tvojih tovaršic pregreši, alí hudo pade, ne potisni nje v' globočino: ne posmehúj se ji, slábiga od nje brez potrebe ne govori. Greh sovraži, ali gréšnico ljubi! Le žalúj, ino moli za njo, de bi Jezus svoje zgublene ovčice nikdár ne zapustil. Pomógaj ji kar ino

1) Mat. 18, 15 - 17. 2) S. Jakob. 5, 19, 20. ©

kakor zamoreš, de se poboljša. To je na tém svéti angelsko delo. O naj bi déklice tak lepo ena za drugo skerbele, kako veselo ino srečno bi v' pravi prijáznosti ino ljubezni časno in večno živele!

Glej, poštena keršanska devica, tako se Jezusu zvesto služi! Hudóben svét le bo sovražil, ako posvetno, kakor druge, ne živiš. Razberzdani možki te bojo za tercaljko imeli, zapeljane ženske te bojo obrekvale, ino vprašale rekoč: „Alj hočeš topła v' nebesa jiti?”

Pa ne porajtaj na vse to; saj se je tudi Jezusu tako godilo, kar je vsim svojim prédpóvedal, ter je djal: Ako vas svét sovraži, védite, de je mene poprej, ko vas sovražil. 1) — Veseli se za Jezusa del zaničvana biti, in bodi dobrim ženam podobna, ki so Jezusu do konca zveste ostale, tudi pod njegovim križam stale, kedar so njega, razen Janeza, vsi drugi prijateli zapustili. Zatorej se je pa tudi Jezus dobrim dušam po vstajanji prvič perkazal ino jih razveselil. — Hitro se bo tvoja žalost v' veselje premenila; ino oni, ki se tebi smejió, bodo žalvali rekoč: Te so, ktere smo nekdej zasmehovali, ino v' zasramliv pregrevor imeli. Mi neumni smo njih življenje za ne-spamet imeli, ino njih konec za nečást: gléjte kako so zdaj perštete med božje otroke, ino njih del je med svetniki. 2)

1) Jan. 15, 18. 2) Modrost 5, 3-8.

VII. D e v i š k i v e n e c .

(K r a n c e l.)

Iš sedem žlahnih rožic {dekliškiga stana Jezusu spletan.

Po nekih krajih deklice navado imajo, o svetih nedelah ino práznikih v' poletnim časi podobo križaniga Jezusa z' róžcami venčati, ali krancljati, za to, ménim, de bi njemu skazale svojo ljubézn. Lepa šega je to, če se le gréh per krancljariji ne dela, ino deklice tako živijo, de so vredne Jezusu vence plesti. Ali še lepši venec Jezusu splétati, iz rožic, ki po leti ino po zimi cvetijo, ino ne obletijo veko- ma, se keršanska deklica vuči, iz sedem svetih rožic deviških čednosti. — Skoz terdno naprejšvétje jih boš sadila, z' serčno molitvjo polivala, de bojo v' tvojim poštenim zaderžanji lepo cvetele. — Poklekni zatorej, kedar vtegneš, v' cerkvi, ali pa doma pred podobo Jezusovo, ino iz živiga serca reči:

M o l i t u v

in obljuba keršanske device.

Vsmileni Jezus, ti ljubi ženin čistih duš! vzemi dones majhen dar mojiga serca, ki tebe

vredno ljubiti želi. Vsaka nevésta svojimu žéninu lepo veselje storiti jíše; to tudi jez želim. Kaj pa bi tebi dala, ženin duše moje, de bi tebi dopadlo?

Sedem nebeških rožic svetih deviških čednost hočem zasaditi v' serce svoje, z' njimi lépsati prebivališe tvoje, ino skerbeti, de se nobena ne posuši, de čednost, ki tebi dopade, v' mojim serci ne vmerje.

1. Perva rožica naj bo bela lilija, podoba čiste nedólžnosti. Per svetim kersti sim njo od tebe moj Jezus dobila, Marija meni jo izročila; zatorej hočem sveto nedolžnost, skerbno varvati, kakor svoje okó. Vsake prilóžnosti se bom zognila, v' slabe tovaršije ne hodila, nespodobnih pogóvorov ino zapeliviga perlizovanja ne bom poslušala, z' možkim spolam se ne pečala, svoje oči varno ohranila; v' vsaki nevárnosti klicala tebe bom na pomoč. — O sveta nedolžnost! bodi lepota mojiga serca, in oblačilo mojiga telesa, naj de bom z' čistim sercam glédala svojiga Boga. — Oče, ti Bog mojiga življenja! odverni od mene spáčene želje, naj de nečistost v' meni gospodarila ne bo.

2. Druga roža mojiga serca naj bo modra vijolica, kí le na skrivnim rada cveti, z' žlahnim duham svoj kraj napolni, ona ponižnosti zala, čedna podoba. Ne bom se štimano nosila, ne prešérno med ljudi hodila, ne sama sebe hvallila, druge ne zaničvala. Mlado lice kakor

roža ocveti, lepo ohlačilo pregrehe zakriti ne more. Če bi ravno mene posvetni ljudje hvalili, za menó glédali ino hodili, saj bi za to vender boljši ne bila, lahko pa slabši. — Lepo pohlevno hočem živeti, se brez potrebe ne pogovárjati, z' posvetnim' ljudmí se ne zná-niti, samo skerbet, de tebi dopadem, ino pa dobrim, poštenim ljudém. Za vso posvetno lepoto ino dobroto ne maram, kér le tebi dopastji želim.

3. Tretja roža čednosti moje naj bo zelen rožmarin, pobožnosti ali bogabojéčnosti živa podoba. — Poslušati hočem, o Jezus, zvesto nauke tvoje, kakor Marija, Marte sestra, ki je per tvojih nogah sedela; rada moliti, prav pogosto vést izprašovati, skerbno čuti, de v' pregrehah ne zaspim. Kakor modre device hočem vedno perpravljena biti, kedar me k' sebi zaklical boš. Skerbeti hočem za to, kar tebi dopade, ne pa zapelivim možtvam téga svetá; de si bom nar bolj del izvolila, ki meni nikdar odvzét ne bo.

4. Šterta roža moja naj bo žlahen nagelc, (klinčec,) drage pridnosti lepa podoba. Rada bom vbogala stariše svoje, tud' gospodarje in gospodinje, kedar ti meni to zapovéš, naj de bom v' svojim življenji tvoj dober duh. — Pridno in zvesto hočem délati, ne le na videž zavólj plačila, saj boš ti enkrat moj večni plačnik.

Rada ko Marta bóm drugim postréglá, sebi pertergalá, vbožčekom dala; enkrat boš, meni vse to povernil, kedar veselo meni porečes: „Blagor tebi, dobra in zvesta dekla, ker si bila v' malim zvesta, hočem te črez veliko postaviti; pojdi v' veselje svojiga Gospoda.“

5. Pjeta rožica m'ojiga življenja siva potóčnica, zadovoljnosti lépa podoba, naj bo. — Veselo hočem v' tem stani živéti, v' kateriga si mene postavil; saj je le on za mene nar boljši, kar si ga meni ti sam izbrál. Tudi z' slabéj živežam, z' slabši jedjo hočem za dobro vzeti, saj le en časek na zemlji živim. Gospoškiga, ali prevzétniga oblačila sebi omišlovala ne bom, imenitnih služb tud' ne jiskala, kér so one sploh bolj nevarne, kakor pa miren kmétovski stan. Ne bom se vádila mehko živeti, ker razvada nar več ljudi nesrečnih stori.

Le v' nebesih so moje želje, tamkaj jišem svoje veselje, le gor na nje poglédvala bom. „Kjér je moj zaklád ali šac, naj bo tudi moje serce.

6. Šesta rožica naj bo rudéča vertnica, ali gartroža, poterpežljivosti viden spomin. Križe ino težave bom voljno nosila, ki nam v' nebesa pomágajo. Tadi moj Jezus ti si moral terpeti ino skoz terplenje v' svoje veličastvo jiti, zakaj bi ne terpela gréšnica jez? — Ne bom se jezila, ne preklinjala, tudi ne hudo z' hudim povračovala, kér me ti lepo pohlevno biti vučiš. Po poti

terplenja bom voljno za tebo hodila, ker mene za sebo vabiš, ter govoriš. Kdor hoče za menó priti, naj svoj križ zadene, ino hodi za menó; naj de, kjér si ti moj Izveličar, tudi jez tvoja služavnica bom.

7. Sedma roža čednosti mojiga serca naj vesela sónčnica bo, podoba božje ljubezni. Kakor se ona za svetlim soncam ozira, pogleduje ino obrača, hočem tudi jez glédati samo za tebo.

Nečisti ljubézni v' serce svoje ne dopustim; sam ti, Jezus moj, v' njem prebivaj! Móžkiga spola ne poželim, ino nočem nobéniga poznati, dokler tvoja sveta volja ni. „Glej, jez sim dekla mojiga Gospoda; naj se meni po tvoji besedi zgodi.“ — Le samo eno te prosim, le samo eno želim; naj tebe vékoma ljubim, ker si tudi mene ti ljubil, prej ko sim tebe poznala.

Te sedem rožic mojiga serca vzemi, o Jezus, naj bojo tebi prijeten dar! Z' tem čednostmi hočem lépsáti svojo živlenjé, iz teh rožic tebi deviški venec splétati, dok'er boš enkrat Ženin moj, meni za njega krono živlenja véčniga dal; ki živiš, ino kraljuješ, z' Bogam Očetam in z' svetim Duham večkoma. Amen.

VIII. Juterni izdihleji ino molitve.

Kedar se zbudiš, pokrižaj se ino reci:

Bog, moj Bog! tebi se zbudim, ino te lepo zahvalim, de še živim. Čast ino hvala bodi Bogu Očetu, ino Sinu ino sv. Duhu sdaj ino vekomaj. Amen.

Ne poležavaj, ako si zdrava, in hitro vstani, rekoč:

Jezus, moj vsmileni Jezus, ki si za mene vmerl, ino veselo spet od smerti vstal! varval si me nicojšno noč, varji me še donišni dan, ino pomagaj mi, de bom v' vsih rečéh zvesta služavnica tvoja.

Ne hodi razgalena 1) med ljudi, ampak hitro ino pošteno se obleči, rekoč:

Obleci me, o Gospód! z' oblačilam nedóžnosti, ino z' Oblačilam svete cédnosti; naj ne dopadem pregréšnemu svétu, ampak le tebi, svojimu Bogu!

Kedar se vnivaš izdihni iz globočine svojiga serca, rekóč:

Operi me, o Bog, v' svoji milosti, ino očisti mojo dušo vsih prégréšnih mádežov, naj bode bela bolj kakor sneg, de z' čistim sercam tebi služim.

Kedar si glavo oplétaš, pošteno si jo opleti, ino reci:

1) Razgarana.

Dobrotlivi Jezus, za mene z' ternjam kronan ino zasramván! daj mi pravično pamet, naj se tako nosim, de si bom nebeško krono zaslužila, ino jo per tebi v' nebesih nosila vékomaj. Amen.

Če vtegneš, poklekni zdaj, povzdigni serce ino roke, ter reci:

Oče, ljubi Oče! glej tvoje déte pred tebo kleči, serce ino roke k' tebi derži, ino te pohlevno prosi: ozri se milo na mene svojigá otroka, ino zasliši moje juterne hvale ponižen glas. — V' tvojih rokah sim spala, v' tvojim imenu vstala, v' tvoje svete roke se tudi dones izročim. Saj veš, česar mi je dones nar bolj potreba; daj mi, kar tebi dopade, ino bo za mene prav. Vselej ino v' vsih rečéh izidi se tvoja sveta volja.

Jezus, moj vsmileni Jezus, preljubi ženin duše moje! ne zapusti me dones služavnice svoje. ino varji me, de ne bom tebe razžalila, ne tebe zapustila, ki si moj dober pastir. Tvoja roka naj me vodi, de v' hudo ne zajdem: tvoja roka naj me brani, de sovražnikam v' roke ne pridem; naj po tvojih svetih naukih zvesto živim.

Sveti Duh, tažej (troštar) moje duše! daj meni dones svojo milost ino pomoč. Kakor se mlada zarja črez hribe ino doline milo razliva, in zlato sonce vse stvari razvetli, naj se tudi čres mene razlije tvoje posvečejoče gnade izveličanska luč, de bom spoznala ino storila vse, kar je prav, ino se vsiga hudiga

varvala, ki tebe žali. Naj pógásnejo vse hu-
de želje v' mojim sercí, potihnejo naj vsi
slabi počutki, v' mojim životi, de bode moje
teló čisto ino vredno tvoje prebivališe.

Bodi češena ino hvalena presveta Trojica.
Bog Oče, Sin ino sveti Duh, v' tréh peršonah
en sam Bog, zdaj ino vekomaj. Amen.

Perporoči se Mariji devici, rekòč:

O vsih devic devica, Marija moja mati!
bodi moja prošnica, jez pa tvoja vredna hčer:
naj de bom Jezusu zvesto služila, ino se v' ne-
besih per njem z' tebo veselila. Amen.

Perporoči se angelo varhu, ino reci:

Moj zvesti angel varh, vódi me dones po
poti resnice ino pravice, ki v' nebesa peljá.
Opominjaj me, de v' nevarnosti ne zajidem;
podpiraj me, de v' skušnjavah ne padem; naj
de ne bom na Boga pozabila, ampak terdno za
teboj hodila k' svetim nebesam na Očetov
dom. Amen.

Zdaj moli apostolško Vero, po tem Oče naš, ino
Češena si Marija.

Ako ne vtegněš vsiga tega moliti, koljkor zamoreš,
potem pa stori dober namen, rekòč:

V' imenu božjim hočem dones svoje dela
začeti, vse pridno ino zvesto storiti, vse teža-
ve voljno poterpeti, kér je božja volja tako;
vse naj k' bóžji časti bó. — Varvala se bom
z' božjoj pomočjoj vsakiga greha, posebno
pa, katerim sim nar več nagnjena (pomisli,
kateriga greha se ti je nar bolj varvati.)

V' hudo tovaršijo dones ne bom hodila,
in če me sreča, bom se nje skerbno zognila;

vsako skušnjavo terdno premagala bom. Bog je s' menoj; kdo bo zoper mene. Bog mi pomagaj! Amen

Po tem se poškropi, ino pojdi veselo na svoje delo.

IX. Posebni izdihleji črez dan.

Kedar delo začneš, reci:

Bog, moj večni gospodar! ti mi daš to delo; k' tvoji časti storim ga zvesto in veselo. Le po tvoji sveti volji vse storiti prav želim, in se véčniga plačila tam v' nebesih veselim. Vse k' večí časti božji! Amen.

Kedar delo dokončaš, izdihni:

Mojo delo je storjeno, tebi Oče, izročeno; sveti žegen delu daj, men' pa enkrat sve-ti raj. Amen.

Pred jedjo se pokrižaj, moli Oče naš, in po tem reci:

Blagoslovi (požegnaj), večni Oče! svoje dare ino nas; de jih bomo zavživali k' tvoji hvali vsaki čas. Po Jezusu Kristusu, gospodu našim. Amen.

Po jedi se pokrižaj, ino reci:

Hvalen bodi večni Bog za dobrote svojih rók, ki smo jih zavžili. Ljubi Oče! prosimo te, vse potrebno daj nam še, vselej se nas vsmili! Po Jezusu, Kristusn gospodu našim. Amen. Oče naš i. t. d. Češena si i. t. d.

Kedar uro slišiš izdihni:

Bodi hvalen, večni Oče! vsako uro, vsaki čas. Zdaj in na posledno uro, oče, vsmili se čez nas! Amen.

Kedar obhajati grejo, poklekni, Jezusa pozdravi, ino reci:

Jezus! ti zdravje bolnikov! daj bolnima svojo pomoč, naj mu bo srečno ózdravit', ali pa vmreti mogóč. Daj njemu vredno prijati tvoje presveto telo, da mu bolézn ne k' smerti, ampak v' zveličanja bo. Amen.

Kedar slišiš merliču zvoniti, reci:

Bog se vsmili vérne duše, ki je 'z tega sveta šla; daj ji, de bo tam v' nebesih svet'ga raja vživala. Oče naš i. t. d. Česena si Marija i. t. d.

Bog ji večni pokoj daj, in večna luč ji svéti naj! Naj počiva v' miru! Amen.

Ako se v' malim pregrešiš (velikiga greha se varji ko smerti) le hitro izdihni:

Oče! zopet sim grešila; oh, kako je meni žal! Zaj boš meni gnado dal, de ne bom več tebe razžalila. Bog, bodi milostiv meni vbogi grečnici! Amen.

Kedar memo zerkve greš, v' kateri je presveto reš-no Telo, desno koleno perpogni, ino reci:

Oh, bodi česeno ino hvaleno Jezusa reš-no Telo v' presvetim zakramentu! Kedar prebivaš med nami ti, naj tudi živimo v' tebi mi, zdaj ino vékomaj. Amen.

Ako presvetiga rešniga Telesa v' cerkvi ni, z' glavó, se prikloni, rékóč:

Bodi česén večni Bog v' svoji sveti hiši; tukaj prošnje vsih otrók, ljubi Oče, vsliši;

Enkrat nam pa priti daj v' večno hišo, v' sveti raj! Amen.

Memo križa gredoč, glavo nisko perpogni, rekóč:

Križan Jezus! tebe molim ino te častim, ter skoz tvojo smert na križi bit' zveličana želim! Memo podobe Marije device gredé, glavo perpogni, rekóč:

Počeséna bod' kralica, božja mati in devica! O Maria, pros' za nas zdaj ino posleden čas!

Memo podobe svetnika alj svetnice glavo nekoljko perpogni, ino reci:

Bodi pozdravljen - a svéti - a I. izvoljen - a božji - a svetnik - ca! bodi vselej ti per Bogu naš - a mogočen - a prošnik - ca!

Memo britofa, (pokopališa) gredoč, reci:

O Gospód! vsim vérnim dušam večén pokoj daj. Naj počivajo per miru, večna luč jim svéti naj! Srečno nam daj vsim zaspát', enkrat pa veselo vstát' k' večnimu življenju. Amen.

X. Večérne molitve ino izdihleji.

Kedar sonce zahaja ino se začne mračiti, reci:

Dan se je nagnil ino začelo se je mračiti, spet je en dan mojiga življenja per kraji, spet sim en dan bližej smerti, bližej večnosti,

srečne ali nesrečne! Oče nebeški, naj bo donšan dan k' tvoji večji časti ino k' mojmu zveličanju dokončan! — Kedar se bo perbližal hladen večer mojiga življenja, ino bo ljubo sonce vgasnilo pred mojimi očmi, naj meni svéti večna luč tam v' deželi očetovi, kjér ni nobene noči, ampak kjér izvoleni v' večni svetlobi prebivajo. Amen.

Kedar angelsko česenje odmoliš, spomni se vérnih duš v' jicah, ino reci:

Bog jim večer pokaj daj, večna luč jim svetí naj! V' miru naj počivajo vsi véрни mertvi. Amen.

Kedar se ležat spravljáš, poklekni ino moli:

Oče nebeški! glej, tvoje déte na svojih kolenih pred tebo klečim, svoje roke k' tebi povzdignem, ino te iz čéliga serca zahvalim za vse dobrote, ki sim jih vse svoje žive dni od tebe prijela, posebno pa za te, katére sim dones zavžila.

Lehko je dones posleden večer mojiga življenja na sveti! — Kaj bo za mene, če me ničoj na rajtengo k' sebi pokličeš? — Ljubi Oče! daj mi hvaležno spoznati, kaj sim posebniga dones od tebe prijela, de se tebi vredne zahvalim; — pokaži mi pa tudi, v' čem sim tebe dones razžalila, de svoje grehe objokam, tebe za odpušanje prosim, se poboljšam, ino enkrat na sodbi vsmilenje najdem.

Pomisli zdaj posebne dobrote, ki si jih prijela; srečo, ki si jo imela, ino se zahvali, rekóč:

Moja duša hvali Gospoda, ino vse kar je v' meni, hvali njegovo sveto ime. Hvali Gospo-

da 'moja duša, ino ne pozabi njegovih dobrót!
 — Hvalite Gospoda z' menoj vsi izvoleni božji
 v' nebeših, vse stvari na nebi ino na zemli hvalite Boga! Velike reči je meni storil, on, ki je mogočen ino sveto njegovo ime.

Zhast ino hvala Bogu i. t. d.

Zdaj pobaraj svojo vest posebno za sedem reči:

1. Kako sim kaj dones molila?
2. Sim rada zvesto délala ino svoje dolžnosti dopolnila?
3. Ali sim komu kako škodo naredila?
4. Sim kaj gerdiga mislila, ali poželjela, ali gledala?
5. Ali sim kaj nespodobniga govorila, legala, opravljala, kaj takiga poslušala?
6. Ali sim v' kaki hudi tovaršiji bila, kaj hudiga storila?
7. Kako sim dones dopolnila, kar sim obljubila; se pobóljšala! ali pohújšala?

Zdaj na persi terkni, ino izdihni:

O Gospód! bodi mi gréšnici milostiv, ino odpusti mi vse moje grehe, ktére vém, in ktérik ne vém. Saj nočes, de bi jez gréšnica vmerla, ampak de se k' tebi povernem ino véčno živim. — O moj Jezus! prosim te za tvojih svetih pet kervavih ran, ne daj, de bi v' svojih grehah zaspala. Milo jih objokam, se jim odpovém, in tebi terdno obljubim svoje življenje poboljšati, de bojo tudi nebeški angelji mene veseli. O moj Jezus; duh je scer voljn, alj slabo je moje meso; daj meni svojo milost ino pomoč. Čuti hočem ino moliti, de v' skušnjavi ne padem.

O Marija, mati božja! bodi moja vsmilena mati, ino prosi za me, de per Bogu vsmiljenje najdem.

Moj zvesti angelj varh! prosi za mene ino varji me, de se zopet ne pregrešim.

Vsi svetniki ino svetnice božje! prosite sa me, de se prav spokorim, ino srečno k' vam v' večno zveličanje dojdem. Amen.

Večérni blagoslov ali žegen.

Preden se v' posteljo podaš, se poškropi, ino pokrižaj, rekoč:

Blagoslovi (žegnaj) me Bog † Oče, ki me je vstvaril, Bog † Sin, ki me je odrešil, ino Bog sveti † Duh, ki me je posvetil. Milost ino pomoč presveté Trojice, ljubi mir Gospoda našiga Jezusa Kristusa, moč njegoviga bridkiga terplenja in smerti naj nad menoj prebiva, ino me vsiga hudiga varje na duši in telesi.

O sveti Bog! sveti močni Bog! sveti močni nevmerjoči Bog! vsmili se me, ino ovarji me nagle smerti. Tvoje vsigamogočno varstvo naj nad menoj bodi, tvoja vsigamogočna roka naj me brani, ino odverne vse vidne in nevidne sovražnike, ki me zalezújejo. Tvoja luč naj mi sveti, de večne smerti ne vmerjem. V' tvoje roke, o Gospód, izročim svojo dušo. O Jezus! tebi živim, o Jezus! tebi vmerjem: o Jezus! tvoja sim živa ino mertva. Amen.

Kedar se islačiš, izdihni:

O Gospod! daj mi isleči stáriga človeka: pregrešno poželenje ino hudobne navade; naj vse hudobno vselej v' meni zaspi, ino se nikolj več ne zbudi, kar tebe žali. Amen.

Ako si trudna, ino ne moreš veliko moliti, pred posteljoj poklekni, se pokrižaj ino reci:

O moj Bog! ki si me varval donašen dan, varji me še nicojšno noč vsiga hudiga na duši ino telesi.

Zahvalim te za vse, kar sim dones zavžila; odpusti mi, če sim tebe ražalila. Daj meni ino vsim, za katere sim dolžna moliti, sladko spati, jutri zopet zdravim vstati, ino jit' veselo spet na svoje delo. Amen.

Oča naš i. t. d. Češena si i. t. Vérjem i. t. d.

Bodi po noči sramožliva v' postelji, posebno če z' tovaršicoj ležiš. Ne stori ino ne dopusti, česar bi te pred poštenimi ljudmi sram bilo, Bog vse vidi, Bog vse vé.

Juterne, podnévne ino večérne molitve je dobro iz glave znati, de se lahko vselej ino povsodi tudi brez bukvic opravijo.

XI. Mašne molive.

Kedar v' cérkuv stopiš, poškropi se, rekóč:

Z' nebeškoj rosoj, o Gospód! poškropi me, vsih mojih grehov omij me, de spodobno v' tvojo hišo stopim, ino z' čistim sercam tebi služim. Amen.

Pred svetoj mašoj.

Ako vtegneš spremljaj posebno dve reči:

- 1) Jezusa na góri Kalvarji, koljko je iz ljubezni za nas terpel, in kako na križi vmérl:
- 2) Jezusa na altarji v' presvetim réšnim Telési, kakó je per zadni večerji daritvo 1) svete maše postavil, ino kakó iz ljubezni do nas med nami prebiva; ter skleni, kar si za vse to njemu dolžna, ino moli:

Jezus božji vučenik, odrešenik ino zveličar moj! kako močno si me ljubil, de si iz nebés na zemljo prišel, mene izveličat. Iz ljubezni si na križi za mene vmérl, ino svojo rešno kri prelil. V' večni spomin svoje ljubezni si per zadni večerji nekervavo daritvo svete maše postavil, naj bi se tvoja darituv na križi v' sv. cérkvi vedno ponóvljala, ino jez nikdár ne pozabila, koljko si mene ljubil, prej ko sim tebe poznala. Oh, daj mi zdaj žive vére pravo luč, ino goreče ljubezni živo moč, de bom z' hvaležnim sercam to daritvo svete maše z' tvojim mašnikom tako vredno obhájala, kakor si nam jo k' svojimu spominu obhájati zapovedal. Amen.

K' začetku sv. maše.

Kedar mašnik pred altarjam moliti začno.

V' imeni Boga † Očeta, ino Si † na, ino svétiga † Duha perstopim tudi jez z' božjim na-

1) Ofer.

méstnikam k' tvojimu altarju, tebe neskončno vsmilen Bog! spodobno častit, za vse prijete dobrote hvalit, ino še za prihodno prosit, kar mi je na duši ino telesi potrebniga; pósebnó odpušanje grehov.

O nar svetejši Bog! kako bom jez grešna stvar obstala pred tvojim obličjam? Z' poniznim ino vjókanim sercam se pred tebo obtožim ino spoznám, de sim velika grešnica. Moji grehi, moji grehi, moji preveliki grehi! Prosim vender ino skoz prošnjo Marije vselej device, vsih svetnikov ino svetnic terdno zavupam, de mi boš vse grehe odpustil, ino me vredno storil, tebi to nar svetejši službo, ino edino dopadljivo daritév spodobno opravljati. — Oče vsmilenja, ino Bog vsiga toláženja (trošta), vsmili se nas!

Gloria ali slava Bogu.

Češen ino hvalen bodi Bog v' nebesih ino na zemlji; sreča ino mir ljudém, ki so dobre, Bogu vdane volje. — Molimo te, častimo te, ino hvalimo za vse, edino trojni Bog, ki si vse časti in hvale vreden. Oh, naj te hvali in česti, vse karkolj živi v' nebesih in na zemlji. Čast ino hvala Bogu Očetu, i. t. d.

Premišluj, kako so angeli per rojstvu Jezusovim Bogu slavo péli, kako pa grešniki Jezusa čerteli, 1) ino preganjali.

1) Sovražili.

M o l i t u v.

Kedar mašnik na možki strani molijo.

Vsigamogočen večer Bog! vsliši molituv svoje svéte cérkve, katero tebi zdaj skos tvojiga mašnika v' svete nebesa pošilja. Vsmili se naše duhovske ino deželске gosposke, de nas po tvoji sveti volji vlada (viža). Daj nam svojo milost in pomoč, vse storiti, kar nam zapovés, ino vsiga se varvati, kar nam prepoveš. Daj nam tudi vsiga, česar potrebujemo za dušo in teló. Ino ker sami vslišani biti nismo vredni, se z' vsim' svetniki ino svetnicami sklénemo, ter tebe nebeški Oče, za vse to ponižno prosimo. pó gospodu našim Jezusu Kristusu, tvojim Sinu, ki z' tebó živi ino kraljuje v' edinosti svetiga Duha, Bog od vékomaj do vékomaj. Amen.

Premišluj zdaj, kako Kristus na oljski gori moli, in tudi nas opominja čuti ino moliti.

B e r i l o a l j l i s t.

O Bog, ti večna resnica ino modróst! ki se nam svojim otrokam že skoz stvarjene reči spoznávatí dajaš, posebno pa v' bukvah svetiga pisma svojo voljo razodevaš; oh daj mi vselej spoznati vse, kar je prav, pa tudi v' djanju storiti, kar tebi dopade.

Sveti Duh, ki v' svetih pismih z' nami govoriš, nas pravično ino bogaboječo živeti vučíš, razsveti moj um 1) ino podpiraj mojo

1) Pamet.

voljo, de bom vse svoje dni po poti resnice ino pravice hodila. Amen.

Ako vtegneš do sv. Evangelja le te resnice preišluj!

Iz bukev modrosti. 4, 1 — 3.

„O kako lep je čist rod, kateri se čednosti sveti, zakaj njegov spomin je večer, kér per Bogu ino ljudéh hvalo ima. — On nosi, ko premagvavec, večno krono, kér je plačilo za vojskovanje za čistost zadobil. Hudobnih rodovita množica pa ne bo za nič, ino prešestno zasajenje ne požene globokih korenin, tudi nima terdniga debla.“

Iz lista sv. Pavla I. na Tesalon: 4, 3 — 5.

To je volja božja, vaše posvečenje, de se zderžite nečistiga djanje, de vas vsak vé svoje telo ohrániti v' svetosti ino časti; ne po gnanji poželenja, kakor nevérniki, kateri Boga ne poznajo.

E v a n g e l j.

Kedar se bukve preložijo ino mašnik na žensko stran stopijo.

V' imeni Boga † Očeta, ino Si † na, ino svetiga † Duha, vstanem poslušat vesel glas božjiga kraljestva Jezus nam ga je iz nebés na zemljo prinesil, de nas vuči na tim sveti pošteno ino veselo živeti, po smerti pa srečno v' večno zveličanje priti.

oni sinice Iz evangelja sv. Matevža 5.

Jezus je odpérl svoje usta ino je učil, rekóó: „Blagor 1) jim, ki so čistiga serca; kér oni bojo Boga glédali. — Blagor mirnim, ker bojo otroci božji imenovani. Blagor vam, kedar vas bojo kleli ino preganjali ino vse hudo zoper vas govorili zavolj mene; veselite se, ino od veselja poskakujte, zakaj vaše plačilo je obilno v' nebesih.“

Pod tem svetim evangeljskim nauku hočem živeti ino vmreti, ter sim perpravljena tudi dati svoje življenje za nja.

V é r a.

Vérjem v' Boga Očeta i. t. d. Vse, kar je Bog razodél ino nas, sveta mati katolíška cerkuv vérvati vuči, hočem za véčno resnico prave izveličanske vére imeti, v' tej sveti veri živeti ino vmreti. O moj Bog! poterdi me v' tej sveti pravi véri, povzdigni moje vpanje, vžgi v' meni gorečo ljubézn, ino pomagaj mi, de kar vérjem, tudi v' djanji pokažem. Amen.

Premišluj Jezusa, kako je bil vjét, v' terplenje ino smert peljan za naše odrešenje.

D á r o v a n j e. 2)

Kedar se pozvoni, ino mašnik kelih odkrijejo.

Sveti, véčni Bog, Oče nebeški! jez tvoja vboga, revna stvar, sklenem vse svoje misli

1) Izveličani so. 2) Ofrovanje. (Aldovanje.)

ino želje z' tvojim mašnikam, ino tebi darujem te tvoje dare, kakor tvoja sveta cérkuv želi; v' zahvalo za vse prijete dobrote, v' odpušanje grehov, za vse žive ino mertve, ki potrebujejo tvoje milosti ino pomoči.

Oh, kaj bi srta tebi dala, de bi tebi dopadla! Vse, kar dobriga imam, je tvoje, le slabosti ino pregrehe so moje; ino ravno te so, katire ti sovražiš. Z' Jezusam, svojim ljubim izveličarjam se sklenem, ino tebi Oče nebeški, svojo dušo ino telo, posebno pa svoje serce, izročim, vse svoje želje tebi darujem: saj ponižaniga ino zgrévaniga serca ne boš zavergel, o Bog!

Vzemi Oče, kar je mojiga, ino daj mi, kar je tvojiga: vse kar tebi dopade. Živa ino mertva naj vsa tvoja bom!

Kedar si mašnik roke vmivajo:

Sveti Bog! le iz nedolžnih rok tebi dar dopade, ino molituv iz čistiga serca oblake prede. Očisti mojo dušo ino teló, naj tvoj sveti tempel bo; ino opèri moje serce, naj bo tebi posvečen altár, iz kateriga se naj k' tebi povzdiguje večna hvala ino čast. Čast ino hvala Bogu Očetu i. t. d.

Kedar se mašnik obernejo; rekòč: Molite bratje! moli:

Vzemi, o Gospód! te dar iz mášnikovih roh v' hvalo ino čast svojiga imena, v' naše izveličanje ino k' pridu vse svoje svete cérkve. Naj bo prijetna naša darituv Bogu Očetu vsiga mogočnimu. Amen.

Zdaj preišluj, kako je bil Jezus za nas kervavo tepen, z' ternjam kronan, ino po krivim k' smerti obsojen.

P r e d g l a s j e.

Kedar mašnik pojejo, alj tiho molijo.

Povzdigni se moje serce iz pozemeljskiga prahú, moj duh povzdigni se k' svetim nebesam, ino jezik moj prepevaj hvalo Bogú, po Jezusu Kristusu Gospodu našimu. Kér pa tebe, kralj večne časti, spodobno hvaliti ne morem, se z' vsimi angeli ino arhangeli, z' Kerubimi in Serafini sklenem, ino z' njimi združena neprenehamá prepévati želim: Svét, svét, svét si Gospód Bog, stvarnik vsih reči! Nebo ino zemlja sta polna tvoje časti. Hvalen bodi, ki pride v' Gospodovim imeni!

S p o m i n z a ž i v e.

Oče nebeški, ki nas, svoje otroke, neskončno ljubiš, in tudi hočesh, naj se kakor bratje, ino sestre med sebo ljubimo, ino eden za drugiga molimo; ponižno te prosim, spomni se svojiga služavnika, našiga pápeža I. našiga škofa I. našiga cesarja I. ino vse naše duhovske ino deželske gosposke. Daj nam v' svoji milosti dobre poglavarje, ino vižarje modre, de nas k' vsimu dobrimu napeljújejo, ino vsi-ga hudiga várjejo.

Ozri 1) se milostivo na moje ljube, I. I. do-

brotnike, prijatele, znance, tovarše ino tovaršice; pa tudi mojih sovražnikov se spomni, ino daj vsim, kar jim v' izveličanje služi.

Vi izvoljeni božji, svetniki ino svetnice, ki ste že srečno došli na dom večniga Očeta! tudi vi za nas prosite, naj de bomo po vaših stopinjah za Jezusam zvesto hodili, ino se enkrat z' vami per njem veselili, njega hvallili ino častili. Amen.

Premišluj, kako je Jezus z' težkim križom k' smerti peljan ino križan.

Pred povzdigvanjam.

Misli si Jezusa per zadni večerji, ino reci:

Vsmileni Jezus, zdaj se bojo godile nar veči skrivnosti naše svete vére, ino ponovile nar svetejši reči, ki si jih ti per zadni večerji storil. Vzel si kruh v' svoje presvete roke, si ga požegnal, razlomil ino svojim vučencam dal, rekóč: „To je moje telo;“ ino bilo je tvoje presveto rešnje teló. Vzel si kelih z' vinam, si ga požegnal ino svojim vučencam dal, rekóč: „To je kelih moje kervi, nove ino večne zavezé, ki bo za vas, ino za veliko jih v' odpušanje grehov prelita;“ ino bila je tvoja presveta kri.

Ravno to ponóvljajo tudi tvoj namestnik zdaj na altarji. Kruh in vino se spreméni v' tvoje telo ino kri: po njihovih rokah se zdaj, kakor nekdej na križi, Očetu nebéškemu za nas daruješ.

K' povzdigvanju presvete hostije.

Bodi pozdravleno Jezusa rešno telo, od Marije rojeno, na križi za me vmorjeno. V' vsi ponižnosti tebe molim, svojiga Gospoda ino Bogá. Vsmili se me vboge grešnice, ino zveličaj me zdaj in na mojo posledno uro. Amen.

K' povzdigvanju presvetiga kelha.

Bodi pozdravljena Jezusa rešna kri (kerv) do zadne kaplice za me prelita! Vsih mojih grehov me omij, ino ohrani dušo mojo v' večno življenje. O moj Jezus! jez v' tebe vérjem; o vsmileni Jezuš; jez v' tebe zavupam; o dobrotlivi Jezus! jez tebe ljubim. Lepo te prosim, vsliši me, vsih svojih vérnih vsmili se, živih ino mertvih. Amen.

P o p o v z d i g v a n j u.

Oča nebeški! tebi zdaj darujem z' mašnikam v' družbi vsih vérnih ravno tisti dar, ki je bil na križi za naše grehe darovan: Jezusa Kristusa tvojiga Sina presveto telo ino kri, ki zdaj na altarji v' podobi kruha ino vina živi.

Oh, koliko je vender moja duša vredna, de si Jezus ti za njo svoje življenje dal! Kako hudóben je gréh, ki je tebe na križi vmoril! Zvesto hočem skerbeti za dušo svojo, čisto varvati nevesto tvojo; rajši hočem vmreti, kakor v' grehi živeti. Oh ljubi ženin duše moje! ne zaverzi neveste svoje, ino pomagaj mi tebe zvesto ljubiti. Amen.

S p o m i n z a m e r t v e .

Večni Oče! naj nekervava daritev tvojiga Sina tebi dopade, ki jo po mašnikovih rokah zdaj za žive ino mertve oprávljamo. — Vsmili se vérnih duš rajnih (I. I.), naših bratov, sester, znancov ino prijatelov, ki so pred nami v' Gospódu zaspali. Daj jim ino vsim vérnim mertvim véčniga zveličanja vživati, ker so tudi tvoji otroci. Tvoji neskončni ljubezni jih izročimo; saj jih tudi ti ljubiš. —

Daj pa tudi nam, popotnikam na zemlji v' srečno družbo svojih izvoljenih priti, ino tebe o Jezus z' vsimi svetniki ino svetnicami tamkaj od obličja do obličja glédati, kakor tebe zdaj v' presvetim rešnim telesi pričujočiga vérjemo, ino z' ponižnim sercam molimo. Amen.

O č e n a š .

Neskončno večni Bog! kako srečna sim, de tebe za svojiga Očeta imam, ino lahko molim, kakor tvoje dete, rekóč: Oče náš i. t. d.

Vslísi, Oče! naše prošnje, ino daj nam vse, kar tebi dopade. Ne naša, ampak tvoja sveta volja naj se vselej izide. Amen.

Premišluj, kako je Jezus na križu vmerl, ino reci:

P r e d o b h á j a n j a m .

O Jezus, jagne božje! ki odjamlješ grehe sveta, vsmili se me; odvzemi mi grehe vse ino svoj ljubi mir mi daj, kteriga svét ne more dati. Z' tebo naj vekómaj sklénjena bom.

Ti si moja vinska terta, ino jez sim tvoja mladika. Le dokler v' tebi živim, lahko veliko dobriga stórim; brez tebe nič ne zamorem. Suho véjo v' ogenj veržejo, de zgori; tako se tudi duši godi, ki se je tebe ločila.

Iz ljubezni si nam zapustil svojo presveto veló ino kri; ino kdor tajisto vredno zavžíva, v' tebi ostane, ino ti v' njem. Oh, naj bi tudi jez vredna bila, de bi tebe pogosto zavžíla!

Pomisli svojo nevrednost, ino po tem trikrat na persi terkni, z' mašnikam rekóó!

O Gosód! nisim vredna, de pod mojo streho grés; temuč reci le bésedo, in moja duša bo ozdrávljena.

Ako pa ravno nisim vredna, vender sim tebe močno potrebna; in ti boš mene vredno storil, tebe zdaj v' duhi prijeti.

D u h o v n o o b h a j i l o .

O Gospód Jezus Kristus, pravi živi Bog ino človek v' presvetim rešnim telesi pričejóó! jez v' tebe vérjem, tebe molim, tebe iz celiga serca ljubim, ino v' tebe zavupam; de me ne boš zaverigel, vboge grešne stvari, ampak v' svoji gnadi ohranil, in mi dodelil večno življenje. Pridi, o Jezus! v' serce moje, ino očisti ga vsih pregréh. Z' svetimi čednosti ga olepšaj, de bo vredno prebivališe tvoje. Združi se z' menó ino ne daj, de bi se kdaj več tebe ločila. Pomagaj mi volju Očeta nebeskiga zvesto dopólniti po tvojim svetim nauki vselej živeti, de boš ti v' meni prebival, ino jez v'

tebi živila. O presladki Jezus, ti ljubezn moja, vsa naj bom tvoja! Amen.

Premišluj Jezusa, kako je bil pokopán, ino je tretji dan veselo od mertvih vstal. — Perporoči se mu za milost pravičuo živeti, srečno vmreti, ino tudi sodni dan veselo od mertvih vstati.

P o o b h a j a n j i.

Kedar mašnik na možki slrani molijo.

Vsigamogočni večni Bog! ki hvaležno serce ljubiš, bodi sto tavžentkrat zahvalen za vse milosti ino dobróte, ki jih meni, ino vsimu svetu deliš, posebno pa, de sim dones darituv svete maše srečno oprávila. Z' Jezusovim neskončnim zasluženjam svojo slabo službo sklenem; on bo dodál, kar moji spodobni pobožnosti 1) pomankuje. Naj tebi dopade, Oče nebeški; moje zahvale dar, po Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

Kedar mašnik križ storijo.

Blagoslovi (žegnaj) vsigamogočni Bog Očče, Sin † ino sveti † Duh mene ino vse moje ljudi. Oblagodari vse moje pote ino opravila, de bom vse srečno storila, k' tvoji večí časti, meni pa v' izveličanje. Amen.

Preden iz cerkve greš.

Ljubi Oče! oveseléna zdaj tvojo hišo zapustim, srečno jo še sôpet objiskati želim, tebe tukaj časti ino hvalit. Poterdi mojo na-

1) Andohti,

prejvzetje, dopolni vse pravične želje, ino vze mi me enkrat v' večno veselje, de bom tam glédala, kar tukaj vérjem; tamkaj vživala, kar tu zavupam, ino tebe večno ljubila, svojiga Gospoda ino Bogá. Angel Gospodov vódi me; Vsi izvoleni božji prosite za me! Amen.

K r a j š i m o l i t v e

p e r s v e t i m a š i.

Kedar se poje, ali sv. roženkranc moli.

K' z a č e t k u.

Večni Bog, nebeški Oče; ki si nas toljko ljubil, de si nam svojiga Sina dal nas izveličat, tebi v' dolžno hvalo zdaj želim to sveto mašo darvati, za vse žive ino mertve, ino za katére sim pósebnó dolžna moliti. — To nekervavo daritvo svete maše sklénem z' kervavoj daritvijo, ki jo je Kristus za nas na svetim križi storil, ino per zadni večerji v' svoj spomin ponovljati zapovedal. — Sveti Duh, razsveti me, de jo bom vredno odhájala! Amen.

I. K' E v a n g e l j u.

Veselo vstanem ino spoznam ves zveličanski nauk, ki ga Jezus po svoji sveti cérkvi vuči, ino se zdaj v' sv. evangelij bére. Željno bom ta sv. nauk poslušala, pa tudi v' življenju zvesto dopolnila. Po njem daj mi, o Bog, živeti ino vmreti! Amen.

II. K' d a r v a n j u.

Vsigamogočni Oče! od tebe vse imamo, tebi v' dar po mašnikovih rokah kruh ino vina damo, naj se spremeni v' Jezusa meso in kri. Tebi izročimo svojo dušo in telo, naj tebi posvečeno bo vse naše djanje in nehanje! Amen.

III. K' p o v z d i g v a n j u.

O Bog! zdaj se na altarlji ponovilo, kar se je per zadni večerji godilo, in potem na križi dopolnilo. Kruh se spremeni v' Jezusa rešno teló, ki je bilo za mene križano.

O Jezus! v' tebe vérjem in zavupam, tebe ljubim, ino te ponižno molim. Jezus, vsmili se črez me!

Zdaj se vino spremeni v' Jezusovo rešno kri, ki je bila na svetim križi za mene prelita, O Jezus! tebe molim in ponižno prosim: vsmili se črez me! Skoz svojo sveto rešno kri vsih grehov me omij, in vsmili se črez vérne duše v' jicah! Amen.

IV. K' o b h a j a n j u.

O Gospòd! nisim vredna, de pod mojo streho greš; pa reci le besedo, in moja duša bo ozdrávléna. Kér sim pak tebe toljko potrebna; de mi brez tebe živetl ni, o daj mi zdaj tebe saj v' duhi prijeti! — Očisti mojo serce, vse misli ino želje; olépsaj mojo dušo z' svetimi čednostmi, ino vselej per meni ostani! Amen.

H' K o n c u.

Varstvo vsigamogočniga Očeta, pomoč božjiga Sina, ino milost svetiga Duha pridi čez nas, in ostani vsaki čas, zdaj ino vekomaj! Amen.

Vzemi nebeški Oče to daritvo svete maše, in posveti vso šivljenje naše k' tvoji veči časti. — Z' tvojim svetim blagoslovam (žegnam) hočem, se od tod podati, in v' tvojim imeni vse začeti, in končati. Čast ino hvala bodi Bogu Očetu i. t. d.

M o l i t u v

pred pridgoj alj kerš. naukam.

O Jezus, moj preljubi vučenik, ki si nam pot, resnica ino življenje! ti skoz svoje namestnike k' nam govoriš, ter nas vučis pravično živeti, srečno vmreti ino večno zveličanim biti. Odpri moje vušesa, de bom željno poslušala in zvesto ohranila besede večniga življenja. — Sveti Duh! perpravi serce moje, de bo seme božjiga nauka na dobro zemljo padlo, ino obilno dobriga sádu obrodilo. Amen.

Le rada poslušaj, koljkorkrat zamoreš besedo božjo; ona je tvoji duši, kar je živeš tvojimu truplu. — Ne glej toljko, kateri duhovnikov pridigajo ino kako, ampak le na to pomni, kar pridigajo; saj nauki niso pridgarjovi, temuč Njega, ki jih je poslal.

M o l i t u v p o p r i d i g i a l j k e r . n a u k i .

Hvala tebi, Jezus Kristus! za vse tvoje svete nauke. Naj bojo vselej moje veselje, moje zavupanje in moje želje; Daj mi svojo milost ino pomoč, de jih zvesto ohranim, skerbno po njih živim, ino se enkrat per tebi v' nebesih veselim, kakor si nam ti obljubil, ki živiš ino kraljuješ z' Bogam Očetam v' edinosti svetiga Duha, Bog od vékomaj do vekomaj. Amen.

Premišljúj, kaj tebe v' zaslišanim nauki posebno zadéva, — Skleui, kako boš po tem svoje življenje pobóljšala. — Ohrani strašne resnice, de te greha varjejo, pa tudi vesele, de te tolažijo. — Pogo-varjaj se rada per vsaki priložnosti od pridig ino keršanskih naukov; tak bojo tebi ino drugim v' večno življenje.

XII. O p r a v i l o s v . s p o v e d i .

Kar so ráne truplu, to so grehi tvoji duši. Huda, grešna navada je duši nevarna bolézn. Truplo se mora skerbno zdraviti, de ne vmerje, tudi duša čistiti skoz pogosto vredno prejemanje zakramenta svete pokore. V' večih nevarnostih ko si, hujši skušnjave ko imaš, bolj pogosto k' spovedi teci. Za odrašene device je dobro, vsaki mesenc k' spovedi jiti; če pa v' smerten greh padeš, kar te Bog varji! ó ne odlagaj nikólj čréz eno nedeljo; če moreš, še tisti dan se spovéj, alj saj popolnoma grevengo hitro obudi, ino skleni berš ko mogoče, spovedati se, ino ne več grešiti.

Pójiši si dobriga spovednika, ino prosi Boga, naj ti jih da. Derži se jih, kakor ótrok svojiga očeta, ino v' velikih grehah jih ne zapusti. Perpravi se skerbno k' spovedi, po redi pét reči, ki so k' spovedi potrebne.

M o l i t u v

se k' sveti spovedi vredno perpráviti.

Ljubi Oče, večna ljubézn! oglej se na mene vbogo gréšnico, ki v' žalosti svojiga serca pred tebo klečim, ino ponižno v' tvoje vsmilenje kličem. Oče! grešila sim, in nisim več vredna se tvoja hčer imenovati; alj vzemi me saj za nar zadnjo dekle nazaj, kér nočeš, de bi gréšnica v' svojih grehah vmerla, ino vékomaj zavéržena bila, ampak naj se spokorim, ino spokorna per tebi živim. Vstati hočem, in se podati pred sedež milosti božje, se svojih grehov spovedati, ino storiti pravo pokoro. O moj Bog! podpiraj me v' tim svétim opravili, in bodi mi vsmilen vbogi gréšnici! Amen.

I. Sprašovanje vesti.

M o l i t u v.

Vsigavédjoči Bog! ki naše nar skrivnejši misli vés, ino še toljko skrivne dela poznaš, razsvetli mojo vést, de bom na tenko spoz-

nala, koljko in kako sim tebe razžalila, svojiga Gospoda ino Bogá! — Lepo ponižno te prosim, pošli mi svetiga Duha, ki ga je vsim Jezus oblubil, ki tebe za njega prosijo, de si ne bom svojih grehov zakrivala, ne izgovárjala, ampak vse tako čisto spoznala, kakor sim jih pred tebo kriva, ino jih enkrat na sodbi božji poznala bom. — O sveti Duh! ti moje duše zveličanska luč, ki si me per sv. kersti posvetil, pridi, ino razjasni teme mojiga serca, de nobéniga greha ne pozabim, ino ne zatajim, ampak svojo vbogo dušo spet očistim, in odpušanje vsih svojih grehov zadobim. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našim. Amen.

R a z g l é d

kako se vést izprašuje.

za tiste, ki po redko k' spovedi grejo,

Kédar vést sprašuješ, se v' samoto podaj. Misli, de si pred ojstrim sodnikom v' sodbi, ino začni svojo vést prašati, kako si od zadnje spovedi, alj od tega časa, ko se spovédati želiš, v' misli, v' poženji, v' besedi, v' djanji! alj v' zamujenji svojih dolžnost grešila zopet Boga, zoper sama sebe, alj pa zoper svojiga bližniga:

A. Črez deset zapoved božjih.

1. Ali nimam kake prazne vére na eopernijo, kvarte, senje, podobe svetnikov, alj do drugih ta-

kih reči rada? — Ali imam kake hudobne dvome alj cvible v' resnicah sv. katol. vére? — Nisim kdaj nad slabim vremenam mermrala? — Ali rada božje nauke poslušam, od njih govorim? — Sim opravila vselej svojo dolžno molitvo? — Ali me ni bilo kdaj sram Bogu lepo služiti? — Ali se nisim po hinavsko brumno delala? i. t. d.

2. Ali nisim imena božjiga, svetnikov, ali svetih reči nepridno imenovala? — se v' molitvi in službi božji gerdo védla? 1) — zaničljivo govorila od duhovnikov, od pridig ino drugih svetih opravil? — Ali se nisim perdušvala, rotila, Boga brez potrebe na pričo klicala? — Ali nisim kake obljube storila, ino ne dopolnila? i. t. d.

3. Ali sim kdaj ob nedelih ino zapovedanih praznikih sv. mašo, pridigo, alj kerš. nauk, iz zaničnosti zamudila? — se nesramno obláčila, — v' slabih tovaršijah bila? — brez potrebe v' taberno alj ošterijo z' možkim hodila? — prazno postopala? — Ali nisim brez sile ino perpušenja za dobičkarijo délala? i. t. d.

4. Ali sim očeta, mater, gospodarja, gospodinjo, vučenika dražila? — jim vklúbvala, jim besedvala, ino jih žalostila? Ali nisim starišam skrivala ali česá vkradla? — jih vdarla? — jih v' revšini sapustila? — Sim pokorna svojim prédpostavljenim? — sim vselej lepo po njih govorila? Ali sim kake stare, kruljove ljudi, ali druge sromake zaničvala? — jih zasmehvala? i. t. d.

5. Ali sim sebe, alj koga drugiga na zdravji,

1) Zaderžala.

življenji poškodvala? — v' nevarnost postavila? — jezila, tepla? Ali sim nevarno plesala? Ali nisim preveč jedla, pijana bila? — se v' vročini ali v' jezi napila? — iz kakih hudobnih misel arcnije jemala, alj druge v' kaj takiga napeljala? — Ali sim v' boleznj sebi, alj drugim za zdravje skerbela? Sim bila v' terplenji voljna? Ali nisim koga na duši vbila? — v' greh zapeljala, pohujšala, obrekla, ob dobro ime správila? — Sim bila rada jezna? — ali koga sovražim? i. t. d.

6. Kako se varjem nečistiga greha? Sim kaj nespodobniga rada mislila? poželjela? poslušala? — se nesramnim rečmi smejala? — jih gledala? Ali sim kaj nesramniga rekla, klafala, kvantala, pleparce ali nesramne pesme péla? Ali sim kaj nečistiga storila? se nespodno oblačila? — možkim nastavljala? po njih gledala, za kom hodila? — se z' kom pečala? — z' možkim norela? Ali sim sama ali z' drugimi kaj gérdirga, nespodobniga storila, de bi me bilo strah na Boga misliti, ali sram povédati? Ali me za kaj takiga posebno serce boli, ino vest opominja? — Kaj mi nar več strahu dela? Česa se nar več bojim, de bi kdo zvédel? — Ali koga posebno štímam, ino to svojim starišam ali predpostavljenim zakrivam? Ali sim že starišam ali spovedniku povédala? — se z' njimi posvetvala? Ali sim kaj takiga per spovedi zamolčala? i. t. d.

7. Ali nisim komu kaj vkradla, po sili vzela, sladke jedi jemala? — Koga goljfala? kaj ptujiga perderžala, sama sebi plačvala? Ali nisim kaj vkrádeniga kupila? — najdeniga, posojeniga ne odrajtala? — ne škode povernila? Ali nisim nezvesto délala? Ali sim ponidama zaprávljala? predrage oblačila kupovala? i. t. d.

8. Ali nisim čez koga krivo pričala? koga krivo obdolžila? po nedolžnim tožila, obrekla, raznašala? Ali sim legala? — tajila? — obetala, pa ne storila? Sim se lažnivo bahala, ino druge zaničvala? jim gerde perimke dajala? Ali sim se komu perlizovala? Ali sim drugim brez potrebe pravila; kar se per naši hiši godi? Ali rada perpomorem, kedar drugi bližnimu čast ino dobro ime jemljo? Ali jih posvarim? Ali starišam ino predpostavljenim vselej po pravici povém? Ali sim kaj zamolčala, kar, bi jim bila dolšna povedati? i. t. d.

9. Ali sim se nesramnih zakonskih možakov vselej varvala?

10. Nisim nikolj poželjela, kar ni bilo mojiga: lepo oblačilo, dober živež, ki so ga drugi imeli? Ali sim bila žalostna, če so bili drugi srečni, pohvaleni? Sim se veselila, če se je komu hude godilo? i. t. d.

B. Čres pet cerkvenih zapoved.

Ali sim se v' zapovedanih postih, če nisim bila izvzeta, prav postila? Sim kdaj o prepovedanih dneh meso jedla? Ali sim molila ino opravi-la, kar je naloženiga, kedar je ob postnih dneh od škofa perpušeno meso jesti?

Kako sim svoje spovedi opravljala, posebno o veliki noči? — Sim kak greh nalaš zamolčala, ali pozabila? Ali sim brez potrebe drugim od spovedi pravila? Nisim kdaj spovednika vbogala? Ali nisim po nevrednim k' obhajilu šla, in božji rop storita?

C. Črez sedem polgavitnih grehov.

Ali sim rada štimana? — jézova? — lena? Katera je moja nar hujši navada? i. t. d.

D. Črez šest grehov v' s. Duha.

Ali sim kdaj mislila alj govorila: „Naj grešim, saj mi Bog gréhe odpusti?“ — Ali sim kdaj obvupovala (cagala) rekoč: „Bog mi grehov ne bo odpustil, saj sim že pogublena?“ — Alj sim kdaj rekla, de bi nečistost, ali kaj takiga greh ne bilo, kar Bog prepove? — Ali mi je težko djaló, če sim videla druge lepo Bogu služiti, pogosto svete zakramente prijémati? Sim jih za tega del sovražila, zaničvala? — Ali sim se vstavljala, zopergovarjala, kedar me je kdo po pravici svaril? — Ali sim spoved rada odlagala — se na starost poboljšati mislila? i. t. d.

E. Črez devét ptujih grehov.

Ali nisim komu v' greh svétvala, naj ga stori, kako naj se zlaže i. t. d.? — Ali sim koga v' greh napeljala, alj persilila? — Ali nisim perpustila, de so drugi greh dělali, kér bi bila lahko branila? — Ali sim druge dražila, de so se jezili? alj priložnost dala, de so obrekvali, klafali? i. t. d. — Ali nisim drugih hvalila, če so kaj hudiga storili? — Ali se nisim sama gérđiga hvalila? — Ali sim drugih greh zakrivala, ino mólčala, kedar bi bilo treba posvariti, ali zatóžiti? — Ali se nisim kakiga greha deležna storila, de bi mi kdo bil kaj vkradeniga dal, alj plačal, de bi mólčela? i. t. d. — Ali nisim grešne ljudi zagovarjala, jih štrafinge

branila, kedar so nje bili vredni, ino potrebni?
i. t. d.

F. Črez dobre dela telesne ino dušne milosti.

Ali nisim potrebnim kruha dala? — ne posodila — bolniku ne postregla? — se za nedolžniga ne ponesla? in obriga, kedar bi lahko, ne storila? i. t. d. — Ali nisim koga v' hudim podučila? — ne posvarila? — ne potolažila? — ne za žive in mertve molila, kedar sim imela priložnost? i. t. d.

G. Črez dolžnosti svojga stanu.

Ako si per starišah; Kako si jih vbogala? — jim veselja ali žalosti naredila? Ali jih za odpušanje prosila, kedar si jih razžalila? i. t. d.

Ako si v' službi: Ali si pridno ino vselej zvesto delala, ne na oči, temuč zavólj Boga, ki bo tebe enkrat plačal? — Ali nisi z' svojim stanam nédovoljna? — ne poterpežliva? Ali si ne čeliš drugih stanov, katerih ti Bog odločil ni?

Ako si gospodinja, ino podložne imaš: Kako si svojim domačim za potreben živež, obleko ino plačilo — kakó za potreben nauk skerbela? Ali nisi komu potuho dajala? Ali si dopustila, de bi se bil per hiši greh delal? — Ali si gledala, de so podložni pridno v' cérkuv hodili? Ali moliš doma z' njimi pred jedjo, po jedi, zjutraj alj saj zvečer? Ali pogledaš po noči, če so moški ino

ženske doma? Ali nisi dopustila, da bi se bilo pod tvojo streho nesramno govorilo ino pohujšovalo? i. t. d. — Ali se vpiraš za božjo čast? — Ali se v' vsih rečeh božji volji izročiš?

H. Zadnič še prašaj:

1. Kdaj sim bila zadnokrat per spovedi?
2. Koljkokrat sim od zadne dobro storjene spovedi te alj uni greh storila? v' kakih okoljsinah? i. t. d.
3. Sim se od poslédne spovedi pohújšala, ali poboljšala z' božjoj pomočjo?
4. Ali sim pokoro, ino vse, kar so mi spovednik naročili, zvesto dopolnila?

De se boš ložej vsiga spomnila, le pomisli, kodi si od zadnje spovedi hodila, z' kom si bila, kaj se je na tém alj unim kraji govorilo, godilo i. t. d.?

Po sprašovanji vesti prav živo svoj grešen stan poglej, kako si nehvaležna Bogu, sama sebi pa sovražna; razjokaj se, ino pravo živo grévengo obudi.

II. Ksanje alj grévenga.

Iz globočine svoje nevrédnosti kličem z' zgubljenim sinam: Oče! grešila sim, zgubila tvojo prijaznost, zaprávila sladek mir svoje vesti, sim sama sebe nesrečno storila, ino več

vredna nisim se imenovati tvojo déte. Oh, kamo se hočem zdaj podati, kakor k' svojimu Očetu názáj.

O moj Bog, žal so mi vsi moji grehi, ne toljko za to, kér sim nebesa zgulila, ino pekel zaslužila, ampak nar več za to, kér sim tebe razžalila, nar večí lepoto ino dobroto; de sim tebi ljubi Oče, nepokorna bila, ki mene toljko ljubiš. Oh, de bi ne bila tebe nikdar razžalila!

O moj vsmileni Jezus! ki si se na Petra milo ogledal, kateri je tebe trikrat zatajil, ino si Magdaleni, očitni gréšnici, vse grehe ljubeznivo odpustil, pogledaj milostivo tudi na me; de bom z' Petram svoje grehe milo objókala, z' Magdalenoj odpušanje zadobila, ino spet tebe črez vse ljubila. Amen.

III. Térdno naprèjvzetje, alj sklep poboljšanja.

V' živi ljubezni do tebe, o moj Bog! terdno sklenem se prav spokoriti, ino svoje življenje vredno pobóljšati. Odpovém se vsim gréšnim navadam; vse slabe tovaršije bom zapustila, vsih hudih priložnost se zvesto varvala, vse skušnjave skerbno premagala, tebe o Bog! bom vedno pred očmi imela, ino se tudi malih grehov varvala, de tvoja ljubézn v' meni ne vgasne, ino me sv. Duh ne zapusti. Čisto se hočem vsih svojih grehóv spovédati, vsako storjeno škodo, kar mi je mogoče popraviti, ino od te dobe tebi, o Bog! prav zve-

sto služiti. Rajši hočem vmreti, kakor še več v' grehu živeti. O moj Jezus! daj meni svojo pomoč, de bom vse to zvesto storila, kar sim sklenila. Amen.

IV. Č i s t a s p o v e d.

K' Očetu pojdem ino porečem: Oče! grešila sim, tebi nehvaležna bila, gerdo sim te zapustila; alj vzemi me spet za svojo nar manjši deklo. Pred namestnika božjiga bom pokleknila, se njim vsih svojih grehov obtožila, kakor sim njih pred Bogam kriva. O Gospod, bodi milostiv meni vbogi gréšnici! Amen.

Spoved lepo začni, rekoč: Prosim če poprej križ storijo, reci: Zahvalim) duhovni oče! za svet žegen, de se svojih grehov prav ino čisto spovém. — Če je časa, moli očitno spoved: Spovém se Bogu vsigamógočnemu, materi božji Mariji devici, vsim svetnikam ino njim; namestnik božji! kar sim grešila od zadnje spovedi, ki je bila: (Ne pozabí povedati, kdaj je tvoja zadnja spoved bila) z' mislijoj, z' besedoj, z' djanjam, ino zamudoj dobrih del. —

Obtoži se grehov po redi deset zapoved božjih i. t. d. kakor si vést izprašala. — Ne tožuj drugih ino persón ne imenuj, z' katerim si grešila. — Povėj, katerimu grehu si nar več vdana, ino ne zamolči nobeniga! Povej ali si zadnobarb odvéz dobila, ali si vse dopolnila, kar ti je bilo naloženi-ga, ali si se poboljšala, alj pohujšala. — Spoved skleni, rekoč: Leti, ino vsi moji grehi, ki

jih vém, ino ne vém, so mi iz serca žal, ker sim Boga, svojo nar večí dobroto razžalila. Terdno sklenem z' božjoj pomočjoj svoje življenje pobóljšati, ino za svoje grehe právo pokoro storiti. — Prosim za potrebno pokoro, ino za odvézo, če sim nje vredna.

Poslušaj zvesto, kaj te podvučijo ino pokore naložijo; z' ponižnim sercam se podverži vsimu, kar z' tebé sklenejo. Kedar po spovedi nad tebo mólijo, še enkrat obudi grévengo ino terdno predvzetje.

Po spovedi, kedar odvezo dobiš, moli:

O neskončno vsmilen Bog! kako nesrečna bi bila, ino kaj bi vboga gréšnica začela, ako bi toljko vsmileniga Očeta ne imela v' nebesih! Povádala sim namestniku božjimu ves svoj gréh: ino vesele Jezusove besede sim zaslišala: „Zavupaj moja hčer, tvoji grehi so ti odpušeni.“ Zatorej pa tudi nočem nikolj grešiti več, de mi kaj hujšiga ne pergodi.

Po spovedi, kedar odveze ne dobiš!

— Oh, jez vboga nespokorjena gréšnica! kako strašno sim grešila, de me namestnik božji niso vredne spoznali grehov odvézati. Oh, še sim zgubljena ovčica v' nevarni pušavi pogubljenja. Jezus moj pastir, ki sim ga nehvaležno

zapustila, za me ne mara, dokler se v' resnici ne poboljšam. Nisim še vredna k' njegovi sveti mizi perstopiti, ino zavžiti njegovo presveto telo. — Oh, ponižno spoznám, de sim vse to zaslužila, ino namestnik božji, ki imajo en ključ spokorjene grehov odvézati, imajo tudi drugi ključ nespokorjenim grehe zaderžati; kar so tudi meni po pravici storili, de svoj žalosten grešen stan spoznám, se prav spokorim ino vredno poboljšam. — Oh, kaj bom storila vboga srotica! V' tvojo sveto voljo se podám, ino obljubim vse na tanko dopolniti, kar so meni spovednik naložili. Oče, tepi me! saj me dober Oče tépeš. Le samo to te lepo prosim, da mi, de se prav spokorim, iz céliga serca k' tebi povernem, svoje gerde pregrehe zapustim, sad prave pokore pernesem, de se v' prihodno odveze vredna storim, ino postanem zopet prijatelca božja! O Jezus, sin Davidov! ki si prišel jiskat, kar je zgubléniga, vsmili se me! O Marija mati mila, de si moja vsmilena mati, skaži se! Vsi ljubi angeli, svetniki ino svetnice, prosite vi za me! Jez pa bom jókala ino na božjo milost klicala, dokler zopet per Bogu vsmilenje najdem. Amen.

V. Naložena pokora.

Opravi naloženo pokóro, kakor hitro moreš ino čisto tako, ko je tebi naročena. Posebno ne pozabi, če jo več dni oprávljati imaš. — Vse težave poterpi v' duhi pokore ino se pobolšauja ne sramúj.

Kedar naloženo pokoro vsaj, kar so ti pred sv. obhajilam opraviti vkažali, opraviš, moli:

Neskončen večni Bog, Oče vsiga vsmilenja! večí je milost tvoja, kakor razžalenje moje. Spet si me objél, ino vzel za svojo hčér med število svojih otrók, po zasluženji mojiga Jezusa, tvojiga ljubiga Sina, kir je za moje grehe na s. križi vmerl. Spet lahko tebe z' otroškim zavupanjem kličem: ljubi Oče! O ne daj, de bi tebe kdaj več zapustila!

Jezus vsmileni, ki si iz ljubezni do mene svojimu naméstniku oblást dal, meni moje grehe odpustiti, koljko zahvalo sim tebi dolžna. Oh, tí moja večna ljubézn! daj de bom tebe vselej ljubila, ino nikdar več ponovila tvojih ran skoz svoje pregrehe. Ne bom se veselila zapeliviga sveta, ampak le tvojiga križa se bom hvalila, kér sim skoz tvojo smert na križi vsmilenje najdla.

Sveti Duh, posvečovavec moje duše, ki si me vsih mojih grehov očistil, mi oblačilo posvečejoče gnade dal, ino moji duši ljubi mir vesti zopet podelil, o prebivaj vselej v' mojim serci, ino lepšaj ga z' svojmi darmi, de bom vredna biti tvoj sv. tempel.

Ino vi angeli bošji! veselite se z' menó, ino hvalite Boga, de sim per njem zopet vsmilenje najdla. Nesite solze moje žalosti, ino izdihleje moje pokore pred veličasten tron milosti božje; enkrat pa zanesite mojo dušo v' naročje Očeta nebeškiga. Amen.

XIII. Sveto obhajilo.

Keršanska duša! kedar se k' svetim obhajilu perpravljáš, misli si Jezusa per zadni večerji v' sredi svojih apostelnov, kako jih ljubeznivo vuči, jim daja zavžiti svoje teló ino kri, rekoč: „To delajte v' moj spomin.“ V' tim spomini Jezusa v' presvetim rešnim telesi pozdravi, ino reci:

M O L I T U V

pred svetim obhajilam.

Bodi pozdravljen preljubeznivi Jezus, v' nar svetejšim zakramenti! ki se nam v' podobi kruha vživati daš. Bodi pozdravljen, moj Gospod, moj vučenik ino zveličar! ki si iz ljubezni do mene rojen bil, na križi za me kri prelil, in si zapustil moji duši v' živež svoje lastno telo ino kri.

O b u d e n j e v é r e.

O moj Jezus! vérjem, de si kakor Bog in človek v' presvetim rešnim telesi pričujoč, de bom tebe zdaj prijela, svojiga Gospoda ino Boga, kakor so tebe nekđaj prijeli tvoji vučenci per zadni večerji, kedar si kruh v' svoje svete ino čestitlive roke vzal, ga posvetil, razlomil, ino jim dal rekóč, „Prejmite ino jejte vsi, zakaj to je moje telo, ki bo za vas dano.“ — Vse terdno vérjem, kar me skoz svojo sveto cérkuv vučiš. O moj Bog! poterdi me v' tej sveti véri; daj mi v' njej serčno živeti ino vmreti, zdaj pa vredno prijeti Jezusovo presveto telo.

Obudenje vúpanja.

Terдно zavúpam, moj Zveličar, de me zavergel ne boš, vbogo revno grešno stvar, temuč mi grehe odpústil, ino me vredno storil per tvóji mizi tebe prijeti. Saj mene vabiš, k' tebi priti, ki sim z' težávami oblóžena; de me poživel (pokrepčal) boš. Vse terдно vupam, kar si ti obljubil, večna resnica ino dobrota, de mi boš na tim sveti vsiga dal, kar mi je k' izveličanju potrébniga; tukaj tebe vredno zavživati, enkrat pa tamkaj tebe gledati. Vsiga tega se veselim. O moj Bog! povzdigni moje terдно zavupanje.

Obudenje ljubezni.

Tebe iz céliga serca ljubim, iz vse moči, črez vse reči, ker si me toljko ljubil, de si nebesa zapustil, na zemljo prišel. Za mene vmerl, ino mi iz ljubezni svoje presveto telo zavživati daš. Oh, de bi ne bila tebe nikolj razžalila, ino ne ranila tvoje ljubezni! Zdaj pa obljubim tebe ljubiti; ljubiti tudi svojiga bližniga, dopolniti zvestó tvoje zapovedi, ino pokazati, de tebe ljubim. Oh moj Bog, ti večna ljubezn! naj tebe vredno ljubim. Amen.

Obudenje poželjenja.

Moje truplo potrebuje vsakdánjiga kruha, de ne oslabi; tudi moja duša zdihuje po nebéskim kruhi, ki nam ga Jezus ti sam deliš, ker govoriš: „Jez sim živi kruh, ki sim prišel iz

nebes. Kruh, ki ga bom jez dal, je moje mesó. Kdor zavživa moje mesó, ino pije mojo kri, imá večno življenje; ostane v' meni, ino jes v' njem.“

Ti, o Jezus! si vinska terta, ino jez sim tvoja mladika. Ako ne hodem z' tebo sklenjena, se bom posušila, ino bom v' večem ogenj véržena. Le če v' tebi ostanem, bom rodila veliko sadú za večno življenje; brez tebe nič ne zamorem. Oh, tak pridi, ino oživi me, svojo mladiko, skoz svojo sveto meso ino kri!

Ljubi Ženin moje duše, ti zdaj k' meni prideš, ki si svetlejši ko sonce, kralj večne časti! Oh, kako se pa hočem tebi jez perbližati, ki sim v' popaki rojena, ki sim dozdale v' grehi živela, ter nisim vredna tebe pod svojo streho sprijeti! — Hudobni Judaž je tebe kušnil, ino izdal; ravno to bi tudi jez storila, ako bi po nevrednim zavžila tvoje presveto telo. Ne bilo bi mi v' izveličanje, ampak v' obsodbo večniga pogublenja. Kdorkolj nevredno te kruh jé, ino kelh Gospodov pije, se nad télesam ino kervjój Gospodovej pregreši, ino si pogublenje jé ino pije, kér ne razloči télesa Jezusoviga. Skoz nevredno obhaljilo bi moja duša oslabéla, ino vmerla vékoma. — O moj Jezus, tega ne daj! rajši hočem vmreti, ko po nevrednim tebe prijeti. —

Alj ne boj se duša moja! glej tvoj kralj pride krotek 1) ino ponižen, v' podobi béliga

1) Pohleven.

kruha, ne pogubljat, ampak tebe zveličat. Ako ravno nisi vredna, saj si vender njega potrebna: on bo tebe vredno storil, kér njega ljubiš. Svojim vučencam je noge vmil, ino jih očistil, preden jim je dal zavžiti svoje meso ino kri; tudi tebe bo očistil ino posvetil, de boš vredno obhájala živ spomin njegove neskončne ljubezni. — Duša! glej tvoj Zenin pride; učenik je tukaj ino te kliče. Oh le pojdi, pojdi njemu naproti, ino nesi mu svojo sercé!

Kedar k' obhajilu pozvoni.

Oh moj Jezus! ti mene kličeš, ino me k' svoji mizi vabiš. Z' serčnim veseljam tebi naproti grém, z' živój véroj, z' terdnim zavúpánjam, ino z' gorečoj ljubeznjó. Obhajati hočem presveto večérjo tvoje neskončne ljubezni, velik spomin tvoje smerti na križi. Prav očitno hočem spoznati, de v' tebe vérjem, v' tebe zavupam, tebe ljubim, ino skoz tebe zveličana biti želim. Ako še najdeš kaj nad meno, de bi me tebe nevredno délalo, oj odvzemi, ino očisti me! Vsimu hudimu se odpovem, ino še enkrat se vsih svojih grehov očitno obtožim.

O č i t n a s p o v e t .

Kedar služavnik k' obhajilu konfiteor moli.

Spovém se Bogu, vsigamogočnimu. Mariji vselej devici, sv. Mihelu arhangelu, sv. Janezu kerstniku ss. apostelnam Petru ino Pavlu, vsim svetnikam ino vam, duhouni oče! de sim veliko

grešila z' mislójó, z' besedó, ino z' djanjam: moj gréh, moj greh, moj preveliki greh! — Za to prosim s. Marijo vselej devico, sv. Mihela arhangela, sv. Janeza kerstníka, ss. apostelna Petra in Pavla, vse svetnike, ino vas duhovni oče! molite za me per Gospodu našim Bógu.

Kedar mašnik odvezo molijo,

Vsmili se me večni Bog! vse moje grehe mi odpusti, ino večno življenje daj, po Jezusu Kristusu, mojim Gospodu, ki zdaj pride mene zveličat.

O Gospod; jez nisim vredna, de pod mojo streho grés, ampak reci le besedo, ino ozdravljena bo moja duša. (Tako trikrat s' mašnikam reci, ino na persi poterčaj.) Telo Gospoda Jezusa Kristusa ohrani mojo dušo v' večno življenje. Amen.

Zdaj ponižno Jezusa želi-kličí-prosi, ino vslišal te bo. Spodobno ga prejmi z' sveto častjo-moli-hvali-svojo ljubézu mu obljubi. On je tvoj Bog, in tvoje vse.

P o s v e t i m o b h a j i l i .

Moja duša povelicúj Gospoda, ino moj duh veseli se v' Bogu svojim Zveličarju, kér se je ozérl (ogledal) na niskost svoje dekcle, ino mi stori velike reči, on ki je mogočen, ino sveto njegovo ime.

Moja duša, hvali Gospoda, in ne pozabi njegovih dobrot. — Vse tvoje grehe je tebi odpustil, vse tvoje slabosti ozdravil. — Tvoje živ-

lenje je smerti rešil, in ti obilno vsmilenja skazal. Kakor se vsmili dober oče svojiga otroka, se je vsmilil tebe Gospod.

Pridite, ino poslušajte vsi, ki se Boga bojite, jes vam hočem povédati, kaj je on moji duši storil.

Najdla sim, katériga moja duša ljubi, prijela sim ga ino ne izpustim ga več. — Dones je móji duši izveličanje došlo; prišel je moj Gospód v' meni prebivat.

Hvalite Gospoda vsi njegovi angeli ino služavniki, ki njegovo voljo ztorite. Hvalite Gospoda vse stvari po vsih krajih njegoviga gospostva. Moja duša hvali Gospoda!

D a r o v a n j e.

Kdo sim jez, vboga gréšnica, de moj Gospod k' meni prideš, ino zdaj v' meni prebivaš! Tvoja neskončna ljubézn to stori. O naj tudi moje serce gorí, vneto od tvoje ljubezni! — Kaj bom tebi dala, o moj nebeški Gost, de bi tebi dopadla? kaj povernila tebi za vse, kar meni deliš? Nimam drujiga, kakor serce, ki tebe ljubi; to tebi dam; to je vse, kar svojiga imám. Naj tedaj ono, v' veselje zamaknjeno, tebi hvalne pesme pôje.

O moj Jezus, serce mojiga serca, duša moje duše! naj, de bom za napréj le to željela, kar ti želiš, vse to storila; kar me ti vučíš, de ne bom več sama živela, ampak de Jezus ti v' meni živiš.

Ponižna hočem biti v' svojim zaderžanji, čista v' svojim poželenji, poslana v' svojim djanji, zadovoljna v' svojim stani, voljna v' terplenji, ino v' vsim svojim življenji zvesta služavnica tvoja. Kakor si se ti nekdej na križi, ino zdaj v' svetim obhajili vsiga meni v' izveličanje dal, se tudi jez tebi vsa, z' dušoj ino z' telesam darujem.

Kdo me bo ločil ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali bridkost? ali lakota, ali golota? ali nevarnost? ali pregánjanje? Zvesta sim si, de me ne bo ne smert, ne življenje, ne druga stvar ločila ljubezni božje, ki je v' Jezusu Kristusu Gospodu našim.

P e r p o r o č e n j e.

Duša Kristusova, posveti me!

Telo Kristusovo, zveličaj me!

Kri Kristusova, napoji me!

Vóda iz desne strani operi me!

Terpljenje Kristusovo, poterdi me!

O dobrotlivi Jezus, vsliše me!

V' svoje sveto rane zakri me!

Se tebe ločiti ne pusti me!

Pred peklenkim sovražnikom varúj me!

Ob uri moje smerti pokličí me,

De z' vsimi svetniki bom hvalila te!

Hvalila zdaj ino vékomaj! Amen.

Ako še vtegneš se dalje v' cérkvi pomuditi, ponovi kerstno obljubo, alj obljubo keršanske device; perporoči se Mariji devici, angelu varhu, ino svoji sv. patroni. Moli tudi za svoje stariše, za brate, sestre, tovaršice, i. t. d.; pa tudi za verne duše v' jicah.

Ponovljenje kerstne obljube.

Vsigamogočni, večni Bog, nebeški Oče, stvarnik ino ohranjik vsih stvari! ti si me po svoji božji podobi vstvaril, per svetim kersti preredit, za svojga otroka ino za deléžnico nebéškiga kraljestva sprijél; — Bog, Sin Jezus Kristus edinorojen véčniga Očeta! ti si za mene človek postal, na križi me véčniga pogublenja odrešil, ino per svetim kersti za svojo sestro v' sveto ker. cerkuv vzél, de bi me srečno v' nebeško kraljestvo perpeljal; — Bog sveti Duh, tretja peršona! ti si me per svetim kersti posvetil, ino mi v' svetih zakramentih svojo posvečejočo gnado deliš. Presveta Trojica, v' treh peršonah en sam Bog! v' tebe vérjem, tebe molim ino hvalim za vse, posebno pa za nar večí milost ino dobroto svétiga kersta, ki je velika ino imenitna, de ne kraljeva krona tako.

O kako srečna sim, de si me v' svojo sveto cérkuv poklical, me vsih mojih grehov očistil, ino mi vse dal, česar za véčno izveličanje potrebujem.

Kar sim nekđaj per svetim kersti po svojih bôtrih obljubila, to obljubo tudi zdaj z' hvaležnim sercam ponovim. — Odpovém se hudiču ino vsimu njegovimu djanju, kakor tudi vsim zapelivcam, njegovim najémnikam. Odpovém se napuhu, vsim napčnim šegam, ino vsim drugim pregreham, kakor vsimu zapelivimu svetu.

Vérujem v' Boga Očeta, vsigamogočniga stvarnika nebes ino zemlje, vérujem v' Jezusa Kristusa, edinorojeniga Sina božjiga, ki je rojen bil, ino je terpel; vérujem v' svétiga Duha, sveto ker. katol. cerkuv, gmajno (občestvo) svetnikov, odpušanje grehov, vstajanje života in večno življenje.

Po nauki svete ker. katol. zérkve hočem kakor pokorna hčér do smerti živeti, svete zakramente vredno prijémati, ino skoz te vrata nebeške v' večno izveličanje priti; po Jezusu Kristusu, Gospodu našim, skoz prošnjo Marije deviče, vsih božjih angelov, svetnikov ino svetnic, posebno mojiga angelja varha, ino moje patrone, svete I. Amen.

Tri čednosti božje.

V é r a.

Vsigamogočni večni Bog! jez v' tebe vérjem, tebe spoznam ino molim svojiga praviga živiga Boga: Očeta, Sina ino svetiga Duha, v' treh personah eniga samiga Boga. Vérjem, de je Sin božji človek postal, za nas terpel, ino na križi vmerl; de bo pravične večno polonal, ino krivične večno poštrafal. Vérjem vse, kar je Jezus vučil, kar so apostelni pridgovali, ino kar nam sveta mati kat. cerkuv za vérvati oznanjuje; kér si ti, o moj Bog! vse to razodél, ki si večna resnica ino modróst. O kako srečno me stori ta z. vera! V' njej že-

lim živeti ino vmreti. O moj Bog! poterdi me v' tej sv. veri.

V p a n j e.

O dobrotlivi, milostivi Bog! jez terdno vupam skoz zasluženje Jezusa Kristusa, de mi boš pomoč dal, vsih mojih grehov se prav spokoriti, njih odpušanje zadobiti, tebi zvesto služiti, ino priti v' večno zveličanje. Vse to zavupan, kér si vse to obljubil, ki si vsiga mo- gočen ino zvest v' svojih obljubah. V' tim za- vupanji hočem živeti ino vmreti. O moj Bog! poterdi v' meni mojo zavupanje.

L j u b e z n.

O moj Bog, ti večna ljubézn! jez tebe ljubim iz celiga serca, iz cele duše, iz vse svoje moči, čez vse stvari; ker si sam v' sebi vse časti ino lubezni vreden. Ljubim tudi zavolj tebe svojiga bližniga svoje prijatele ino sovražnike, kakor sama sebe. Ti poznaš mo- jo serce, ino véš, de tebe ljubim.

Za to mi je žal iz celiga serca, de sim tebe toljko razžalila. Ljubi Oče! odpusti mi vse moje grehe, ino ne zaverži svojiga otroka, ki tebe večno ljubiti želi. — Rajši hočem vmreti, ino vse terpeti, kakor še tebe kdaj več razžaliti. Nobena stvar me naj ne loči tvoje ljubzni. V' tej ljubezni hočem živeti ino vmreti. O moj Bog! pomnoži (pogmiraj) v' meni živ ogenj svoje ljubezni Amen.

L i t a n j i j e i
 o d sladkiga imena Jezusa.

Gospód, vsmili se!

Kriste, vsmili se!

Gospód, vsmili se!

Kriste, sliši nas!

Kriste, vsliši nas!

Bog Oče nebeški,

Bog Sin odrešenik svetá,

Bog sveti Duh,

Sveta Trojica en sam Bog,

Jezus, Sin živiga Boga,

Jezus, Sin prečiste device,

Jezus, nar mogočnši,

Jezus, nar popólniši,

Jezus, nar častilivši,

Jezus, nar čudnši,

Jezus, nar veseljši,

Jezus, nar ljubeznivši,

Jezus, čistejši kakor sonce,

Jezus, lepši kakor luna, (mesec)

Jezus, svetlejši kakor zvezde,

Jezus, vse časti vreden,

Jezus, nar ponižnši,

Jezus, nar vbóžneši,

Jezus, nar krotkejši,

Jezus, nar poterpéžlivši,

Jezus, nar pokórnejši,

Jezus, nar čistejši,

Jezus, ki čistost ljubiš,

vsmili se nas!

Jezus, ki mir ljubiš,
 Jezus, naša ljubézn,
 Jezus, izgled našiga življenja,
 Jezus, naše perbežaljše,
 Jezus, ki naše duše ljubiš,
 Jezus, podoba čednosti,
 Jezus, izgled svetiga zadržanja,
 Jezus, Oče vsih vbogih,
 Jezus, trošt vsih žalóstnih,
 Jezus, bogastvo vsih revnih,
 Jezus, žlahten kamen,
 Jezus, bramba vse popolnosti,
 Jezus, dober pastir svojih ovčic,
 Jezus, zvezda na morji,
 Jezus, prava luč,
 Jezus, večna modróst,
 Jezus, neskončna dobrota,
 Jezus, veselje angelov,
 Jezus, kralj patrijarhov (očakov),
 Jezus, rasvetlovavc prerokov,
 Jezus, mojster apostlnov,
 Jezus, učenik evangelistov,
 Jezus, moč marternikov (mučenikov);
 Jezus, svetloba spoznovavcov,
 Jezus, ženin čistih duš,
 Jezus, krona vsih svetnikov,
 Bodi nam milostliv, zanesi nam o Jezus!
 Bodi nam milostliv, vsliši nas o Jezus!
 Od vsiga hudiga, reši nas o Jezus!
 Od vsiga greha, reši nas! o Jezus!
 Od svoje jeze, reši nas o Jezus!
 Od skušnjáv hudobnida duha, reši nas o Jezus!

vsmili se nas!

Od duha nečistoti,
 Od pregréšnih perložnost,
 Od prélomljenja tvojih svetih zapoved,
 Od večne smerti,
 Po skrivnosti svojiga svetiga včlovečenja,
 Po svojim prihodi,
 Po svojim rojstvu,
 Po svojim gajžlanji,
 Po svojim kronanji,
 Po svoji smerti na križi,
 Po svojim znotranjim ino zvonanjim terplenji,
 Po svojim od smerti vstajanji,
 Po svojim v' nebohodi,
 Po svoji nebeški časti ino veselji,
 Na prošnjo svoje presvete matere,
 Na pročnjo vsih svojih svetnikov,
Jagnje božje, ki grehe sveta odjemleš, za-
nesi nam, o Jezus!
Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, vsli-
ši nas; o Jezus!
Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, vsmi-
li se nas, o Jezus!
Kriste, sliši nas! Kriste vsliši nas!
Gospod vsmili se nas! Kriste vsmili se nas!
Gospod, vsmili se nas!

M o l i t u v.

O Bog, ki si častitlivo ime našiga Gospo-
 da, svojiga edino rojéniga Sina Jezusa Kristu-
 sa, svojim vérnim ljubéznivo ino sladko, hudob-
 nim duhovam pa, ki to sveto ime slišijo, straš-
 no storil; dodeli milostivno, de bojo vsi kateri

reši nas, o Jezus!

to sveto ime na zemlji častijo, sladkost tvojiga
trošta na zemlji prijeli, ino večno veselje ino
zveličanje v' nebesih vživali. Po ravno tem Go-
spodu našim Jezusu Kristusu, tvojim Sinu, kte-
si z' tobó živi ino kraljuje v' edinosti svetiga Du-
ha, Bog od vékomaj do vékomaj. Amen.

Lauretanske litanije, od Marije device.

Gospód vsmili se! — Kriste vsmili se!

Gospód vsmili se! — Kriste sliši nas!

Kriste vslíši nas!

Oče nebeški, vsigamogočni Bog,	} vsmili se
Sin, vsiga sveta rešni Bog,	
Sveti Duh, resnični Bog,	
Sveta Trojica, en sam Bog,	} prosi Boga za nas!
Sveta Marija,	
Sveta mati bošja,	
Sveta devic devica,	
Mati Kristusova,	
Mati milosti božje,	
Mati prečista,	
Mati brez madeža,	
Mati nedolžna,	
Mati presveta,	
Mati ljubezniva,	
Mati prečudna,	
Mati našiga stvarnika,	
Mati našiga odrešenika,	
Devica premodra,	
Devica častitliva,	
Devica hvale vredna,	
Devica mogočna,	
Devica vsmilena,	

Devica zvesta,
 Zgled pravice, (bogaboječiga življenja)
 Sedež modrosti božje,
 Začetik našiga veselja (zavolj rojstva,
 Jezusoviga)
 Posóda duhovna, (polna dušnih darov)
 Posóda izvoljena (mati božjiga Sina)
 Posóda prelepa pobožnosti,
 Duhovna roža, (nar lepši med devicami)
 Turn Davidov, (naša mogočna brambarca)
 Turn slonokosten (nar imenitniši ženskiga
 spola)
 Hiša zlata, (polna prelepih čednosti)
 Skrinja miru ino sprave, (mati odrešenika, ki
 nas je z' Bogam spravil, ino nam mir
 dodelil)
 Vrata nebeške, (mati tistiga, ki nam je ne-
 besa odperl)
 Zgodnja denica, (ki si nam ródila Jezusa
 luč sveta)
 Zdravje bolnikov,
 Perbežaljše gréšnikov,
 Tolažnica žalostnih,
 Pomòč keršenikov,
 Kraljica angelov,
 Kraljica očakov, (patrijarhov)
 Kraljica prerokov,
 Kraljica apostelnov,
 Kraljica mučencóv, (marternikov)
 Kraljica spoznovaveov,
 Kraljica vsih devic,
 Kraljica vsih svetnikov.

prosi Boga za nas.

Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, zanesi nam o Gospód!

Jagnje božje, ki grehe sveta odjemlješ, vsliši nas, o Gospód!

Jagnje božje kí grehe sveta odjemlješ, vsmili se nas, o Gospód!

Kriste sliši nas! — Kriste vsliši nas! — Gospód vsmili se! Kriste vsmili se! Gospód vsmili se!

Oče naš i. t. d. Češena si Marija i. t. d.

Perporočenje Mariji devici.

M o l i t u v.

Vsigamogočni večni Bóg! ki si dušo ino telo čestite device matere Marije po djanji svetiga Duha vredno prebivaljše svojimu Sinu perpravil, daj, de bom, ki se njeniga spomina veselim, po njenih milostljivih prošnjah od prihodnih zlegov (hudih pergodov) in večne smerti réšena. Po Jezusu Kristusu Gospodu našim. Amen.

Ψ. Prosi za me sv. Jožef! R. De bom vredna Kristusovih obljub.

M o l i t u v.

Naj mi, prosim, o Gospód! zasluženje šenina tvoje presvete matere Marije pomaga, de kar moja slabóst ne premore, po njegovih prošnjah mi bo dodeljeno, ki živiš in kraljuješ z' Bogam Očetam in svetim Duham Bog od vékomaj, do vékomaj. Amen.

Molituv keršanske device.

Oče nebéški, neskončno vsmilen Bog, ki sveto čistost posebno ljubiš, ino vslišiš prošnje nedolžnih duš; ogledaj se milo na mene svojga otroka, ki ponižno k' tebi zdihujem, ino vsmilenje tvojo želim! — Ne prosim za posvetno lepoto, ne za veselje tiga sveta; samo nedolžnost mojiga serca daj mi ohraniti, naj le tebi dopadem, na zapelivimu svetu. — Ljubi Oče, varji me perviga greha; ako bi enkrat grešila, saj bi ne bilo zadnokrat. Pomagaj mi, kedar bom skúšana in zapéljvana, de me sovražnik premagal ne bo. Naj ne pozabim de me ti vidiš, če mene ravno tema zakriva; vse je pred tebó očitno. Sveta groza naj me objide, kedar se v' hudi perlóžnosti znajdem, de za kratko slast večniga veselja ne predam. — Zvesto se tebe primem, ljubi Oče, v' tvoje roke se izročim, naj nevesta tvójiga Sina ostanem. Ti mene vižaj, varji ino podpiraj, enkrat pa krono vselja večniga meni daj, po Jezusu Kristusu, tvójim Sinu ino Gospodu našim. Amen.

Molituv keršanske spokornice.

Ljubi Oče, ki nočeš gréšnice smerti, ampak želiš, naj se spokori ino živi; ogledaj se milo na mene, svojo revno zgubleno hčer! — Tebe svójiga nar boljšiga Očeta sim nehvaležno

zapustila, ino sim služila pregréšnimu svetu. Jezusu, svojimu zéninu sim nezvesta bila; zapravlja sim angelsko oblačilo ljube čistosti, ki sim ga pér svetim kersti prijela. Svoje teló, posvečen tempel svetiga Duha sim z' gerdó pregrehó omámila, (ogerdila) ino nisim vredna več, de bi se tvoja hčér imenovala. Moje serce mene boli, ino moja vest mene peče, kedar premislim, kaj sim storila, kaj sim zgubila! — Zgrešila sim pot nedolžnosti, ki ljubeznivo proti nebesam peljá; — o ne daj, de bi tud terdo stezo oistre pokore zamudila, ki je zadno zavúpanje mojiga zveličanja. — O neskončno usmi- leni Jezus, ki očitne gréšnice nisi zavergel, si Petra milo pogledal, ino razbojniku na križi svet raj obljubil, ogledaj se tudi na moje vjókano serce, vsliši svoje nevredne ovčice slab glas, ino vzemi me zopet za svojo služavnico, naj tvoja zvesta dekla se tebe vékoma ločila ne bom; ki živiš in kraljuješ z' Bogam Očetam, v' jedinosti svetiga Duha Bog na vékomaj. Amen.

Perporočenje Mariji devici.

Bodi češena premila Mati mojga Zveličarja, vsih devic devica, nebés ino zemlje kralica, mati čiste ljubezni, veselje ino zavúpanje moje, bodi češena! — K' tebi vpijem, Evina hčér, k' tebi zdihujem iz te doline solz, nevarnosti ino skušnjav. — Pod tvojo pomoč perbežim, mati milosti božje, ne zaverzi moje prošnje

v' mojih potrebah. Nevesta izvóljena Jezusa, tvojiga ljúbiga Sina, in tvoja vredna hčer biti želim. — Oh oberni, preljubezniva mati, k' meni svoje milostive oči. V' vsih nevárnòstih pod svet plajš mogočne priprošne svoje me zakri. — Z - svojim Sinam me spravi, svojimu Sinu me perporoči, svojimu Sinu me izroči. O dobrotliva, o milostiva, o ljubezniva devica Marija: moja gospá, moja srednica, moja pomočnica! Prosi za me sveta božja porodnica, de bom vredna Jezusovih obljub. Amen.

Perporočenje Angelu varhu.

Sveti Angel varh, meni za prijátela ino tovarša dan, de bi me spremljal ino vižal po nevarnim poti čásniga življenja, ino perpeljal iz te ptuje dežele v' Očetov dom véčniga izveličanja; lepo te počestim, ino se ponižno tvoji mu varstu izročim. — Pomagaj mi, de v' dobrim ne oslabim; varji me, de v' nevarnosti ne grešim, ino terdno me podpiraj, de vse vidne ino nevidne sovráznike svoje srečno premagam. — Skerbno me vódi po voski stezi svete čédnosti k' mojimu ljúbimu Očetu, kjér zdaj pred njim stojiš, njegove božje obličje gledaš, moje molitve ino dobre dela njemu daruješ, ino za mene prosiš; naj de bom tudi jez z' tebo ino z' vsimi izvólenim' neskončnimu Bogu véčno čast ino hvalo péla. Amen.

Perporočenje svoji s. Patroni.

Izvoljena božja Svetnica, sveta I. moja posebna patrona, zvesta perjatelca ino mogočna priprošnica moja v' nebesih, ki si srečno doseгла, kar še jez v' nevarnosti jišem, ino že vživljaš, kar jez želim; naj tebe vredno pozdravim, ino se tvoji priprošni perporočim. — V' naročji Očeta nebeškiga se zdaj veseliš, pred tronam milosti božje stojiš, se na mene svojo imenko na ta revno zemljo ogleduješ, ino me k' sebi želiš. — Sprosi mi vsmilenje ino pomoč, de ne bom samo imela tvoje sveto ime, ampak tudi posnémala tvoje lepe čednosti; enkrat se pa z' tebo veselila v' nebeškim kraljestvi, hvallila ino čestila z' vsim svetniki ino svetnicami Boga Očeta, Sina, ino svetiga Duha, kterimu bodi čast ino hvala vekomaj. Amen.

Molituv za svojga spovednika.

Jezus Kristus, moj Gospód ino zveličar! ki si svojim namestnikam svetiga Duha dal, ino jim nebeške kluče svoje oblasti zapustil, nas grehov odvezati, alj nam jih zaderžati; tebe ponižno prosim; razsvéti svojiga služavnika, mojiga spovednika, de bojo vselej moj grešen stan prav spoznali, meni potrebne nauke dajali, modro svétvali, vredno pokoro nalágali, ino me kakor moj angél varh po pravi poti pokore ino poboljšanja za tebo v' véčno življenje peljali.

Poverni jim pa tudi vse poterplenje ino perzadévanje, ki ga z' meno imajo; ter jim daj enkrat v' sredi svojih ovčic se v' nebesih per tebi vékomaj veseliti. Amen.

Molituv za žive stariše.

Ako imaš le očeta ali mater živih, le za njih reci:

O Bog! ki mi stariše spoštovati zapoveduješ, ino dolgo, srečno življenje za to na zemlji obetaš; lepo te prosim, vsmili se mojiga ljubiga očeta, moje ljube matere. Poverni jim na duši ino telesi vse, kar meni dobriga storijo. Daj pa tudi meni svojo pomoč, de jih bom rada vbógala, jim veliko veselja v' dobrim naredila, enkrat se pa per tebi v' nebeškim kraljestvi z' njimi veselila. Amen.

Molituv za mertve stariše.

Večni Bog! ki si meni mojiga ljubiga očeta, ljubeznivo mater vzel, ino jih k' sebi poklical; bodi zdaj moj vsmilen Oče, ino vsmili se rajniga očeta, rajne matere moje. Odpusti jim vse grehe, ki so jih lahko zavolj mene storili. Naj jim svéti večna luč tam v' kraljestvi izvoljenih; naj počivajo v' miru. Daj pa tudi meni pravično živeti, srečno vmreti, ino za njimi k' tebi priti v' večno veselje, kjér nas nobena smert več ločila ne bo. Amen.

Molitu za vse žive.

Vsigamogočni, neskončno vsmilen Bog, Oče mira ino ljubezni! ki želiš de bi vsi tvoji

srečni otroci kakor bratje ino sestre v' lepim miru, zastopnosti ino ljubezni med sebo živel; daj nam svojiga svetiga Duha, de nas napolni z' svojimi darmi. Prosim te za svoje tovarše in tovaršice, prijatele ino prijatelce, znance ino znanke, sovrašnike ino sovrašnice; posebno pa za svoje domače; daj nam vsim pravično pamet, de bomo pošteno živel, tebi zvesto služili, vsiga potrebniga za dušo ino telo imeli, enkrat pa k' tebi, svojimu Očetu, v' večno izveličanje srečno došli; po Jezusu Kristusu Gospodu našim. Amen.

Molituv za vse vérne mertve.

O Bog vsiga vsmilenja, stvarnik ino odrešenik vsih vernih! ki odpušanja deliš, ino naše izveličanje ljubiš; ponižno te prosim, dodeli mojim bratom in sestram, dobrótnikam ino dobrótnicam, tovaršam, in tovaršicam, znancom ino znankam, ki so pred menó se tiga sveta ločili, po prošnji Marije device ino vsih svojih svetnikov, svoje vsmilenje. Odpusti jim vse gréhe, ino daj jim v' družino svojih izvoljenih priti, de kar so vselej željeli, srečno dosézejo: tebe od obličja do obličja glédati, tebe zavživati: tebe častit ino hvaliti vékomaj. Za vse to tebe prosim po Jezusu Kristusu, tvojim Sinu, Gospodu našim, ki z' tebo živi ino kraljuje v' edinosti s: Duha Bog od vékomaj do vékomaj. Amen.

I. P é s e m
n e v e s t e J e z u s o v e.

1. Vesélj se zemlja in nebó,
Z' menó prepévaj prav lepó:
Prelepo pésem Jezusu,
Mojimu lub' mu zéninu.
2. Iskala sim si zénina,
Zmed fantov celiga svetá;
Ljubézen so obétali, 1)
Pa v' greh so me zapléтали.
3. Svarila me je moja vést:
Ne hodi zapelivcam v' pést;
Nedólžnost zapeljújejo,
Po tem jo zasmehújejo.
4. Dobrota njihova je gréh,
Veselje zapelivi sméh;
Jih vodi, moti, in mori,
Tak dolgo, de jih pogubí.
5. Le béz'te, ino skrite se,
Ve vse posvétne deklice;
Ljubézen vaša je le smrad,
In zénin vaš je dušen tat.
6. Nebeško rožo čistosti,
Marijin cvet nedólžnosti,
Devištvo vam je lahko vzél, 2)
Kér vas je kušnil 3) in objél.

1) Obéčali. 2) Deviški véneec vam je vzél. 3) Poljubil.

7. Žalujte le, in jókajte. 1)
 Vse zápeljane déklice;
 Veselo moje serce bo,
 In Jezusu ne da slovó.
8. Se zjutraj zgodaj sprebudím,
 Veselo njega počestim.
 Pohvalen bodi Jezus moj,
 Ki mene varval si nicój.
9. Rér zlata zarja gori gre,
 So rožnate mi gore vse;
 Še lepši oblačilo bo
 V' nebesih moja svátovsko. 2)
10. Za svetloj zarjoj vidim pa
 Marijo, mater Jezusa:
 Z' devištvam je ogérjena,
 Za mene svetel venec 3) 'ma.
11. Iz serca sim zvolila njo,
 De veselj vodila 4) moja bo;
 Družice 5) pa device vse,
 In svatji 6) trume angelsko
12. Za zarjoj vstaja sónčice,
 Prelepo zlato sonce je;
 Še lépši vidim Jezusa,
 Ki se po sonci k' men' peljá.
13. Še nese mi za juterno 7)
 Vso bogatijo ángelsko,
 Za zlati perstan meni da
 Ljubézen svojiga sercá.

1) Jókajte se. 2) Ohcetno. 3) Krancel. 4) Riušnica.
 5) Kranceljungfrave. 6) Ohcetniiki. 7) Likof.

14. Prelépe rož'ce pisane,
Moj ženin jih zasadil je;
V' nebesa ona glédajo, 1)
Kjér moja véčna svatba bo. 2)
15. Presladko ptíce pòjejo,
Mi dobro voljo délajo,
Kér sim nevésta Jezusa,
Gospoda céliga sveta.
16. Kjérkolj se znajdem. kamor grém,
Vesela sim, za to ker vém,
De so per meni angelci,
Moji zvesti prijáteli.
17. Naj bo že den, alj temna noč,
Če pride vsa sovražna moč,
Se meni bat' potreba ni,
Saj Jezus nad meno bedi. 3)
18. Jez nimam srebra ne zlatá,
Katerga svét tem svojim da,
Zadosti srečna pa živím
V' Marijnim krili, 4) kjer sedim.
19. Pregrešen svét me ne šlímá,
Pa tud ne maram jez za njá:
Le tam v' nebesih je moj dom,
Kjér z' Jezusam vesela bom.
20. Oj ljubi Jezus! prosim te,
Nevesto svojo varji me;
Po smerti, ženin moj, mi daj
Nevesti svoji sveti raj!

1) Se ozirajo. 2) Oheet. 3) Živi, čuje. 4) Naročji.

II. Hvalen bodi Jezus Kristus.

1. Ker zjutraj se zbudim,
Nar prvo zgovorim:

Hvalen bod' Jezus Kristus!

2. De začne svitati,
Me vabi klicati: Hvalen bod.
3. In ker oblačim se,
Vsa moja misel je: Hvalen bod.
4. Po poti tud gredóč
Pozdravim vse, rekóč: Hvalen bod.
5. Amen, odgovorim,
Pozdravo če dobim: Hvalen bod.
6. Kér memo križa grém:
V' ponižnosti povém: Hvalen bod.
7. Če v' cérkuv perhítim.
Rekóč se poškropím: Hvalen bod.
8. Pozabiti ne smém,
Če v' kako hišo grém: Hvalen bod.
9. Kér vzemem spet slovó,
Se poslovim takó: Hvalen bod.
10. Naj pijem ali jém,
In zdrava k' delu grem: Hvalen bod.
11. Gre delo mi od rok;
In ga požegna Bog: Hvalen bod.
12. Kér delati nehám,
Se tebi v' roke dám: Hvalen bod.
13. Če mi po sreči gre,
Zahvalim tebi se: Hvalen bod.
14. In kedar pa terpim;
Tudí voljno zgovorim: Hvalen bod.

15. Za vsaki božji dar,
Še tako malo stvar: Hvalen bod.
16. Od tebe vse imám,
Za vse ti hvalo dám: Hvalen bod.
17. Kér bliska in gromí,
Me hvaliti vučí: Hvalen bod.
18. Prežlahen rožen cvét
Vučí me lepo pét: Hvalen bod.
19. Veseli ptičji rod
Prepéva vse povsód: Hvalen bod.
20. Tud sonce prelepo
Mi oznanuje to: Hvalen bod.
21. In luna z' zvézdami
Prijazno govori: Hvalen bod.
22. Naj zemlja in nebó,
Naj vse stvari pojó: Hvalen bod.
23. In preden ko zaspim,
Naj vselej ponovim: Hvalen bod.
24. Če pa ražalim te:
Zdihujem milo še: Hvalen bod.
25. Serce objokano
Hvalilo tebe bo: Hvalen bod.
26. Ne boš zavergel me,
Če le pobolšam se: Hvalen bod.
27. Predober moj pastir,
Za ljubi dušen mir: Hvalen bod.
28. Zdaj ino vsaki čas
Bo moj veseli glas: Hvalen bod.
29. Kér pride enkrat smert,
In bo moj jezik terd: Hvalen bod.
30. Moj duh te naj slovi
Tam v' dolgi véčnosti:
Hvalen bod' Jezus Kristus!

III. Č e š e n a s i M a r i j a !

1. Kar leze ino gre,
Z' menó prepévaj vse:

Č e š e n a s i M a r i j a !

2. Iz serca vsaki čas
Bom spévala na glas: Č e š e n a s i.
3. Kér v' jutru zazvoni,
Me tebi pet' budi: Č e š e n a s i.
4. Kér poldné spet zvoni,
Pozdravit' te veli: 1) Č e š e n a s i.
5. Kér večno luč 2) svoni,
Se tebi sporoči: Č e š e n a s i.
6. Cél svét razveselil,
K' je angel počestil: Č e š e n a s i.
7. Človeka Bog odtél,
Kér je molit' začél: Č e š e n a s i.
8. Hudimu je oblast
Zaterla tvoja část: Č e š e n a s i.
9. Veselo teb' za to
Kristjani spevljajó: Č e š e n a s i.
10. Nej bode star alj mlad,
Prepéva tebi rad: Č e š e n a s i.
11. Kdor te za mater 'ma,
To lepo pesem zna: Č e š e n a s i.

1) Vuči. 2) Verčérncó.

12. Nam žalost ohladi,
V' veselje spremeni: Češena si.
13. V' nebesih tam pojó
To pésem angelsko: Češena si.
14. Na zemlji krog in krog
Je pésem vsih otrók: Češena si.
15. Bogu se dobro zdi,
Če z' serca se glasi: Češena si.
16. Sam Bog žegnuje nas,
Za te veseli glas: Češena si.
17. Zgubleno dete ni.
Ki mater prav česti: Češena si.
18. Če jíšemo pomoč,
Zdihujmo le rekóč: Češena si:
19. Skušnjava odbeži,
Če se le oglasi: Češena si:
20. Razveselí sercé,
Toláží v' težavah je: Češena si.
21. Tudi vso hudobno móč
Premagamo rekóč: Češena si.
22. In na posleden čas
Nar slajši nam bo glas: Češena si.
23. Slovo bo lahko vzél,
Kdor je to pésem pél: Češena si.
24. Njemu perstopla bo,
Ki zadnič zdihnil to: Češena si.
25. Bogu zročila ga
Lepo pozdrávljena: Češena si.

26. Kralica milosti!
Naj te moj duh česti. Češena si.
27. Kér pride smert po me,
Tud mene vsmili se: Češena si.
28. Pokaži mi takrat
Svojiga telesa Sad: Češena si.
29. V' nebesih te čestim
Naj z' pétjam angelskim: Češena si.
30. Kér pridem v' sveti raj,
Bom péla vekomaj:

Češena si Marija!

K a z a l o

naukov, izglédov ino molitev ker-
šanskiga devištva.

	Stran
Zlahnost deviškiga stana - - -	7
Sovražniki ino sovražnice devištva - - -	10
Prijatli ino prijatelce devištva - - -	25
Izglédi božjih svetnic, devištva posebnih prijatele	38
1. S. Agata, izgléd skušnjave premagati - - -	38
2. S. Ana, izgléd srečne matere - - -	41
3. S. Anastazja, izgléd vsmilene žene - - -	42
4. S. Armela, izgléd pobožne dekelce - - -	44
5. S. Barbara, izgléd spoznave božje - - -	46
6. S. Brigita, izgléd poštene zakonske žene - - -	48
7. S. Dorotėja, izgléd neveste Jezusove - - -	51
8. S. Elisabeta, izgléd prijatelce vbogih - - -	53
9. S. Evdoksija, izgléd kaj s. petje premore - - -	54
10. S. Evfrasija, izgléd deviške ponižnosti - - -	56
11. S. Evlalija, izgléd keršanske serčnosti - - -	58
12. S. Evstohija, izgléd pametne nošinje - - -	60
13. S. Fina, izgléd deviške sramožlivosti - - -	61
14. S. Flora, izgléd kako dobre dela opravljati - - -	63
15. S. Franciška, izgléd zakonske žene - - -	65
16. S. Genofefa, izgléd kmetiške dekelce - - -	67

17. S. Helena, izgléd dobrodarne kristjane	69
18. S. Hema, izgléd keršanske gospodinje -	71
19. S. Izabela, izgléd vsmilene device -	74
20. S. Jedert, izgléd keršanskiga devištva -	75
21. S. Julija, izgléd služavnice božje -	77
22. S. Juliana, izgléd keršanske ljubezni -	70
23. S. Katarina mart. izgléd modre device	81
24. S. Klara, izgléd vučenke Jezusove -	82
25. S. Kristina, izgléd kerš. stanovitnosti -	84
26. S. Kunigunda, izgléd svete zak. žene -	85
27. S. Lidvina, izgléd poterpežlive deklice -	87
28. S. Lucija, izgléd čiste device -	90
29. S. Marija Magdalena, izgléd poboljšanja	93
30. S. Magdalena od Paciz, izgléd pridne šolarce	96
31. S. Marjeta, izgléd kerš. stanovitnosti -	98
32. S. Marjeta Kortonska, izgléd velike spo- kornice - - - - -	100
33. S. Marina, izgléd praviga poboljšanja -	103
34. S. Marcelina, izgléd deviške tovaršije -	105
35. S. Matilda, izgléd sesterne ljubezni -	107
36. S. Monika, izgléd izveličanskiga posvarjenja	109
37. S. Neža, izgléd nepremaglive device -	110
38. S. Nothburga, izgléd keršanske deklice -	113
39. S. Apolonija, izgléd goreče ljubezni -	116
40. S. Potamjana, izgléd deviške sramožlivosti	117
41. S. Regina, izgléd bogaboječe pasterice -	118
42. S. Roza, izgléd deviške poterpežlivosti -	120
43. S. Rozalija, izgléd izveličanske samote -	122
44. S. Sinkletika, izgléd deviškiga zadržanja	124
45. S. Tajda, zapelvanja žalosten izgléd -	126
46. S. Tekla, kako se Bog veličesti -	128
47. S. Teodozija, izgléd žive vére -	130
48. S. Terezija, kaj branje bukuv velja -	131
49. S. Uršula, izgléd sesterniga posvarjenja	134
50. S. Veronika, izgléd moliti ino délati -	136
51. S. Cecilja, izgléd tovaršije angelske -	138
52. S. Cita, izgléd kmetiške deklice -	140

	Stran.
Poseben opomin deviškiga življenja - -	143
Pét zlatih naukov deviškiga življenja - -	144
Deviški venec iz sedem žlahnih rožic - -	151
Prošnja in obljuba keršanske device - -	151
Juterni izdihléji ino molitve - - -	156
Posebni izdileji črez dan - - -	159
Večérne molitve ino izdihleji - - -	161
Večérni blagoslov alj žegen - - -	164
Mašne molitve - - -	165
Krajši molitve per sv. maši - - -	166
Molituv pred pridgoj - - -	180
Molituv po predigi - - -	181
Opravilo sv. spovedi - - -	181
Razgléd kako se vest izprašuje - - -	183
Sveto obhajilo - - -	195
Ponovljénje kerstne obljube - - -	202
'Pri čednosti božje - - -	203
Litanije od sladkiga imena Jezusa - - -	205
Lavretanske litanije - - -	208
Molituv ker. device - - -	211
— — spokornice - - -	211
Perporočenje Mariji devici - - -	212
— — Angelu varhu - - -	213
— — svoji sv. Patroni - - -	214
Molituv za svojga spovednika - - -	214
— za žive stariše - - -	215
— za mertve stariše - - -	215
— za vse žive - - -	215
— za vse vérne mertve - - -	216
Pésem neveste Jezusove - - -	217
— Hvalen bod' Jezus Kristus - - -	220
— Češena si Marija! - - -	222

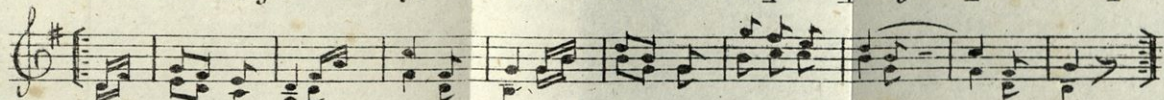
181	— 181 —
182	— 182 —
183	— 183 —
184	— 184 —
185	— 185 —
186	— 186 —
187	— 187 —
188	— 188 —
189	— 189 —
190	— 190 —
191	— 191 —
192	— 192 —
193	— 193 —
194	— 194 —
195	— 195 —
196	— 196 —
197	— 197 —
198	— 198 —
199	— 199 —
200	— 200 —
201	— 201 —
202	— 202 —
203	— 203 —
204	— 204 —
205	— 205 —
206	— 206 —
207	— 207 —
208	— 208 —
209	— 209 —
210	— 210 —
211	— 211 —
212	— 212 —
213	— 213 —
214	— 214 —
215	— 215 —
216	— 216 —
217	— 217 —
218	— 218 —
219	— 219 —
220	— 220 —
221	— 221 —
222	— 222 —
223	— 223 —
224	— 224 —
225	— 225 —
226	— 226 —
227	— 227 —

I. Pelem nevešte Je sušove.

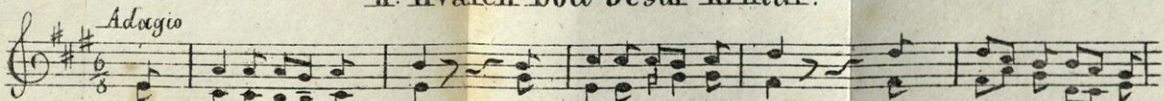

Ve - sešje semlja in ne - bo, Sme - no pre - pevaj pravle - po

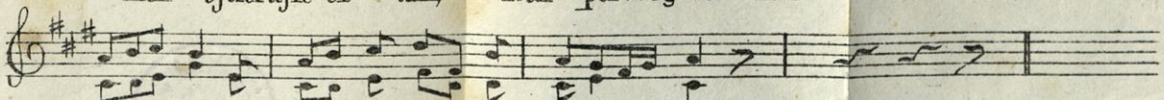

Pre - ie - po pelem Je - su - su Mo - ji - mu Hjuhuu she - ni nu.

II. Hvalen bod' Jesus Kristul.

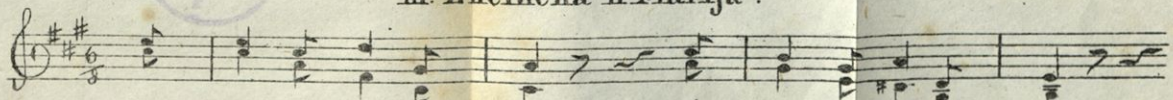

Ker sju trajše šb - ōm, Nar pervošovo - rim. Hva - ten bod' Je - sul

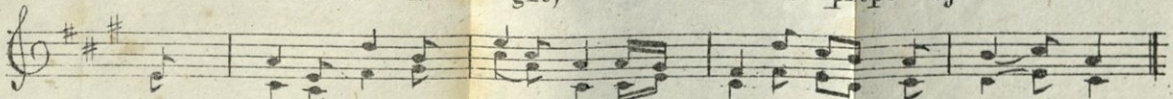

Kri - stul! Hva - ten bod' Je - sul Kri - stul!

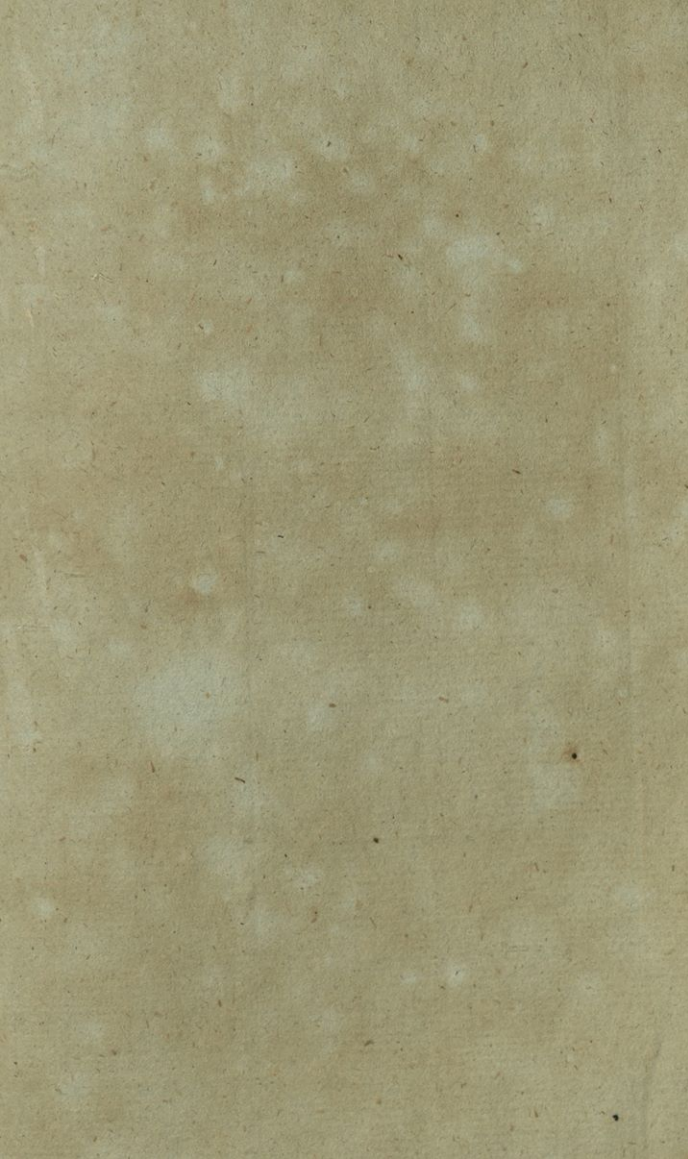
III. Zhešhena fi Marija.

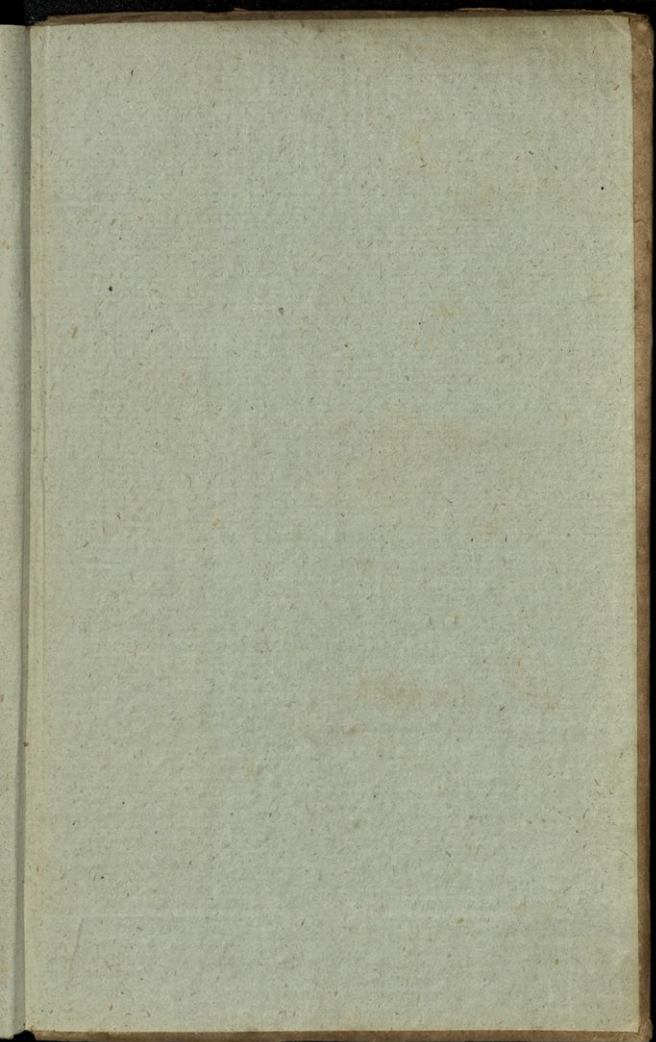
Kar Ie - se i - no gre, Sme - no prepe - vaj vje

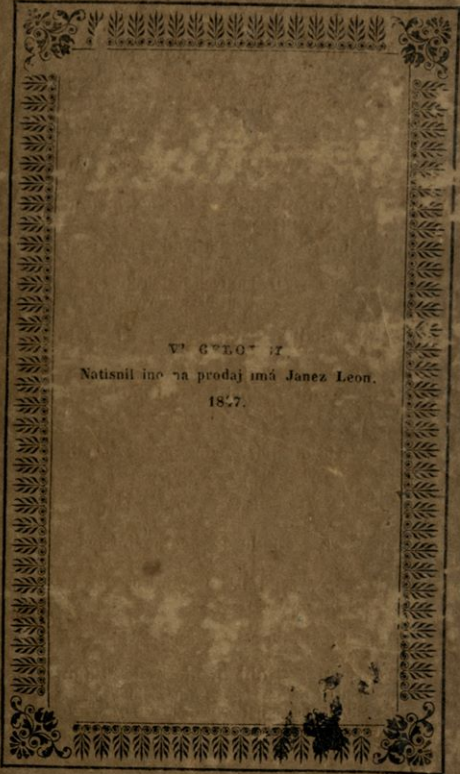

Zhe - šhena - fi Ma - ri - ja! Zhe - šhena - fi Ma - ri - ja.

248.445.36

V. GLEO II.

Natisnil ino ra prodaj imá Janez Leon.

1857.